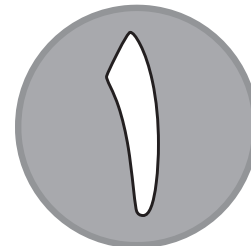

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۳/۷/۶

آزمون ۶ مهر ماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

ساعت ۸ تا ۹:۵۰ صبح

۹۰ سؤال در ۱۱۰ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۷	۵	۴	۲	
جامعه‌شناسی	۷	۶	۵	۳	
روان‌شناسی	۸	۶	۵	۳	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اختیاری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اختیاری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	اجباری	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۵
۷	اجباری	جامعه‌شناسی (۲)	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۸	اختیاری	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰
۹	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	دانیال آرکیش، علی آزاد، محمد اسدی، مهدی اسفندیاری، محمد بحیرایی، محمد بیگدلی، محمدابراهیم تونزنده‌جانی، سید منصور حسینی، میثم خشنودی، نریمان فتح‌اللهی، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی، زانبار محمدی، مهدی مسلمانی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، پوریا حسین‌پور، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، فرهاد فروزان‌گیا، شیوا نظری، هومن نمازی، سید محمد هاشمی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، علیرضا حیدری، فاطمه صفری، نگار غلامی، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، فرهاد علی‌نژاد
عربی، زبان قرآن	نوید امساک، محمود بادبرین، حسین رضایی، حسین شجاع‌الدینی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، مجید پیرحسینلو، عرفان دهدشتیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، یاسین ساعدی، موسی سپاهی، حمید سودیان، حسن صدری، کیمیا طهماسبی، مهرشاد عباسی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد، فرهاد قاسمی‌نژاد، علی معزی، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	نسرین جعفری، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	آروین حسینی سید سپهر متولیان	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	حدیث رحمتی‌راد مهرزاد مشایخی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سیدآرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، ملیکا ذاکری	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
فلسفه و منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱- اگر ارزش گزاره p درست و ارزش گزاره‌های q و r نادرست باشند، ارزش گزاره‌های $p \Leftrightarrow \sim q$ و $(\sim p \vee \sim r)$ و $(p \wedge \sim q) \Leftrightarrow (\sim p \vee \sim r)$ به ترتیب کدام است؟

(۱) درست - درست   (۲) درست - نادرست   (۳) نادرست - درست   (۴) نادرست - نادرست

۲- اگر ارزش گزاره‌های $p \Leftrightarrow q$ و $r \Rightarrow \sim s$ نادرست باشند، چند تا از گزاره‌های $p \wedge q$ و $\sim(p \vee q)$ و $s \Rightarrow p$ و $r \vee \sim s$ ارزش درست دارند؟

(۱) ۱   (۲) ۲   (۳) ۳   (۴) ۴

۳- اولین خطای محاسباتی حل معادله $2x^4 = 4x$ در کدام مرحله رخ داده است؟

مرحله (۲): $2x(x^3 - 2) = 0$

مرحله (۱): $2x^4 - 4x = 0$

مرحله (۴): $x^3 - 2 = 0$

مرحله (۳): $\frac{2x(x^3 - 2)}{2x} = \frac{0}{2x}$

مرحله (۶): $x = \sqrt[3]{2}$

مرحله (۵): $x^3 = 2$

(۱) مرحله (۵)   (۲) مرحله (۴)   (۳) مرحله (۶)   (۴) مرحله (۳)

۴- اگر تابع $f = \{(1, 2x), (2, x^2 - x), (3, x)\}$ ثابت باشد، مقدار x کدام است؟

(۱) صفر   (۲) ۱   (۳) ۲   (۴) ۳

۵- در تابع $f(x) = \begin{cases} 2x-1 & ; x \geq 2 \\ \frac{2x+3}{4} & ; x < 2 \end{cases}$ اگر $f(-k) = 3$ باشد، عدد $k^2 + 1$ بر چه عددی بخش پذیر است؟

(۱) ۲   (۲) ۳   (۳) ۵   (۴) ۷

۶- اگر $f(x) = (2|a| - b)x$ تابع همانی و تابع $g(x) = (b^2 - k)x + 3(a^2 + 1)$ یک تابع ثابت باشد و تابع g فقط در یک نقطه با تابع

$C(x) = |x - 3| + 3$ تلاقی داشته باشد، در این صورت $C(k) + b$ کدام است؟

- (۱) ۴ (۲) ۶ (۳) ۵ (۴) ۳

۷- اگر $f(x) = [\sqrt{x} - \frac{2x}{3}]$ و $g(x) = [1 - \frac{x}{3}]$ باشد، حاصل $\frac{2f(\pi)}{g(\sqrt{27})}$ برابر کدام است؟ ( )، نماد جزء صحیح است.

- (۱) صفر (۲) ۲

- (۳) -۲ (۴) ۱

۸- رابطه‌های زیر تابع هستند، اگر مجموعه A برد تابع $\frac{f}{g}$ باشد، حاصل ضرب مقادیر اعضای A کدام است؟

$$f = \{(4, 3k - 1), (6, 2k + 2), (-2/5, 4), (4, 2)\}$$

$$g = \{(-2/5, 0), (6, \frac{n-2}{3}), (4, 5n - 2), (6, \frac{1}{3})\}$$

- (۱) صفر (۲) $\frac{96}{13}$ (۳) $\frac{24}{13}$ (۴) $\frac{7}{24}$

۹- در صورتی که درآمد تمام افراد یک جامعه ۳۰۰ درصد افزایش پیدا کند، خط فقر به هر دو روش چه تغییری می‌کند؟

- (۱) ۳ برابر می‌شود. (۲) ۳۰۰ هزار تومان اضافه می‌شود.

- (۳) ۴ برابر می‌شود. (۴) $1/5$ برابر می‌شود.

۱۰- در یک جامعه ۱۲۰۰ نفر از جمعیت فعال، بیکار هستند. اگر نرخ بیکاری ۱۲ درصد باشد؛ نسبت جمعیت فعال به جمعیت شاغل چقدر است؟

- (۱) $\frac{25}{22}$ (۲) $\frac{2}{25}$ (۳) $\frac{24}{25}$ (۴) $\frac{25}{24}$

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- هفت برابر عددی، منهای ۲، برابر است با سه برابر همان عدد، به علاوه ۳، آن عدد کدام است؟

$$\frac{4}{5} \quad (۱)$$

$$-\frac{4}{5} \quad (۳)$$

$$\frac{5}{4} \quad (۲)$$

$$-\frac{5}{4} \quad (۴)$$

۱۲- تابع درآمد یک تولیدی، به صورت $R(x) = -\frac{1}{3}x^2 + 16x$ و تابع هزینه، به صورت $C(x) = ax + 21$ می‌باشد. اگر $x = 3$ یک نقطه سربه‌سر این

شرکت تولیدی باشد، آنگاه نقطه سربه‌سر دیگر این تولیدی کدام است؟

$$۲۴ \quad (۱)$$

$$۲۱ \quad (۳)$$

$$۳۱ \quad (۲)$$

$$۲۷ \quad (۴)$$

۱۳- معادله گویای $\frac{x+1}{x^4-4x^2} = \frac{5x}{x^2-1} + \frac{3}{x^2-x}$ را در نظر بگیرید. اگر بخواهیم برای حل آن، مخرج مشترک تعیین کنیم، کدام عامل در مخرج

مشترک، وجود ندارد؟

$$x-4 \quad (۱)$$

$$x+1 \quad (۳)$$

$$x^2 \quad (۲)$$

$$x-2 \quad (۴)$$

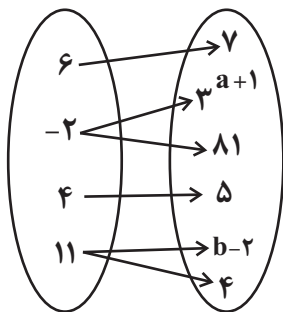
۱۴- اگر نمودار پیکانی زیر بیانگر تابع باشد، $(a+b)$ کدام است؟

$$۴ \quad (۱)$$

$$۸ \quad (۲)$$

$$۹ \quad (۳)$$

$$۱۲ \quad (۴)$$

۱۵- رأس سهمی $y = 2x^2 + 4x - 1$ کدام است؟

$$(-1, -3) \quad (۱)$$

$$(-1, 5) \quad (۳)$$

$$(1, 5) \quad (۲)$$

$$(1, 3) \quad (۴)$$

۱۶- تابع خطی f از نقطه $(۴, ۳)$ می‌گذرد و نمودار خط آن موازی خط $۳x + ۴y = ۰$ است. ضابطه تابع f کدام است؟

$f(x) = -۳x + ۲$ (۲)

$f(x) = -۳x + ۱۵$ (۱)

$f(x) = -\frac{۳}{۴}x + ۶$ (۴)

$f(x) = \frac{۳}{۴}x + ۱$ (۳)

۱۷- در تعدادی داده آماری، انحراف از میانگین داده‌ها به صورت $۳ + a, ۴, ۳, a, ۶$ است. میانگین داده‌های $۲ - a, ۴, ۸, ۶$ کدام است؟

۴ (۲)

۳ (۱)

۸ (۴)

۷ (۳)

۱۸- در داده‌های آماری $۱۲, ۳, ۲۵, ۵, ۱۵, ۲۱, ۶, ۱۶, ۹, ۱۸$ داده‌های بیشتر از میانه را حذف می‌کنیم. انحراف معیار داده‌های باقیمانده کدام است؟

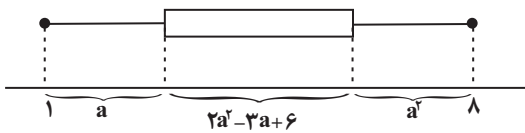
$\sqrt{۸}$ (۲)

۸ (۱)

۱۰ (۴)

$\sqrt{۱۰}$ (۳)

۱۹- در نمودار جعبه‌ای داده شده چارک سوم، چند برابر چارک اول است؟

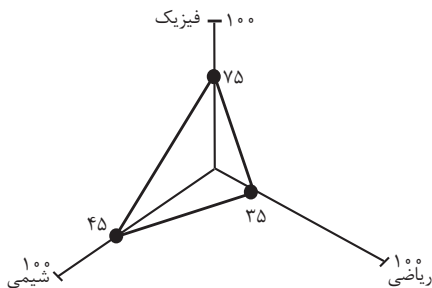
$۳/۵$ (۲)

۳ (۱)

$۴/۵$ (۴)

۴ (۳)

۲۰- اگر بیشترین نمره دانش‌آموزان در درس ریاضی یک آزمون برابر با ۲۰۰ باشد، نمره درس ریاضی دانش‌آموزی در آن آزمون با نمودار راداری زیر کدام است؟

۹۰ (۲)

۱۵۰ (۱)

۶۰ (۴)

۷۰ (۳)

آمار و احتمال

درس ۱: شمارش، درس ۲: احتمال
درس ۳: چرخه آمار در حل مسائل تا پایان
«کام‌های چرخه آمار در حل مسائل»
صفحه‌های ۱ تا ۳۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۲۱- اگر $P(n, 2) + C(n, 2) = 30$ باشد و حاصل $C(n, 3) + P(n, 3) + ((n-3)!)^2$ کدام است؟

(۱) ۵۴ (۲) ۶۴

(۳) ۷۴ (۴) ۸۴

۲۲- در ظرفی ۴ مهره سفید، ۳ مهره سیاه و ۲ مهره قرمز وجود دارد، ۴ مهره به تصادف از ظرف خارج می‌کنیم، احتمال آنکه حداکثر ۳ مهره هم‌رنگ

باشند، کدام است؟

(۱) $\frac{1}{126}$ (۲) $\frac{125}{126}$

(۳) $\frac{7}{126}$ (۴) $\frac{119}{126}$

۲۳- سکه‌ای را سه بار پرتاب می‌کنیم، اگر A پیشامد مشاهده رو در پرتاب اول و B پیشامد فقط ۲ پشت یا ۲ رو به‌صورت متوالی باشد، مقدار

$P(A \cap B)$ کدام است؟

(۱) $\frac{1}{8}$ (۲) $\frac{1}{4}$

(۳) $\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{7}{8}$

۲۴- احتمال این که امروز هوا بارانی باشد، از دو برابر احتمال اینکه امروز هوا بارانی نباشد، $\frac{5}{8}$ واحد کمتر است. نسبت احتمال بارانی بودن به بارانی

نبودن هوا چقدر است؟

(۱) $\frac{5}{8}$ (۲) ۱

(۳) $\frac{5}{6}$ (۴) $\frac{5}{4}$

۲۵- درون کیسه‌ای ۶ مهره قرمز و تعدادی مهره آبی وجود دارد. اگر ۲ مهره را از کیسه خارج کنیم، تعداد حالاتی که مهره‌ها هم‌رنگ باشند، برابر ۲۱

است. اگر ۳ مهره از این کیسه خارج کنیم، تعداد حالاتی که هر ۳ مهره آبی باشند، کدام است؟

(۱) ۴ (۲) ۱۵

(۳) ۳۰ (۴) ۲۵

۲۶- از کیسه‌ای که محتوی ۴ مهره سبز، ۳ مهره آبی و ۳ مهره سفید است، به تصادف ۲ مهره خارج می‌کنیم. با کدام احتمال بین مهره‌های خارج

شده، مهره سبز نیست یا مهره آبی نیست؟

$$\frac{19}{44} \quad (۱) \qquad \frac{11}{15} \quad (۲)$$

$$\frac{17}{44} \quad (۳) \qquad \frac{7}{22} \quad (۴)$$

۲۷- برای داده‌های $z+3$ ، $2y$ ، $2x+6$ ، $3x$ ، نمودار میانگین - انحراف معیار رسم کرده‌ایم. اگر این نمودار میله خطا نداشته باشد، واریانس داده‌های z ،

x ، y کدام است؟

$$14 \quad (۱) \qquad 16 \quad (۲)$$

$$18 \quad (۳) \qquad 23 \quad (۴)$$

۲۸- عبارت «تبدیل اطلاعات توصیفی به اطلاعات کمی» و «تصحیح اشتباهات» به ترتیب در کدام گام‌های چرخه آمار اتفاق می‌افتد؟

(۱) سوم - دوم (۲) دوم - سوم (۳) دوم - چهارم (۴) سوم - چهارم

۲۹- کدام گزینه جملات زیر را به ترتیب به درستی کامل می‌کند؟

الف) ... اولین قدم برای یافتن داده‌ها است. آزمون وی ای پی

ب) مهم‌ترین گام رسیدن به پاسخ در مرحله ... قرار دارد.

ج) نمودار جعبه‌ای بهترین نمودار برای متغیرهای ... است.

(۱) اندازه‌گیری - دوم - کمی (۲) سنجش - اول - کمی (۳) طرح سؤال - دوم - کیفی (۴) برنامه‌ریزی - اول - کیفی

۳۰- در پرتاپ ۳ تاس احتمال اینکه حداکثر ۲ بار عدد اول بیاید، کدام است؟

$$\frac{6}{7} \quad (۱) \qquad \frac{7}{8} \quad (۲)$$

$$\frac{3}{4} \quad (۳) \qquad \frac{8}{27} \quad (۴)$$

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- پدیدآورندگان آثار در کدام گزینه کاملاً صحیح ذکر شده است؟

- (۱) (المعجم فی معاییر اشعارالعجم: شمس قیس رازی) (اخلاق الاشراف: عبید زاکانی) (احسن التواریخ: حمدالله مستوفی)
- (۲) (مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد: نجم دایه) (لمعات: فخرالدین عراقی) (جمشید و خورشید: سلمان ساوجی)
- (۳) (محبوبالقلوب: میرزا بر خوردار فراهی) (عباس‌نامه: شیخ بهایی) (مجالس المؤمنین: قاضی نورالله شوشتری)
- (۴) (عالم‌آرای عباسی: اسکندربیک ترکمان) (فیه ما فیه: مولانا) (تحفة الاحرار: شاه نعمت‌الله ولی)

۳۲- در کدام ابیات ویژگی‌های «سبک هندی» مشهود است؟

الف) ز زلف آه آخر روی جانان می‌شود پیدا	ب) کفر و دین یکسان شمر خواجه که در لوح بیان
ج) گر نمی‌رویی به ما ای لاله باغ بهشت	د) تا بسته بند اجل خویش نگرديم
ه) دشمن خون‌خوار را کوه به احسان ساز، دست	
- (۱) ب - ه - د   (۲) ج - ب - الف
(۳) د - ج - ه   (۴) الف - ج - ه

۳۳- تعداد تشبیه در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) به بحر اشک خونین غوطه خوردم
- (۲) مخوان زاهد به فردوسم که الحق
- (۳) به زنجیر می از راهم بگردان
- (۴) فکندم رخت در میخانه عشق

۳۴- آرایه‌های «تشبیه، استعاره، کنایه و تشخیص» به ترتیب در ابیات کدام گزینه آمده است؟

الف) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست؟	ب) سنگین‌دلی وگرنه از آن لعل آبدار
ج) مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو	د) بوی گل‌های چیده می‌آید
- (۱) الف - د - ج - ب   (۲) د - ب - الف - ج
(۳) ج - ب - د - الف   (۴) ب - ج - الف - د

۳۵- کدام بیت «فاقد» وزن دوری (همسان دولختی) است؟

- (۱) تا تو به گلشن آمدی با همه درکشاکشم
  - (۲) در وادی محبت دانی چه کار کردم
  - (۳) تا خیل غمت خیمه زد اندر دل تنگم
  - (۴) ای کعبه مقصودم وی قبله آمالم
- وه که تو در کنار گل من به میان آتشم
اول به سر دویدم آخر ز پا فتادم
از تنگ‌دلی با در و دیوار به جنگم
مپسند بدین روزم مگذار بدین حالم

۳۶- کدام بیت براساس نشانه‌های هجایی «U / -- U / -- U / -- U / -- U / -- U» سروده شده است؟

چه دید اندر خم این طاق رنگین	(۱) دلا دیدی که آن فرزانه فرزند
که در این چمن پای در گل نشیند	(۲) عجب نیست از گل که خندد به سروی
به سر بردم ایام با هر کسی	(۳) در اقصای گیتی بگشتم بسی
زاهدان را رخنه در ایمان کنند	(۴) شاهدان گر دلبری زین سان کنند

۳۷- تعداد ارکان قرار گرفته در مقابل کدام بیت نادرست است؟

(۱) گفت باور کن که من بعد از تو تنها می‌شوم	اتفاقاً در خیابان دیدمش تنها نبود (هر مصراع چهار رکن)
(۲) بزرگ امید نامی بود دانا	بزرگ امید از او عقل توانا (هر مصراع سه رکن)
(۳) هله ای دل به سما رو به چراگاه خدا رو	به چراگاه ستوران چو یکی چند چریدی (هر مصراع چهار رکن)
(۴) از آن روزی که دیدم زلف شب‌رنکش	حرام است از شبی بی‌یاد او خفتم (هر مصراع چهار رکن)

۳۸- وزن کدام بیت دوری نیست؟

(۱) سر و کار من فتاده به غزال شوخ‌چشمی	که درون دیده من ز نظر جدا نشسته
(۲) موی میانست که آن یک سر مو بیش نیست	نیست تو گویی از او یک سر مو در میان
(۳) به جان پاک تو ای معدن سخا و وفا	که صبر نیست مرا بی تو ای عزیز بیا
(۴) جهان فرتوت باز جوانی از سر گرفت	به سر ز یاقوت سرخ شقایق افسر گرفت

۳۹- کدام دو بیت با یکدیگر تفاوت معنایی دارند؟

(۱) مرده بدم زنده شدم گریه بدم خنده شدم	دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم
دست از مس وجود چو مردان ره بشوی	تا کیمیای عشق بیایی و زر شوی
(۲) دلم را داغ عشقی بر جبین نه	زبانم را بیانی آتشی ده
این زبان چون سنگ و هم آهن‌وش است	و آنچه بجهد از زبان، چون آتش است
(۳) یا رب از عرفان مرا پیمانهای سرشار ده	چشم بینا، جان آگاه و دل بیدار ده
الهی ذره‌ای آگاهی‌ام بخشش	رهم بنما و بر گمراهی‌ام بخشش
(۴) هر چه به گرد خویشان می‌نگرم در این چمن	آینه ضمیر من جز تو نمی‌دهد نشان
نیست به جز عشق در این پرده کس	اول و آخر همه عشق است و بس

۴۰- مفهوم کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

(۱) دهقان سالخورده چه خوش گفت با پسر	کای نور چشم من به جز از کشته ندروی
(۲) این جهان کوه است و فعل ما ندا	سوی ما آید نداها را صدا
(۳) گر چه دیوار افکند سایه دراز	باز گردد سوی او آن سایه باز
(۴) گر درآید در عدم یا صد عدم	چون بخوانیش او کند از سر قدم

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

۴۱- کدام‌یک از موارد زیر در رابطه با تاریخ ادبیات قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم نادرست است؟

- (الف) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، انواع مدحی، حماسی و غنایی بود و شعر حماسی با فردوسی به اوج رسید.
(ب) بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید، از راه ترجمه متون فارسی دری به عربی وارد متون این دوره شد.
(ج) کسانی که قصیده تمام و کمال در شعر حکمی و اندرزی سرودند، ابتدا کسانی مروزی و بعد ناصر خسرو بودند.
(د) کتاب «ترجمه تفسیر طبری» به دست محمد بن جریر طبری ترجمه شده است و اصل کتاب به زبان عربی است.

(۱) الف - ج (۲) الف - د (۳) ب - ج (۴) ب - د

۴۲- موارد کدام گزینه به ترتیب به ویژگی‌های «نثر دوره سامانی» و «نثر دوره غزنوی و سلجوقی» اشاره دارد؟

- (۱) کهنه و مهجوربودن برخی از لغات در مقایسه با دوره‌های بعد - کوتاهی جملات
(۲) لغات کم‌کاربرد فارسی در مقایسه با نثر دوره‌های بعد - حذف افعال به قرینه
(۳) تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار - تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی
(۴) بهره‌گیری کمتر از لغات عربی - آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان

۴۳- عبارت زیر از کدام اثر برگزیده شده و توضیح کدام گزینه درباره این اثر درست است؟

«چون بشناختم که آدمی شریف‌تر خلاق است و قدر ایام عمر خویش نمی‌داند در شگفت افتادم و چون نیک بنگریستم دریافتم که مانع آن راحت اندک و نیاز حقیر است که مردمان بدان مبتلا گشته‌اند.»

- (۱) کتاب تفسیر «کشف الاسرار و عدة الابرار» از ابوالفضل میبیدی که از آثار نثر موزون است.
(۲) کلیله و دمنه اثر ابوالمعالی نصرالله منشی که در نیمه دوم قرن ششم تألیف شد.
(۳) کتاب تفسیر «کشف الاسرار و عدة الابرار» از خواجه عبدالله انصاری که سرآمد نثر موزون است.
(۴) کلیله و دمنه اثر ابوالمعالی نصرالله منشی که نخستین نمونه نثر فنی است.

۴۴- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام‌یک از قسمت‌های مشخص شده نادرست است؟

«آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است. اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است و آنچه باقی مانده، دچار تحریف‌هایی

(۱)

شده است. بعضی از قطعات، بازمانده اشعار تعلیمی و اخلاقی هستند. این قطعات شعری در میان اندرنامه‌های منظوم جای دارند؛ مانند منظومه

(۳)

(۲)

«درخت آسوریک» و «یادگار زریران» که هر دو اصل پارتی دارند.»

(۴)

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۴۵- تعداد هجای کشیده مقابل همه ابیات صحیح است؛ به جز ...

- (۱) از اشک، رخم ز خاک نمناک‌تر است
(۲) راه در معموره‌ها گر نیست این دیوانه را
(۳) ندانم از چه سبب رنگ آشنایی نیست
(۴) گاه ز تف سمور گرم چنان مرز و بوم
(۱) هر خار، که روید گل زرد آرد بار (۴)
(۲) راه می‌دانیم ای دل گوشه ویرانه را (۴)
(۳) سهی‌قدان سیه‌چشم ماه‌سیما را (۱)
(۴) کاهن گردد چو موم در کف هر پنجه ور (۴)

۴۶- کدام بیت فاقد واژه آرای و دارای جناس است؟

روان داند که نسراید زبان جز مدح تو زیبا	(۱) زبان داند که نندیشد روان جز مهر تو بخرد
شهد شیرین و به شیرینی گفتار تو نیست	(۲) سرو زیبا و به زیبایی بالای تو نیست
اگر سپر بود از روی و آهن و خارا	(۳) شعاع تیغ تو بر روی خصم بگذارد
هیچ مجموع ندیدم که پریشان تو نیست	(۴) تا سر زلف پریشان تو در جمع آمد

۴۷- در دو بیت زیر همه موارد از دیدگاه «عروض و وزن شعر» نادرست است؛ به جز:

این جامه نیلی ز من بستان و در ده جام را	«ای ترک آتش رخ بیار آن آب آتش فام را
در حلقه زنجیر بین شیران خون آشام را»	در حلقه دُر دی کشان بخرام و گیسو برفشان

- (۱) واج «ا» در بیت نخست ده بار صامت محسوب می شود.
 (۲) در بیت دوم سه هجای کشیده وجود دارد.
 (۳) علامت هجاهای هر مصراع از چهار بار «--U-» تکرار شده است.
 (۴) واج «ی» در بیت پایانی دو بار صامت و چهار بار مصوت تلفظ می شود.

۴۸- گزاره مقابل کدام بیت نادرست است؟

از آن لعلِ نسفته لعلِ سفته (تبصره قافیه در آن مشهود است).	(۱) ملک چون گل شدی هر دم شکفته
ستاره صبح را دندان نموده («د» حرف روی است).	(۲) صبا گرد از جبین جان زدوده
مه یک هفته نصفی برگرفته (الگوی حروف قافیه: مصوت+ دو صامت)	(۳) سماع زهره شب را در گرفته
ختن خاتون و گوهر مُلک و دل شاد (فاقد ذوقافیتین است).	(۴) همایون و سمن ترک و پری زاد

۴۹- کدام بیت ذوقافیتین است؟

شیر در آن معرکه ز اندیشه زار	(۱) صیدگه از تیر تو شد بیشه زار
در دل بیگانه و خویش آه نیست	(۲) چون ستم آیین تو ای شاه نیست
گلشن من دارد از آن گل هزار	(۳) گر گل او یافته بلبل هزار
خورده از او گوهر خورشید تاب	(۴) سایه حق اختر خورشید تاب

۵۰- مفاهیم «مرثیه سرایی، پوزش خواهی، اغراق در توصیف جنگ، وفاداری» به ترتیب در کدام ابیات دیده می شوند؟ آزمون وی ای پی

تنها نه نقش ماه که نقش ستاره هم	(الف) بر خور نشست از اثر نعل میخ کوب
دشمن شوند و سر برود هم بر آن سریم	(ب) ما را سری است با تو که گر خلق روزگار
به ابر اندر آمد فغان و خروش	(ج) زمین آمد از سم اسپان به جوش
ترک ادب رفت و قصور ای صنم	(د) حور خطا گفتم اگر خواندمت

- (۱) ب، ج، الف، د (۲) ج، ب، الف، د (۳) الف، د، ج، ب (۴) ج، د، الف، ب

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم
پایه‌های آوایی ناهمسان،
مراعات نظیر، تلمیح و تضمین +
کارگاه تحلیل فصل
صفحه‌های ۱۰ تا ۴۰

۵۱- در عبارت زیر از چشم‌انداز تاریخ ادبیات چند نادرستی به چشم می‌خورد؟

«ادیب‌الممالک فراهانی که لقبش را از مظفرالدین‌شاه دریافت کرد احیاکننده نثر فارسی است. دهخدا نیز از پیشگامان نثر جدید فارسی است که با روزنامه مجلس همکاری داشت. مجموعه‌نوشته‌های طنزآمیز سیاسی-اجتماعی او با عنوان «چرند و پرند» منتشر شده است. دهخدا بعدها در تهران روزنامه «سروش» را منتشر کرد. او در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش مؤثری داشت.»

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۵۲- **نهایی** کدام گزینه حاوی مطلبی اشتباه است؟

- (۱) «سرگذشت حاجی بابای اصفهانی» اثر میرزا حبیب اصفهانی است.
- (۲) «تاریخ بیداری ایرانیان» تألیف ناظم‌الاسلام کرمانی است که موضوع آن تاریخ مشروطه است.
- (۳) اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت میرزا آقا تبریزی بود.
- (۴) «داستان باستان» و «شمس‌الدین و قمر» آثار میرزا حسن خان بدیع هستند.

۵۳- آرایه‌های «تضمین، تشبیه، مراعات نظیر و استعاره» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شود؟

الف) ور نبودی کوکبش در زیر لب	ب) مونسیم تا روز کوکب نیستی
ب) نغمه حافظ شنو ز خامه صائب	ب) چند نشینی که خواجه کی به در آید
ج) شنیدم که در خلد کژدم نباشد	ج) چرا با رخ توست دایم مجاور؟ (کژدم: عقرب)
د) سعدی اگر عاشقی میل وصال چراست	د) هر که دل دوست جست مصلحت خود نخواست
ه) به بهانه حدیثی بگشای لعل نوشین	ه) به خراج هر دو عالم گه‌ری فرست ما را

(۱) د - ج - ب - الف (۲) ب - ج - د - الف (۳) د - ه - ب - الف (۴) ب - ه - د - الف

۵۴- کدام بیت دارای تضمین است؟

- (۱) کردم به سرو نسبت قدش به غمزه گفت
- (۲) استاد غزل سعدی‌ست نزد همه کس لیکن
- (۳) دهقان سالخورده چه خوش گفت با پسر
- (۴) این جواب غزل که حافظ گفت

۵۵- وزن کدام ابیات، مشترک است؟

الف) دل گفت له الحمد که بگذشتم از آن خوف	ب) جان گفت له الفضل که وارستم ازین بند
ب) گفتم به خط تو جانب ما را گیر	ب) آن هم طرف روی نکوی تو گرفت
ج) بس عقل عیسوی که ز مشکین صلیب او	ج) ز نار بندد ارچه فلک طیلسان اوست
د) گیرم که عروس غم تو نامزد ماست	د) وصل تو ز ما خط تبرّی چه ستاند؟
ه) شروانت که مار آمد بی‌رنج رها کردی	ه) تبریز که گنج آمد بی‌مار نگه‌دارش

(۱) الف، ب (۲) الف، د (۳) ج، ه (۴) ب، د

۵۶- **نهایی** کدام بیت فاقد مجاز است؟

(۱) که در دل هر چه دارد خاک از باران شود پیدا (۲) با تو به هزار جان ملاقات (۳) پیری رخی که ز کف برده اختیار مرا (۴) که رنگ سرخ به خون جگر شود پیدا	(۱) ز ایر دست ساقی جسم خشکم لاله زاری شد (۲) حقا و به جانست ار توان کرد (۳) فرشته بندگیش را به اختیار کند (۴) به رنگ زرد قناعت کن از ریاض جهان

۵۷- وزن کدام بیت را می توان به دو صورت «همسان و ناهمسان» برش هجایی داد؟

(۱) بیچاره فروماند چو عشقش به سر افتاد (۲) هر کاو به وجود خود دارد ز تو پروایی (۳) بهتر که گریختن به نامردی (۴) گر دل بمیرد وای من گر من بمیرم وای دل	(۱) گفتیم که عقل از همه کاری به درآید (۲) یا چشم نمی بیند یا راه نمی داند (۳) در حلقه کـارزار جان دادن (۴) جز دل که گیرد جای من جز من که گیرد جای دل

۵۸- **نهایی** وزن کدام بیت متفاوت است؟

(۱) گهر به دامن راحت چه سان کشد پا را (۲) فلک فکند به پاکار دست بستۀ ما را (۳) که راه نیست در او وهم بال عنقا را (۴) چو شیشه هر که به دست آورد دل ما را	(۱) ز زخم اره دندان موج ایمن نیست (۲) هزار آبله دادیم عرض لیک چه حاصل (۳) عدمسرای دلم کنج عزلتی دارد (۴) همیشه تشنه لب خون ما بود بیدل

۵۹- بیت زیر با کدام بیت تقابل معنایی دارد؟

«دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند (۱) کس نیست که افتاده آن زلف دوتا نیست (۲) ز زخم تو نگریم که سخت خام بود (۳) مردم دیده ما جز به رخت ناظر نیست (۴) تا ز آتش می گریزی ترش و خامی چون پنیر	از گوشۀ بامی که پریدیم، پریدیم» در رهگذر کیست که دامی ز بلا نیست دلی که سوخته آتش بلای تو نیست دل سرگشته ما غیر تو را ذاکر نیست گر هزاران یار و دلبر می گزینی سود نیست

۶۰- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، تفاوت دارد؟

(۱) ز ورد نیم شب و درس صبحگاه رسید (۲) نیاز نیم شبی دفع صد بلا بکند (۳) قطره باران ما گوهر یکدانه شد (۴) درس شبانه ورد سحرگاه	(۱) مرو به خواب که حافظ به بارگاه قبول (۲) دلا بسوز که سوز تو کارها بکند (۳) گریه شام و سحر شکر که ضایع نگشت (۴) شوق لبست برد از یاد حافظ

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- به ترتیب، علت هر یک از عبارات زیر، در کدام گزینه آمده است؟

الف) فرهنگی توانایی دفاع از هویت خود را نداشته باشد.

ب) پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی یا پروتستان‌تیسیم

پ) ظهور یافتن پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا در دوران رنسانس

ت) آشکار نشدن ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به‌طور کامل

ث) روی آوردن قاجار به قراردادهای استعماری به جای مقاومت در برابر بیگانگان

(۱) فرهنگی که به حقیقتی قائل نباشد و نتواند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشد - رویکرد گزینشی جهان غرب به

ابعاد معنوی و دینی جهان - جنگ‌های صلیبی و مواجه شدن اروپاییان با مسلمانان - غلبه یافتن سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی -

قاجار در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد.

(۲) فرهنگی که نتواند به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد - انکار کردن آشکار ابعاد غیرمادی جهان هستی توسط جهان غرب

- جنگ‌های صلیبی و مواجه شدن اروپاییان با مسلمانان - غلبه یافتن قدرت‌هایی که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند -

اثرپذیری از دولت‌های استعماری

(۳) فرهنگی که به حقیقتی قائل نباشد و نتواند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشد - انکار کردن آشکار ابعاد غیر

مادی جهان هستی توسط جهان غرب - فروریختن اقتدار کلیسا - غلبه یافتن سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی - قاجار در سایه قدرت

و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد.

(۴) فرهنگی که نتواند به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد - رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان -

فروریختن اقتدار کلیسا - غلبه یافتن قدرت‌هایی که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند - اثرپذیری از دولت‌های استعماری

۶۲- به ترتیب، کدام گزینه صحیح یا غلط بودن هر یک از موارد زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- در فقه اجتماعی و سیاسی تشیع حاکمیتی که در آن مجلس قوانین عادلانه الهی را تدوین کند و شاه را ملزم سازد که در چارچوب این قوانین عمل کند

نیز آرمانی نبود.

- رهبران دینی پس از شکست در مشروطه، از موضع مقاومت منفی به موضع فعالیت رقابت‌آمیز بازگشتند.

- فرهنگ‌هایی که عقاید و ارزش‌های آن‌ها مربوط به قوم و منطقه خاصی است در صورت داشتن نگاه سلطه‌جویانه، از مرزهای خود فراتر می‌روند.

- ناسیونالیسم صرفاً تعلق خاطر به ملت، نژاد و... را آرمان اساسی انسان‌ها نمی‌داند.

(۱) ص - غ - ص - ص (۲) ص - غ - ص - غ (۳) ص - ص - غ - غ (۴) غ - غ - ص - ص

۶۳- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با بحران‌های اقتصادی و بحران معنویت فرهنگ غرب، درست و نادرست است؟

(۱) در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند و از عوامل داخلی آن‌ها اثر می‌پذیرفتند - همان‌گونه که بی‌توجهی به ابعاد دنیوی به بحران منجر

می‌شود، غفلت از ابعاد معنوی شکل دیگری از بحران را به دنبال می‌آورد.

(۲) در صورتی که کنترل نشوند، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شوند - بعضی متفکران از بحران معنویت فرهنگ غرب با عناوین افول

سکولاریسم و پساکولاریسم یاد کردند.

(۳) در سال‌های اخیر در اروپا و آمریکا از سال ۲۰۰۸ شروع شده است و با وجود تلاش‌هایی که برای مهار آن می‌شود همچنان ادامه دارد - برخی

جامعه‌شناسان بر این گمان بودند که در قرن بیستم، دین از آخرین عرصه حضور خود یعنی قلمرو فرهنگ عمومی بیرون خواهد رفت و واقعیت

نیز این پیش‌بینی را تأیید کرد.

(۴) همانند چالش فقر و غنا، هویت اقتصادی دارند و همیشگی و مستمراند - در فرهنگ مدرن، سکولاریسم به صورت آشکار مطرح شد و گرایش‌ها و

رفتارهای دینی تنها با تفسیر دنیوی امکان طرح شدن دارند.

۶۴- کدام گزینه در ارتباط با بحران معرفتی فرهنگ غرب نادرست است؟

۱) در نیمه دوم قرن بیستم با روشن شدن اینکه علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است علم مدرن زیر سؤال رفت و آشکار شد علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست.

۲) در دوران رنسانس، روش معرفتی فرهنگ قرون وسطی مورد تردید قرار گرفت و به تدریج به بحران معرفتی انجامید. جهان غرب برای برون رفت از این بحران، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد.

۳) تردید در روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت شناختی جهان مدرن بود و دانشمندانی را که در اصول روشنگری علم مدرن تردید کرده‌اند پسامدرن می‌خوانند.

۴) در قرن نوزدهم، جامعه‌شناسان به دنبال آن بودند که درباره حقایقی که پیامبران از طریق وحی درباره جامعه بشری بیان کرده‌اند با استدلال‌های عقلی اثبات کنند و با روش حسی و تجربی داوری کنند و این دو روش را تنها راه درست برای شناخت جهان هستی می‌دانستند.

۶۵- به ترتیب چه کسی «افزایش دستمزد کارگران را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها می‌دانست»، «در نقد لیبرالیسم اولیه، از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفت»، «بر این باور بود کسانی که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارند» و «حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری را فقط با یک انقلاب قابل حل می‌دانست»؟

۱) دیوید ریکاردو - آیزایا برلین - توماس مالتوس - آیزایا برلین

۲) توماس مالتوس - کارل مارکس - دیوید ریکاردو - کارل مارکس

۳) دیوید ریکاردو - آیزایا برلین - توماس مالتوس - کارل مارکس

۴) دیوید ریکاردو - کارل مارکس - دیوید ریکاردو - آیزایا برلین

۶۶- به ترتیب، در رابطه با «نخستین چالش در کشورهای غربی»، «وجه افتراق سوسیالیسم نسبت به کمونیسم»، «ویژگی چالش بلوک شرق و غرب» و «مشکل جوامع سوسیالیستی» کدام گزینه صحیح است؟

۱) چالش فقر و غنا - مرحله‌ای انتقالی - فرامنطقه و کلان - شکل‌گیری طبقه جدید بر مدار ثروت

۲) چالش جهان دوقطبی - اعتقاد به مالکیت خصوصی - مستمر و جهانی - از بین بردن آزادی معنوی افراد

۳) چالش فقر و غنا - اعتقاد به مالکیت خصوصی - درون فرهنگی و مقطعی - شکل‌گیری طبقه جدید براساس قدرت

۴) چالش جهان دوقطبی - رویکردی جامعه‌گرا - میان فرهنگی و منطقه‌ای - از بین بردن آزادی دنیوی افراد

۶۷- کدام گزینه کاملاً ویژگی‌های انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) در مقابل بلوک غرب - مورد حمایت بلوک شرق - شکل‌گیری با جنبش‌های مردمی
- (۲) در چارچوب نظریات چپ - عدم موفقیت در مقابله با استعمار قدیم - در حاشیه قطب‌های سیاسی
- (۳) بازگشت استعمار در چهره استعمار فرانو - عدم موفقیت در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی به غرب - موفقیت در مقابله با استعمار قدیم
- (۴) در قالب مکاتب چپ - بازگشت استعمار با دست کارگزاران این انقلاب‌ها - عدم موفقیت در خروج از قطب‌های سیاسی و اقتصادی

۶۸- به ترتیب هر یک از مصداق‌های زیر، مربوط به کدام فرهنگ و دوره تاریخی است؟

- پیدایش فلسفه دکارت

- فتح قسطنطنیه

- رونق معنویت‌های کاذب و دروغین

- حکومت آتاتورک در ترکیه

(۱) سکولار - استکباری - قرون وسطی - مدرن

(۳) غرب جدید - قرون وسطی - پسامدرن - سکولار

(۲) رنسانس - رنسانس - اساطیری - غرب

(۴) پسامدرن - سلطه - غیرتوحیدی - متجدد

۶۹- در جاهای خالی جدول زیر به ترتیب چه مواردی قرار می‌گیرد؟

فعالیت اجتماعی - سیاسی	ویژگی	نمونه تاریخی
د	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	تدوین رساله‌های جهادیه
فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی	الف	جنبش تنباکو
ب	تغییر ساختار سیاسی	ج

(۱) اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت - انقلاب اجتماعی - جنبش عدالتخانه - مقاومت منفی

(۲) اصلاح ساختار حکومت و رفتار حاکمان - مقاومت منفی - انقلاب مشروطه - مقاومت منفی

(۳) اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت - انقلاب اجتماعی - مقاومت منفی - انقلاب مشروطه

(۴) تغییر رفتار حاکمان و ساختار حکومت - انقلاب سیاسی - انقلاب مشروطه - انقلاب اجتماعی

۷۰- هر یک از موارد زیر، ویژگی چه کسانی و کدام جریان است؟

- در قدم‌های نخست از ضرورت اصلاحات در دولت‌های کشورهای اسلامی خود سخن می‌گفتند.

- به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبودند.

- نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند، بلکه حضور سیاسی و اقتصادی آنان را فرصت می‌دانستند.

- اغلب با کشتار و خسارت‌های انسانی و اقتصادی فراوان همراه بوده است.

(۱) لژهای فراماسونری - مارکس - نخبگان غرب‌گرا - کشورگشایی

(۲) منورالفکران - مارکس - لژهای فراماسونری - حمله مغول

(۳) منورالفکران غرب‌گرا - لیبرالیسم اولیه - منورالفکران غرب‌گرا - امپراتوری

(۴) نخستین بیدارگران اسلامی - ریکاردو - حاکمان سکولار - بحران اقتصادی

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- به ترتیب، هر عبارت با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

کنش اجتماعی	«ب»	«الف»	جهان اجتماعی
«د»	خط‌کشی‌های مسیر خانه تا مدرسه	ورزش حرفه‌ای و ورزشکار حرفه‌ای شدن	«ج»

- دعا کردن در حق همسایه

- پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر

- به صورت فرصت‌ها و محدودیت‌ها پیش روی ما قرار می‌گیرند

- مرزهای آن همان مرزهای دانش است

(۱) د - ب - الف - ج (۲) د - الف - ب - ج (۳) د - الف - ج - ب (۴) ج - الف - ب - د

۷۲- هر یک از موارد زیر از نظر معیارهای ذهنی یا عینی بودن و نیز خرد یا کلان بودن در چه محدوده‌ای قرار می‌گیرند؟

«حضور در هیئت عزاداری - عدالت آموزشی - علاقه به رشته حقوق - شهر شیراز»

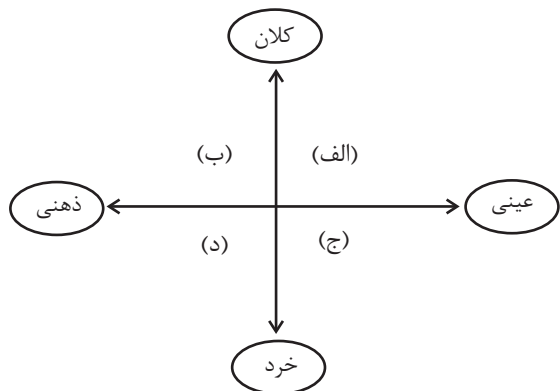
(۱) عینی و خرد - ذهنی و کلان - ذهنی و میانه - عینی و میانه

(۲) عینی و خرد - ذهنی و کلان - ذهنی و خرد - عینی و کلان

(۳) عینی و میانه - ذهنی و کلان - ذهنی و میانه - عینی و کلان

(۴) عینی و خرد - عینی و کلان - ذهنی و خرد - عینی و میانه

۷۳- هریک از موارد زیر به ترتیب در کدام قسمت از نمودار قرار می‌گیرند؟

- آزادی اجتماعی

- قاب عکس مریم و دوستش

- وزارت آموزش و پرورش

- تصور سارا از روز تولدش

(۱) ب - الف - د - ج (۲) ب - ج - د - الف

(۳) ب - ج - الف - د (۴) ج - ب - الف - د

۷۴- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- چه پیامدی در انتظار جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، هست؟

- ناپسند بودن اسراف و تبذیر در چه قلمرویی از جامعه ما قرار دارد؟

- ویژگی ارزش‌های اجتماعی در قلمرو حقیقی چیست؟

(۱) عدم توانایی در سخن گفتن از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها - بیرون از قلمرو واقعی - از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیر است.

(۲) عدم توانایی در سخن گفتن از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها - بیرون از قلمرو واقعی - مردم با ایمان به عقاید و ارزش‌ها، آنها را به این قلمرو وارد می‌کنند.

(۳) ناتوانی انسان در تشخیص پیامدهای اجتماعی و تاریخی عقاید اجتماعی - درون قلمرو واقعی - مستقل از خواست و تمایل افراد هستند.

(۴) لزوم ارائه راهکاری برای داوری درباره درست و غلط بودن ارزش‌های اجتماعی - درون قلمرو واقعی - محصول آگاهی، خواست و عمل مردم هستند.

۷۵- هریک از موارد زیر به ترتیب در کدام قسمت جدول قرار می‌گیرد؟

«د»	«الف»	فرهنگ اساطیری	استفاده از علم اقتصاد و حسابداری
جهان متجدد این علوم را علم نمی‌شناسد.	از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها	«ج»	«ب»

- علوم عقلانی و وحیانی

- کنش حسابگرانه معطوف به دنیا

- زوال عقلانیت ذاتی

- محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی

۲) الف - ج - د - ب

۱) د - ب - الف - ج

۴) د - ج - الف - ب

۳) ج - الف - ب - د

۷۶- کدام یک در رابطه با اقتصاد وابسته به نفت، درست نیست؟

۱) در بلندمدت، احساس رفاه بیش‌تر برای مردم به ارمغان می‌آورد. - وضعیت شکننده‌ای را به وجود می‌آورد که می‌تواند مورد سوءاستفاده طمع‌ورزان

بین‌المللی قرار گیرد.

۲) هزینه‌های آموزش و بهداشت را به کمک درآمدهای نفتی تأمین می‌کند. - دولت بزرگی ایجاد می‌کند که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت

نه رواج کسب‌وکار افزایش دهد.

۳) به کمک درآمدهای نفتی، هزینه‌های آموزش و بهداشت را تأمین می‌کند. - تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای شکل می‌گیرد که به‌طور مستقیم و

غیرمستقیم وابسته به نفت است.

۴) تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای شکل می‌گیرد که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است. - دولت بزرگی ایجاد می‌کند که می‌کوشد

رفاه اقتصادی را به مدد نفت افزایش دهد.

۷۷- نوع هریک از ویژگی‌های هویتی ذکر شده، به ترتیب کدام است؟

«دانش‌آموز - روستایی - تنبل»

۲) فردی - انتسابی - فردی

۱) اجتماعی - اجتماعی - ثابت

۴) فردی - اکتسابی - انتسابی

۳) اجتماعی - انتسابی - متغیر

۷۸- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن عبارتهای زیر، در کدام گزینه آمده است؟ آزمون وی ای پی

الف) تعامل هر جهان اجتماعی با طبیعت و بدن آدمی، براساس هویت آن جهان اجتماعی است برای مثال نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزشهای آن به گونه‌ای است که انسان می‌تواند هر دخل و تصرفی در طبیعت انجام دهد.

ب) جهان متجدد به تناسب رویکرد این جهانی خود، با آن دسته از ویژگی‌های روانی و اخلاقی مثل فردگرایی، تبرج و حیا سازگار است که در ارتباط با آرمان و ارزشهای دنیوی آن شکل گیرند.

پ) حدیث «برای هر کاری که نیت و اراده آدمی در انجام آن قوی باشد، بدن دچار ضعف و ناتوانی نمی‌شود.» به تعامل جهان طبیعی و جهان نفسانی اشاره دارد.

ت) هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزشهای آن شکل می‌گیرد مانند جامعه سرمایه‌داری که هویت افراد در آن بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آنها وابسته است.

۱) ص - غ - ص - ص   ۲) ص - ص - غ - ص   ۳) غ - ص - ص - غ   ۴) ص - غ - ص - غ

۷۹- هرگاه تعامل جهان اجتماعی با جهان اجتماعی دیگر در امر تجارت، موجب شود با گذشت زمان تغییراتی در آن ایجاد شود به گونه‌ای که بر عقاید خود پافشاری نکند و به مرور زمان به عقاید و آرمان‌هایش پشت کند و اعضای آن مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شوند، طوری که هویت خود را از یاد ببرند، دچار چه وضعیت‌هایی شده است؟

۱) تزلزل فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - تحول هویتی   ۲) از خودبیگانگی فرهنگی - تحولات هویتی - تزلزل فرهنگی

۳) تحولات هویتی - تعارض فرهنگی - از خودبیگانگی حقیقی   ۴) تحولات هویتی - خودباختگی فرهنگی - از خودبیگانگی تاریخی

۸۰- کدام گزینه علت هر یک از موارد زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- اقتدار غیرمشروع

- مشروعیت حقیقی

- حفظ اقتدار نظام سیاسی توسط نظام فرهنگی

۱) قدرت برخلاف حکم و قانون الهی و همراه با تبعیت با رضایت - قدرت موافق حکم و قانون و اراده تشریحی خداوند - عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزشهای فرهنگی جامعه

۲) قدرت مطابق ایدئولوژی‌های ساختگی بشر - احساس رضایت افراد نسبت به آنچه انجام می‌دهند. - عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزشهای فرهنگی جامعه

۳) قدرت مطابق ایدئولوژی‌های ساختگی بشر - احساس رضایت افراد نسبت به آنچه انجام می‌دهند. - عدول نظام سیاسی از اصول و ارزشهای فرهنگی خود

۴) قدرت برخلاف حکم و قانون الهی و همراه با تبعیت با رضایت - قدرت موافق حکم و قانون و اراده تشریحی خداوند - عدول نظام سیاسی از اصول و ارزشهای فرهنگی خود

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۸۱- هر عبارت به کدام مفهوم در روان‌شناسی اشاره دارد؟

- دانشمند برای مطالعه و فهم هیجان در انسان، حالات چهرهٔ مربوط به آن را مکرراً بررسی می‌کند و فرضیه‌ها را می‌آزماید.
  - روان‌شناس، سعی دارد پدیده‌ای را در سطح روان بیمار خود به تبیین علمی برساند به طوری که توان مطالعهٔ عینی داشته باشد.
  - متخصص، افسردگی را به عنوان نمرهٔ شخص در آزمون روان‌شناختی آن اختلال در نظر می‌گیرد.
  - برای ماندن اطلاعات در حافظه، لازم است که اطلاعات به خوبی پردازش و دارای معنی شوند.
- (۱) علم تجربی - مطالعه تجربی - متغیر - ادراک
(۲) علم تجربی - روش علمی - تعریف عملیاتی - شناخت پایه
- (۳) علم - روش علمی - متغیر - ادراک
(۴) روش علمی - مطالعهٔ تجربی - تعریف عملیاتی - شناخت پایه

۸۲- سؤالات زیر در مورد ویژگی‌های رشد در دورهٔ نوجوانی است؛ کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر است؟

- الف) دوره شدن صدای پسران در دوران بلوغ، جزء ویژگی‌های اولیهٔ جنسی است یا ثانویه؟
  - ب) کدام ویژگی شناختی برای اولین بار در این دوره شکل می‌گیرد؟
  - ج) افزایش تحریک‌پذیری نوجوانان بیشتر حاصل رسش است یا محیط؟
  - د) اشکال کار نوجوانی که می‌داند درس خواندن مهم است، ولی کوتاهی می‌کند در کجاست؟
- (۱) ثانویه - فراحافظه - رسش - عقیده
(۲) ثانویه - توجه‌گزینی - محیط - شناخت
- (۳) اولیه - تفکر فرضی - محیط - باور
(۴) اولیه - اشراف بر قضاوت - رسش - ارزش

۸۳- برای آموزش حروف الفبا در کتاب خواندن کلاس اول ابتدایی، اگر درس بعدی مثلاً آموزش حرف «ت» و در درس فعلی آموزش حرف «آ» مدنظر

باشد، در پایین صفحه هر دو حرف نوشته می‌شود. دلیل آمدن حرف بعدی در درس قبلی، کدام است؟

- (۱) ارائهٔ حروف درس فعلی و بعدی ارتباط بین مطالب را شکل می‌دهد.
- (۲) دانش‌آموز از مزایای پدیدهٔ آماده‌سازی در یادگیری حروف استفاده کند.
- (۳) انتظار مثبت شکل بگیرد و دانش‌آموز درس‌های بعدی را بهتر یاد بگیرد.
- (۴) با ارائهٔ آموزش حروف درس‌های بعدی، ردیابی درست علامت صورت می‌گیرد.

۸۴- کدام عبارت در خصوص سازماندهی توجه نادرست است؟

- (۱) به طور کلی، تخصیص منابع توجه به چند عملیات، از میزان مؤثر بودن عملیات می‌کاهد.
- (۲) ویژگی‌های شخصی هر نفر تعیین می‌کند که چه میزان توجه حفظ خواهد شد.
- (۳) تقسیم بازهٔ زمانی باعث حفظ کیفیت کار در طول زمان می‌شود.
- (۴) شباهت و آسانی تکالیف، اثر تقسیم توجه را کاملاً خنثی می‌کنند.

۸۵- جدول زیر مربوط به سوالاتی است که درمانگر از مراجع خود پرسیده است؛ با توجه به سؤالات درمانگر و پاسخ‌هایی که مراجع داده است، گزینه صحیح کدام است؟

ردیف	ویژگی	نمونه تاریخی
۱	وقتی همسرت به تو گفت که از این زندگی خسته شده تو چه واکنشی داشتی؟	خیلی جاخوردم! گفتم مگه زندگی ما چه مشکلی داره؟
۲	قبل از اینکه ازدواج کنید مشاوره پیش از ازدواج رفتید؟	نمیدونم، یادم نیست.
۳	تا حالا چندبار برای همسرت هدیه گرفتی؟	خیلی زیاد و به بهونه‌های مختلف.

(۱) پاسخ دادن به سؤال اول مستلزم استفاده از حافظه معنایی است.

(۲) در سؤال دوم مراجع دچار خطای حذف کردن شده است.

(۳) واضح است که در سؤال سوم خطای اضافه کردن رخ نداده است.

(۴) حین پاسخگویی به سؤالات در هر مرحله حافظه قطعاً خطایی رخ داده است.

۸۶- هر یک از عبارات زیر در کدام یک از مراحل حل مسئله قرار دارند؟

«بررسی میزان تغییر نمرات پس از استفاده از روش مطالعه جدید - مراجعه به استاد ادبیات جهت دریافت روش مطالعه جدید - استفاده از روش

خلاصه‌برداری و حاشیه‌نویسی برای یک درس»

(۱) بازبینی و اصلاح راه حل - ارزیابی راه حل - به‌کارگیری راه حل مناسب

(۲) ارزیابی راه حل - بازبینی و اصلاح راه حل - تشخیص دقیق مسئله

(۳) ارزیابی راه حل - انتخاب راه حل جایگزین - به‌کارگیری راه حل مناسب

(۴) بازبینی و اصلاح راه حل - انتخاب راه حل جایگزین - تشخیص دقیق مسئله

۸۷- به‌ترتیب نوع و سبک تصمیم‌گیری‌های زیر در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- فرماندهان نظامی یک کشور، بی‌هیچ دلیل خاصی و صرفاً از روی جاه‌طلبی، اقدام به حمله نظامی به کشور همسایه می‌کنند.

- مدیر مدرسه X با الگوبرداری از مدرسه Y تصمیم می‌گیرد درب آموزشگاه را به رنگ پرچم ایران در بیاورد.

- با توجه به کمبود بارش‌ها، شورای شهر تهران دستور اجرای طرحی کارشناسی شده را برای تأمین آب شرب مردم صادر کرد.

- کارمندی برای بررسی راه‌های دیگر، تصمیم گرفت امروز به جای مسیر «الف»، از مسیر «ب» برای رفتن به اداره استفاده کند.

(۱) مهم ساده، گروهی، احساسی - مهم پیچیده، فردی، وابسته - معمولی ساده، گروهی، اجتنابی - معمولی پیچیده، فردی، منطقی

(۲) مهم پیچیده، فردی، احساسی - معمولی ساده، فردی، منطقی - مهم پیچیده، گروهی، منطقی - معمولی ساده، گروهی، منطقی

(۳) مهم پیچیده، گروهی، احساسی - معمولی ساده، فردی، وابسته - مهم پیچیده، گروهی، منطقی - معمولی ساده، فردی، منطقی

(۴) معمولی پیچیده، گروهی، تکانشی - معمولی پیچیده، گروهی، وابسته - مهم پیچیده، فردی، منطقی - مهم ساده، فردی، احساسی

۸۸- هر کدام از عبارتهای زیر، به ترتیب با کدام مورد ارتباط بیشتری دارد؟

- همه دانش‌آموزان به یک اندازه درس نمی‌خوانند.
- بهنام برای کسب رتبه برتر و دریافت سهمیه ورودی مدرسه نمونه، به سختی درس می‌خواند.
- مریم به درس جغرافیا علاقه دارد و در کنار کتاب درسی، اطلس‌های جغرافیایی را نیز مطالعه می‌کند.
- امید معتقد است استعداد یادگیری ریاضی را ندارد.

(۱) تفاوت در جهت‌دهی انگیزه‌ها - انگیزه درونی - انگیزه بیرونی - انگیزه

(۲) تفاوت در جهت‌دهی انگیزه‌ها - انگیزه بیرونی - انگیزه درونی - انگیزه

(۳) تفاوت در شدت انگیزه‌ها - انگیزه درونی - انگیزه بیرونی - عوامل نگرشی

(۴) تفاوت در شدت انگیزه‌ها - انگیزه بیرونی - انگیزه درونی - عوامل نگرشی

۸۹- در تحقیقاتی که اخیراً در دانشگاه کالیفرنیا صورت گرفته، این نتیجه حاصل شده است که «بسیاری از بیماران مبتلا به ام‌اس به افسردگی دچار

می‌شوند.» کدام گزینه با نتیجه حاصله ارتباط بیشتری دارد؟

- (۱) فردی که در زندگی خود فشارهای زیادی را تحمل می‌کند، احتمال دارد به بیماری‌های جسمانی مبتلا شود.
- (۲) بیماری و سلامت دو جنبه جداگانه نیستند و روی یک پیوستار قرار دارند.
- (۳) اگر فردی مبتلا به بیماری‌های جسمانی باشد، احتمالاً عوارض روانی نیز در او بروز می‌کند.
- (۴) سبک زندگی با عوامل خطر ساز بیماری‌ها رابطه داشته و الگوهای رفتاری ناسالم در گسترش بیماری‌ها مؤثرند.

۹۰- موارد «الف، ب و ج» در جدول زیر، به ترتیب در کدام گزینه به درستی بیان شده‌اند؟

بیماری جسمانی	عامل روانی
(الف)	استرس کاری
میگرن	ترس از دست دادن دوست
پیامد روانی	بیماری جسمانی
(ب)	بیماری ام‌اس
(ج)	دیابت

(۱) سکته قلبی - افسردگی - قطع عضو (۲) اختلال اضطراب فراگیر - فلج عضو - ضعف شنوایی

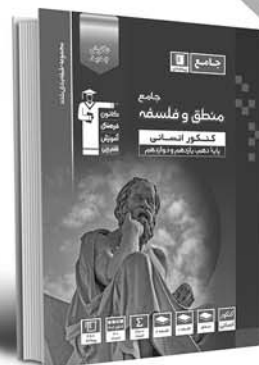
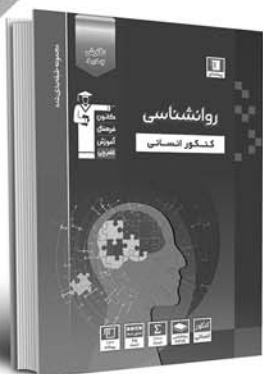
(۳) بیماری عروق کرونری - افسردگی - عصبانیت (۴) اختلال اضطراب فراگیر - فلج عضو - غمگینی

کتاب‌های آیة انسانیت را

پیمانانای تهرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه
۱۴۰۳/۷/۶

آزمون ۶ مهر ماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۵۰ تا ۱۱ صبح

۷۰ سؤال در ۷۰ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.			
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰
عربی، زبان قرآن	۷	۵	۳	۲
فلسفه و منطق	۷	۶	۴	۲
اقتصاد	۸	۶	۵	۲

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۲	اجباری	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۳	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۴	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۵	اختیاری	منطق	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۶	اختیاری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۷	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۲)

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۹۱ - ۹۶)

۹۱- « إن لم نمنع السلوك السيئ للطفل الصغیر، فإنه سيؤذي أصدقائه الآخرين! »:

(۱) چنانچه رفتار بد بچه کم سن و سال را منع نکنیم او همواره دوستان خود را اذیت خواهد کرد!

(۲) اگر رفتارهای بد کودک خردسال را منع نکردی او حتماً دوست دیگرش را هم اذیت خواهد کرد!

(۳) اگر از رفتار بد کودک خردسال جلوگیری نکنیم او قطعاً دوستان دیگر خود را اذیت خواهد کرد!

(۴) چنانچه رفتارهای بد کودک کم سن و سال را منع نکنیم او به دوستان دیگر خود آسیب خواهد رساند!

۹۲- « الإنسان الذي يتواضع أمام الآخرين و ليس متكبراً هو الذي يُحبه الله و الحكمة تعمُر في قلبه كما لا تعمُر في قلب

الذي يتكبر على الآخرين! »:

(۱) انسانی که در مقابل دیگران فروتنی می‌کند و متکبر نیست، همان کسی است که خداوند را دوست دارد و حکمت در دل او

ماندگار می‌شود، به طوری که در دل کسی که بر دیگران تکبر می‌ورزد، ماندگار نیست!

(۲) انسانی که در برابر دیگران فروتنی می‌کند و خودبزرگ‌بین نیست، همان کسی است که خدا او را دوست می‌دارد و حکمت

در قلب او ماندگار می‌شود، همانطور که در دل کسی که بر دیگران تکبر می‌ورزد، ماندگار نمی‌شود!

(۳) انسانی که در مقابل دیگران متواضع است و متکبر نیست، همان کسی است که خداوند او را دوست می‌دارد و حکمت در

قلب او ماندگار می‌شود، چنانکه در قلبی که بر دیگران تکبر می‌ورزد، ماندگار نمی‌شود!

(۴) انسانی که در برابر دیگران تواضع می‌کند و فخرفروشی نکند، همان کسی است که خدا دوستش دارد و حکمت در دل او

ماندگار می‌گردد، چنانکه در دلی که بر دیگران فخر می‌فرشد، ماندگار نمی‌شود!

۹۳- « حاول رجل كذاباً إنكار كذبه يتظاهر بالإيمان لإيجاد التفرقة بين صفوف المسلمين! »: آزمون وی ای پی

(۱) مردی بسیار دروغگو کوشید که دروغش را انکار کند. او برای به وجود آوردن تفرقه میان صفوف مسلمانان تظاهر به ایمان

می‌کند!

(۲) یک مرد بسیار دروغگو تلاش کرد که دروغش را انکار کند. او برای ایجاد تفرقه میان صفوف مسلمانان به ایمان تظاهر

می‌کرد!

(۳) مرد بسیار دروغگویی تلاش کرد که دروغش را انکار کند که برای به وجود آوردن تفرقه میان صفوف مسلمانان به ایمان

تظاهر می‌کرد!

(۴) مرد بسیار دروغگویی می‌کوشد که دروغش را انکار کند که برای کاشتن بذر تفرقه میان صفوف مسلمانان تظاهر به ایمان

می‌کند!

۹۴- عَيْن الصَّحِيح:

(۱) أنجحُ الإنسانِ هو الَّذي يسعى لتحقيق أهدافه!: انسان موفق تر کسی است که برای محقق کردن هدف‌های خود تلاش

می‌کند!

(۲) إذا جاء صديقي إلى المدرسة غداً فسوف أعطيه بالتأكيد هدية عيد ميلاده!: اگر دوستم فردا به مدرسه بیاید حتماً هدیه

تولدم را به من خواهد داد!

(۳) هناك مباحث صعبة لا نفهمها إلا إذا يقوم المعلم بشرح المباحث!: مباحث دشواری وجود دارد که ما آن را نمی‌فهمیم

مگر وقتی که معلم به توضیح آن مباحث بپردازد!

(۴) أنا أحتاجُ إلى شراء الشريحة و البطارية لتشغيل جوالي!: من برای راه‌اندازی تلفن همراه خود، به خرید سیمکارت و باطری

نیاز داشتم!

۹۵- « هرکس کتابی را مطالعه کند، در نوشتن انشایش به او کمک می‌کند! » عَيْن الصَّحِيح:

(۱) الَّذي يقرأ كتاباً، يُساعده أن يكتب إنشائه! (۲) من يُطالع كتاباً، يُساعده على كتابة إنشائه!

(۳) من طالع الكتاب، ساعده على قراءة إنشائه! (۴) الَّذي يُطالع الكتاب، يستعين به في كتابة إنشائه!

۹۶- عَيْن ما لا يناسب المفهوم: « مَنْ ساءَ خُلُقُه عَدَبَ نَفْسَه! »

(۱) ﴿ إِن أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لَأَنْفُسِكُمْ وَ إِن أَسَأْتُمْ فَلَهَا ﴾!

(۲) الَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لِرَبِّهِمْ أُولَئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ!

(۳) بدخواه کسان هیچ به مقصد نرسد یک بد نکند تا به خودش صد نرسد!

(۴) این جهان کوه است و فعل ما ندا باز گردد این نداها را صدا!

٩٧- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

(١) فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ مِائَاتُ الْكَلِمَاتِ الْمُعْرَبَةِ ذَاتُ الْأُصُولِ الْفَارْسِيَّةِ!

(٢) يَبْلُغُ الصَّادِقُ بِصَدْقِهِ مَا لَا يَبْلُغُهُ الْكَاذِبُ بِاِحْتِيَالِهِ!

(٣) تَفَكَّرُ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً!

(٤) إِذَا مَلَكَ الْأَرَادِلُ هَلَكَ الْأَفْضَلُ!

٩٨- عَيْنُ مَا فِيهِ اسْمُ الْفَاعِلِ، اسْمُ الْمَفْعُولِ وَ اسْمُ الْمَبَالِغَةِ مَعًا:

(١) هَذَا الْمَوْطِنُ الْفَهَامَةُ يَشْعُرُ بِالمَسْئُولِيَّةِ دَائِمًا وَ يَحَاوِلُ أَنْ يَحَافِظَ عَلَى النِّظَافَةِ فِي الْمَدِينَةِ!

(٢) نَحْتَرِّمُ هَذَا الرَّجُلَ الْعَلَّامَةَ بِسَبَبِ تِجَارِيهِ وَ أَعْمَالِهِ النَّافِعَةَ لِبِلَادِنَا فِي الْمَجَالَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ!

(٣) لَيْتَ مَهَاجِمِي فَرِيقِنَا الْمَحْبُوبِ أَفْضَلَ لِاعْبِي الْمَبَارَاتِ وَ نُجَلِّهِمْ فِي السِّيَارَةِ يَوْمَ الْحَفْلَةِ!

(٤) اعْلَمْ أَنَّ مَشَاهِدَةَ هَذِهِ الْأَفْلامِ الْعِلْمِيَّةِ تَقْدِرُ أَنْ تَسَاعِدَ الطَّلَّابَ فِي فَهْمِ دُرُوسِهِمُ الْأَحْسَنَ!

٩٩- عَيْنُ «عَالِمٍ» قَدْ وُضِّحَ بِفَعْلٍ مَا بَعْدَهُ:

(١) كَلَّ عَالِمٍ فِي مَدِينَتِنَا إِشْتَهَرَ بَيْنَ النَّاسِ!

(٢) كَانَ عَالِمٍ يَمْضِي أَوْقَاتَهُ بِالمَطَالَعَةِ وَ الدِّرَاسَةِ!

(٣) الْفَارَابِيُّ عَالِمٌ يُطَالَعُ فِي ضَوْءِ قَنْدِيلِ الْحُرَاسِ!

(٤) إِنَّهُ عَالِمٌ مُتَخَصِّصٌ بِأُمُورِ مِهْنَةٍ أَوْ عَمَلٍ أَوْ بَرْنَامَجٍ!

١٠٠- عَيْنُ الْفِعْلِ الْمَضَارِعِ بِمَعْنَى الْمَاضِي:

(١) مَنْ يَتَقَدَّمُ فِي الْمَجَالَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ يَنْفَعُ مُوَاطِنِيهِ!

(٢) إِنْ صَبِرْتَ عَلَى مُصِيبَةٍ فِي الْحَيَاةِ فُزْتَ وَ حَصَلَتْ عَلَى السَّعَادَةِ!

(٣) بَعْضُ التَّلَامِيذِ لَا يَسْتَطِيعُونَ عَلَى التَّقَدُّمِ فَلْيُشَاوِرُوا الْمُرْشِدَ التَّعْلِيمِيَّ!

(٤) إِنْ هُوَ لَاءَ النَّاسِ لَقَدْ فَقَدُوا كُلَّ مَا كَانَ بِأَيْدِيهِمْ لِأَنَّهُمْ لَمْ يَشْكُرُوا النِّعْمَةَ!

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۱۰۱ - ۱۰۶)

۱۰۱- ﴿ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ ... ﴾:

- (۱) بگو ای اهل کتاب، به سوی سخنی یکسان میان ما و خودتان بیایید که جز خداوند را نپرستیم ...!
- (۲) گفت ای اهل کتاب، به سوی کلمه‌ای برابر بین شما و ما بشتابید و به غیر از الله را نباید پرستیم ...!
- (۳) بگو ای اهل کتاب، به سمت سخنی بیایید که بین ما و شما یکسان است و به جز الله را نپرستیم ...!
- (۴) گفت ای اهل کتاب، به سمت کلمه‌ای یکسان بشتابید که بین ما و خودتان باشد، و اینکه نپرستیم مگر خدا را ...!

۱۰۲- « ما أجمل معالم اصفهان الأثرية التي تجذب كثيراً من السائحين من مناطق العالم المختلفة سنوياً! »:

- (۱) چه زیبا است آثار تاریخی اصفهان که بسیاری از گردشگران را از مناطق مختلف جهان سالیانه جذب می‌کند!
- (۲) چقدر زیبا است آثار تاریخی اصفهان که بسیاری از گردشگران را سالانه از منطقه‌های مختلف دنیا جذب خود می‌کند!
- (۳) آنچه زیباتر است آثار تاریخی اصفهان است که سالیانه بسیاری از گردشگران را از مناطق مختلف دنیا جذب خود می‌کند!
- (۴) آنچه زیباترین است آثار تاریخی در اصفهان است که گردشگران بسیاری را سالانه از منطقه‌های مختلف جهان جذب می‌کند!

۱۰۳- « قرأت في كتاب أن استعمال هذه النباتات البرية إضافة إلى معالجة بعض الأمراض يؤثر على سلوك الذي يستفيد منها! »:

- (۱) در کتابی مطالعه کردم که به کار بستن این گیاهان صحرائی افزون بر درمان بعضی از بیماران، بر رفتار کسی که از آن بهره می‌برد، اثرگذار است!
- (۲) در کتابی خواندم که به کار بردن این گیاهان صحرائی افزون بر معالجه بعضی از بیماران، بر رفتار کسی تأثیر می‌گذارد که از آن استفاده می‌کند!
- (۳) در کتابی مطالعه کردم که به کار بردن این گیاه صحرائی علاوه بر درمان برخی از بیماری‌ها، بر رفتار کسی که از آن بهره می‌برد، تأثیر می‌گذارد!
- (۴) در کتابی خواندم که به کار بستن این گیاهان صحرائی علاوه بر درمان برخی از بیماری‌ها، بر رفتار کسی که از آن استفاده می‌کند، اثر می‌گذارد!

۱۰۴- « إن الجهل يسبب أن نجد طرقاً لقضاء حياتنا تتجلى لنا سهلة، ولكنها تنتهي إلى الخسارة! »:

- (۱) این نادانی سبب یافتن راه‌های سهل‌الوصول برای گذران زندگی می‌شود، لکن به خسارت پایان می‌یابد!
- (۲) نادانی قطعاً مسبب آن است که راه‌های گذران زندگی به شکل ساده در نظرمان جلوه‌گر شود، اما به خسارت بینجامد!
- (۳) نادانی باعث می‌شود برای گذران زندگیمان راه‌هایی را بیابیم که برایمان آسان جلوه می‌کند، و لکن به خسارت منتهی می‌شود!
- (۴) قطعاً نادانی است که سبب می‌شود راه‌هایی را که برای ما آسان جلوه کرده برای گذران زندگیمان بیابیم، ولی آن راه‌ها به خسارت منجر می‌شود!

١٠٥- عَيْنِ الْخَطَأِ:

(١) إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَوْجَدَ هَذِهِ الشَّمْسَ الَّتِي جَذَوْتُهَا مُسْتَعْرَةً!؛ همانا خداوند این خورشیدی را که پاره آتشش فروزان است، خلق کرده است!

(٢) الْيَوْمَ يَقْرَأُ أَبِي الْأَخْبَارَ الْيَوْمِيَّةَ مِنَ الْإِنْتَرْنِتِ بَدَلًا مِنَ الصُّحُفِ!؛ امروزه پدرم اخبار روزانه را به جای روزنامه‌ها، از اینترنت مطالعه می‌کند!

(٣) فِي السَّنَوَاتِ الْآتِيَةِ سَتَحْصُلُ إِيرَانَ مِنَ السِّيَاحَةِ عَلَى ثَرْوَةٍ عَظِيمَةٍ!؛ در سال‌های آینده ایران می‌خواهد ثروت زیادی را از گردشگری به‌دست آورد!

(٤) مِنَ الْعَجِيبِ أَنْ الدَّلَافِينَ تُوَدِّي دَوْرًا مَهْمًا فِي إِنْقَاذِ السُّفُنِ الْمَفْقُودَةِ!؛ عجیب است که دلفین‌ها نقش مهمی را در نجات کشتی‌های گمشده ایفا می‌نمایند!

١٠٦- «أَيَا بَاوَرٍ مِي كُنِي كِه دَر رُوْزِي اَز رُوْزِهَا مَاهِيَانِي رَا بَبِينِي كِه پِي دَر پِي اَز آسْمَانِ فَرُو مِي رِيْزَنْد؟!»؛ عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(١) هَلْ تُصَدِّقُ فِي يَوْمٍ مِنْ أَيَّامٍ أَنْ تَتَسَاقَطَ الْأَسْمَاكُ تَرَاهَا مَرْتَبًا مِنَ السَّمَاءِ!؟

(٢) أَ تُصَدِّقُ أَنْ تَشَاهِدَ سَقُوطًا مُتَوَالِيًا فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ مِنَ السَّمَاءِ لِلْأَسْمَاكِ!؟

(٣) أَ تُصَدِّقُ فِي كُلِّ الْأَيَّامِ أَنْ تَشَاهِدَ السَّقُوطَ الْمُتَوَالِيَّ فِي السَّمَاءِ لِلْأَسْمَاكِ!؟

(٤) هَلْ تُصَدِّقُ أَنْ تَرَى فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ أَسْمَاكًا تَتَسَاقَطُ مِنَ السَّمَاءِ!؟

١٠٧- عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعِينِ: «أَنَا وَ زَمِيلِي . . . . الْوَاجِبَاتِ الدَّرَاسِيَّةِ أَمْسٍ وَ بَعْضُ الزُّمَلَاءِ . . . . غَدًا!»

(١) كَتَبْنَا - سَيَكْتُبُونَهَا

(٢) يَكْتُبُ - سَيَكْتُبُونَهَا

(٣) أَكْتُبُ - يَكْتُبُهَا

(٤) كَتَبْتُ - يَكْتُبُونَهَا

١٠٨- عَيْنِ مَا لَيْسَتْ فِيهِ جُمْلَةٌ فَعْلِيَّةٌ:

(١) هُنَاكَ نَبَاتَاتٌ مُفِيدَةٌ لِلْمَعَالِجَةِ نَسْتَقِيدُ مِنْهَا كَدَوَاءً!

(٢) إِنَّ هَذِينَ الشَّاعِرِينَ أَنْشَدَا قَصِيدَتَيْنِ عَنِ إِبْرَانَ كِسْرَى!

(٣) لَا فَاسِدَ بَيْنَهُمْ لِأَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ أَوْ مُصْلِحُونَ بَعْدَالَةَ الْحَاكِمِ!

(٤) بَعْضُ الطَّيُورِ وَ الْحَيَوَانَاتِ تَعْرِفُ بَغْرِيزَتَهَا الْأَعْشَابَ الطَّيْبَةَ!

١٠٩- عَيْنِ فَعْلًا يُمَكِّنُ أَنْ يُقْرَأَ مَجْهُولًا وَ مَعْلُومًا مَعًا: (حَسَبِ الْمَعْنَى)

(١) بَلَى؛ بِالتَّأَكِيدِ، تُغْسَلُ جَمِيعُ الْمَلَابِسِ!

(٢) إِنْ يَكْذِبُ كَثِيرًا لَا يُصَدِّقُ قَوْلَهُ!

(٣) هَذِهِ الصَّنَاعَاتُ الْيَدَوِيَّةُ تَجْذِبُ السَّائِحِينَ!

(٤) شَجَعُوا فَرِيقَهُمُ الْفَائِزَ فِي الْمَلْعَبِ!

١١٠- عَيْنِ حَرْفِ «الْبَاءِ» يُعَادِلُ حَرْفِ «فِي» فِي التَّرْجُمَةِ:

(١) عَلَيْكُمْ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ فَإِنَّ رَبِّي بَعَثَنِي بِهَا!

(٢) الْمَعْلَمُ نَظَرَ إِلَى الطَّالِبِ بِابْتِسَامٍ!

(٣) كَانَ مَعْلَمِي وُلِدَ بِمَدِينَةٍ جَمِيلَةٍ!

(٤) رَأَيْتُ دَلْفِينًا كَبِيرًا يَقْفِزُ قُرْبَى فِي الْمَاءِ بِفَرَحٍ!

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام
عليّ (ع)
درس ۱
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۳)

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۱۱۱ - ۱۱۶)

۱۱۱- نهایی ﴿هل يستوي الذين يعلمون و الذين لا يعلمون ...﴾:

- (۱) آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند برابرند ...
- (۲) آنان که می‌آموزند و آنان که نمی‌آموزند برابر نیستند ...
- (۳) کسانی را که بدانند با کسانی که ناآگاهند برابر نمی‌دانند ...
- (۴) آیا آن‌هایی که دانا هستند با آن‌هایی که نادانند مساوی‌اند ...

۱۱۲- « لا شك، كثير من الناس لن يفتخروا بالنسب لأنهم يعلمون إنما الإنسان قد خلق من الطين!»:»

- (۱) بی‌شک، زیادند مردمی که به نسب افتخار نخواهند ورزید، زیرا آن‌ها می‌دانند قطعاً انسان از خاک آفریده شده است!
- (۲) بدون شک، بسیاری از مردم به نسبشان فخر نخواهند ورزید، برای اینکه می‌دانند انسان را فقط از گل آفریده‌اند!
- (۳) شکی نیست، بسیاری از مردم به نسب افتخار نخواهند کرد، زیرا می‌دانند انسان تنها از گل خلق شده است!
- (۴) شکی نیست، بسیاری مردمی که به اصل و نسب افتخار نمی‌کنند، زیرا درک می‌کنند که بی‌شک انسان از گل آفریده شده است!

۱۱۳- « قد انطوى فينا عالم أكبر لا نراه مع الأسف و لا نشكر خالقه!»:»

- (۱) درون ما جهان بزرگی به هم پیچیده شده است که متأسفانه نمی‌توان آن را دید و از خالقش تشکر کرد!
- (۲) درون ما دنیای بزرگتری به هم پیچیده است که مایهٔ تأسف است که آن را ندیده‌ایم و خالقش را شکر نکرده‌ایم!
- (۳) ما درون خود جهان بزرگتری داریم که متأسفانه آن را مشاهده نمی‌کنیم و از آفرینندهٔ آن سپاسگزاری نمی‌نماییم!
- (۴) جهان بزرگتری در درونمان به هم پیچیده شده است که متأسفانه آن را نمی‌بینیم و از آفریننده‌اش تشکر نمی‌کنیم!

۱۱۴- عین الخطأ:

- (۱) عندما حَمَلْتُهُ ما لا طاقةَ له به، شاهدتُ سَبَّ النَّاسِ عَلَيَّ! هنگامی که بر او آنچه را هیچ توانی نسبت به آن ندارد، تحمیل کردم، دشنام مردم بر خود را مشاهده کردم!
- (۲) يَموتُ القلبُ بكثرةِ الطَّعامِ كما قد يُميتُ الزَّارِعُ زَرْعَهُ بكثرةِ الماءِ عليه! قلب را با زیادی خوراک می‌میراند همانطور که کشاورز، گاهی نهالش با زیادی آب بر آن می‌میرد!
- (۳) لِيَأْخُذُوا الْحَقَّ مِنْ أَهْلِ الْبَاطِلِ وَ لَا يَأْخُذُوا الْبَاطِلَ مِنْ أَهْلِ الْحَقِّ! باید حق را از اهل باطل بگیرند و نباید باطل را از اهل حق بگیرند!
- (۴) لَيْتِنَا نُسَارِعُ فِي الْعَفْوِ عِنْدَ الْقُدْرَةِ حَتَّى يَسْتَمِرَّ هَذَا الْعَمَلُ الْحَسَنُ عِنْدَ النَّاسِ! کاش در بخشش هنگام قدرت شتاب ورزیم تا این عمل نیک نزد مردم ادامه یابد!

١١٥- « هیچ برکتی نیست در کالایی که فروشنده عیب آن را پنهان می کند و خریدار نیز در خرید آن مصمم نیست! » عین

الصَّحِيح:

- (١) لا بركة في بضاعةِ البائعِ يَكْتُمُ عيبها و ليس المشتري عازماً في شرائها أيضاً!
- (٢) لا بركة في بضائعِ يَكْتُمُ البائعُ نقصها ولكنَّ المشتري ليس عازماً في شرائها أيضاً!
- (٣) ليست البركة في بضاعةٍ يَسْتُرُ البائعُ عيبها و لا مُشتري عازمٌ في شرائها كذلك!
- (٤) ما من بركة في البضائع التي كان البائعُ يُخفي عيبها و ليس المشتري عازماً بشرائها كذلك!

١١٦- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنِ الْمَفْهُومِ:

- (١) لحم: قسم قوي من الجسم عليه العظم!
- (٢) داء: الذي يشعر بالوجع و هو ليس في صحة!
- (٣) مُوصَل: مادة تمنع عبور تيار الكهرباء أو مثله!
- (٤) جائع: الذي يشعر بحاجة شديدة إلى أكل الأطعمة!

١١٧- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) لا بركة في طعامٍ لا يُذَكَّرُ اسمُ الله عَلَيْهِ!
- (٢) إِنَّهُمْ أَحْسِنُوا لِأَنَّ اللهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ!
- (٣) إِنْ تَسَبَّ الْأَخْرِيْنَ تَكَتَسَبَّ الْعَدَاوَةُ بَيْنَهُمْ!
- (٤) لا يَحْرُزُكُمْ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ!

١١٨- عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاقَاتِ: « . . . . الْأَحْمَقُ . . . . أَرَادَ . . . . يَنْفَعُ أَحَدًا فَهُوَ يَضُرُّهُ! »

- (١) إِنْ - أَنْ - أَنْ - إِنْ
- (٢) إِنْ - أَنْ - أَنْ - إِنْ
- (٣) إِنْ - إِنْ - أَنْ - أَنْ
- (٤) إِنْ - أَنْ - أَنْ - إِنْ

١١٩- عَيْنِ مَا يَدَلُّ عَلَى الظَّنِّ:

- (١) ليتكم كنتم تعلمون شيئاً عن يوم البعث!
- (٢) كأنَّ أصدقائنا يُحاولون إرضاء جميع الناس!
- (٣) هل تعلم أنَّ زملائي في الدروس على حدِّ سواء!
- (٤) الله يُعطي أنعمه على كلِّ الناس ولكنهم لا يعلمون!

١٢٠- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي تَعْيِينِ نَوْعِ «لَا»: (على الترتيب)

- (١) لا تَنْتَظِرِ الْعَدْلَ مِمَّنْ لا يُدْرِكُهُ! ← نافية / ناهية
- (٢) لا فائدة في علم لا يُعمل به! ← نافية للجنس / ناهية
- (٣) لا تُحْمَلْ هَوْلَاءُ التَّلَامِيذِ ما لا يُحْبَوْنَ! ← ناهية / نافية
- (٤) لا تَقْدُمْ لِمَنْ لا يُحَاوِلُ فِي عَمَلِهِ! ← نافية للجنس / ناهية

کل کتاب

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۲۱- در علم منطق، برای تعریف «تفکر» می‌گوییم «فرایند رسیدن به مجهولات، با استفاده از معلومات»؛ عبارت «با استفاده از معلومات» را می‌توان به

کدام یک از مراحل تفکر مربوط دانست؟

- (۱) مرحله اول
- (۲) مرحله دوم
- (۳) مرحله سوم
- (۴) مرحله چهارم

۱۲۲- این که از نظام‌های فلسفی گوناگون، فلسفه تربیت ویژه‌ای پدید می‌آید و بر اساس آن، نظام تربیتی خاصی حاصل می‌شود، مؤید کدام عبارت است؟

- (۱) ممکن است شخصی که انسان را تک‌بُعدی می‌داند در هنگام روان‌درمانی مراجعان خود تأثیر بُعد غیرمادی را در رفتار آنان تبیین کند.
- (۲) رابطه بین فلسفه و علوم مختلف به این صورت است که یکی تشکیل‌دهنده اساس و شالوده دیگری است.
- (۳) آنچه که رابط فلسفه‌های مضاف با بخش اصلی فلسفه محسوب می‌شود، شاخه‌های مختلف دانش است.
- (۴) مکاتب مختلفی که در علوم تربیتی وجود دارد هر کدام ریشه یک مکتب فلسفی خاص محسوب می‌شوند.

۱۲۳- در رسانه‌ها بر ضد کسی صحبت شده و به هدف این که مردم از آن فرد خوششان نیاید، مفاسدش برشمرده شده است؛ در همین حال، فردی

خودش درباره آن شخص تحقیق می‌کند و با توجه به مدارک و شواهد موجود، به همان نتیجه‌ای می‌رسد که در رسانه مطرح شده بود. درباره این فرد می‌توان گفت .....

- (۱) دچار عدم استقلال در اندیشه است.
- (۲) دچار مغالطه شده است.
- (۳) دچار تله تبلیغات شده است.
- (۴) کارش بی‌تأثیر از رسانه نبوده است.

۱۲۴- از عبارت زیر در اوپانیس‌ها کدام مطلب تاریخی قابل استنباط است؟

«باید «خود» را نگاه کرد، به «خود» گوش کرد، به «خود» اندیشید و در توجه به خود غرق شد. با نگاه کردن، گوش دادن، اندیشیدن و واقعیت‌دادن به

«خود» است که هر چه که هست شناخته می‌شود.» آزمون وی ای پی

- (۱) فلسفه در حال حاضر، آغاز زمانی و مکانی مشخصی ندارد.
- (۲) تفکر فلسفی گاهی در قالب یک متن دینی خودنمایی می‌کرده است.
- (۳) فلسفه در تمدن چین قبل از یونان باستان نیز جریان داشته است.
- (۴) فلسفه در آغاز موضوع خودشناسی را محور مباحثش قرار می‌داده است.

۱۲۵- سقراط در چه صورتی حکم دادگاه نسبت به مرگ خود را عادلانه می‌دانست؟

- (۱) به جهان پس از مرگ باور نداشته باشد.
- (۲) مدعی دانشی بشود که ندارد.
- (۳) گریز از بدی را آسان‌تر از مرگ بداند.
- (۴) از مرگ هراس و ترس داشته باشد.

۱۲۶- کدام عبارت درست است؟

- ۱) گستردگی شناخت و فهم ما از جهان، نشان می‌دهد که توانایی شناخت ما حدی ندارد.
- ۲) کسی که توانایی شناخت برخی امور را مطلقاً منتفی بداند، امکان شناخت را منکر است.
- ۳) با پیشرفت‌های حیرت‌آور بشر در سده‌های اخیر، همه دانش‌های گذشته زیر سؤال رفته‌اند.
- ۴) کسی که اعتقاد به غیرقابل شناخت بودن حقیقت دارد، ناخواسته به شناختی از یک حقیقت نائل شده است.

۱۲۷- کدام عبارت در مورد ابزار عقل نادرست است؟

- ۱) شناخت تجربی گاه با شناخت عقلی محض، به حکم واحدی می‌رسد.
- ۲) شناخت انسان از بسیاری از قوانین طبیعی حاصل همکاری عقل و حس است.
- ۳) انسان قادر است به کمک عقل خود، علل پیدایش حالات درونی نفس را کشف کند.
- ۴) قلمرو ادراک عقل صرفاً امور غیرمحسوس و امور غیرطبیعی است.

۱۲۸- کدام گزینه را نمی‌توان به نسبی‌گرایان نسبت داد؟

- ۱) جز در علوم طبیعی که عینی هستند، شناخت در سایر موارد فردی‌ست.
- ۲) نمی‌شود شناخت اشیا را بدون لحاظ کردن شناسنده آن، معتبر دانست.
- ۳) منشأ تفاوت در شناخت از اشیا، ممکن است به تفاوت انسان‌ها بازگردد.
- ۴) دیدگاه هر کسی راجع به پدیده‌ها، برخاسته از ویژگی‌های شخصی اوست.

۱۲۹- وجه اشتراک و اختلاف داروینیست‌ها با ارسطو در این است که .....

- ۱) هر دو انسان را حیوان می‌دانند، اما ارسطو نیازهای اصلی انسان را نیازهای مادی می‌داند که نیاز به اجتماع و اخلاق ریشه در آن دارند.
- ۲) هر دو انسان را موجودی دو بُعدی می‌دانند، اما ارسطو حیات انسان را مربوط به بُعد جسمانی و تفکرش را مربوط به بعد روحانی می‌داند.
- ۳) هر دو انسان را موجودی دو بُعدی می‌دانند، اما داروینیست‌ها، حیات انسان را مربوط به بُعد جسمانی و تفکرش را مربوط به بعد روحانی می‌دانند.
- ۴) هر دو انسان را حیوان می‌دانند، اما داروینیست‌ها تفاوتی میان انسان و سایر حیوانات دیگر جز در خصوصیات زیستی قائل نیستند.

۱۳۰- کدام عبارت درباره نظریات اخلاقی فیلسوفان غربی درست است؟

- ۱) از نظر افلاطون معیار اخلاق می‌تواند در گذر زمان مورد تصحیح و تعدیل واقع شود.
- ۲) به نظر ارسطو عقل ذاتاً دارای فضیلت حکمت است و مصون از دچار شدن به افراط و تفریط است.
- ۳) عمل اخلاقی از نظر کانت غایتی بیرون از خود آن عمل ندارد و اگر فعلی چنین باشد، اخلاقی نیست.
- ۴) فیلسوفان مکتب ماتریالیسم معتقدند انسان در شرایط اضطرار اجتماعی، دست به کشف قوانین اخلاقی می‌زند.

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۳۱- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) کسی که منطق را آموزش ندیده باشد، نمی‌تواند به درستی و کامل استدلال کند.
- (۲) هدف علم منطق تنها با دانستن قواعد منطق به دست نمی‌آید، و به‌کارگیری قواعد، خود بخش مهم برای در امان ماندن از مغالطات است.
- (۳) موضوع علم منطق، ما را با استفاده از مجهولات به شناخت معلومات می‌رساند.
- (۴) هر کسی که مغالطه نمی‌کند، نشان می‌دهد که منطق را آموزش دیده است.

۱۳۲- در کدام گزینه مغالطه ذکر شده، متناسب با عبارت مطرح شده نیست؟

- (۱) تا پدر سعید وارد اتاق شد، لپ‌تاپش را بست. (ابهام در مرجع ضمیر)
- (۲) اتهامات وارد شده توسط روابط عمومی سازمان رد شد. (شیوه نگارشی کلمات)
- (۳) چرا این مرد را در میدان شهر دفن کردید؟ - او شجاع و مرد میدان بود، پس باید آرامگاه‌اش نیز در میدان باشد! (اشتراک لفظ)
- (۴) تو برای پدر من تور پهن کردی! - بگرد ببین اگر در همه وسایل من تور دیدی آن وقت تو راست می‌گی! (توسل به معنای ظاهری)

۱۳۳- با توجه به جمله «امروز در شهر تبریز بعد از نماز جمعه در مراسمی از حافظ و قاری‌های قرآن تقدیر شد.» کدام گزینه درست است؟

- (۱) «امروز» و «نماز جمعه» کلی هستند.
- (۲) «حافظ» و «قرآن» کلی هستند.
- (۳) بین «شهر» و «تبریز» نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است.
- (۴) بین «نماز» و «حافظ» نسبت تباین برقرار است.

۱۳۴- اگر انسان را «حیوان سخن‌گو» تعریف کنیم، نسبت میان مفهوم تعریف‌شده و تعریف ذکر شده، مَبْتِن کدام اشکال خواهد بود؟

- (۱) بی‌ربط بودن (۲) واضح نبودن (۳) اشکالی ندارد. (۴) جامع و مانع نبودن

۱۳۵- چه تعداد از گزاره‌های زیر نادرست هستند؟

- الف) منطق‌دانان با تدوین شرایط استقرای قوی، مبنای علوم تجربی را فراهم می‌آورند.
- ب) استنتاج بهترین تبیین صرفاً در منطق کاربرد دارد.
- ج) استقرای تمثیلی استدلالی ضعیف است اما نتایج آن تضمینی است.
- د) مبنای حکم‌کردن در استقرای تمثیلی وجود مشابهت ظاهری است.

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۳۶- کدام گزینه قضیه حملی نیست؟

- (۱) مجلس تمام گشت و به آخر رسید عمر
(۲) برو خواجه کوتاه کن دست از
(۳) لال است در دهان بلاغت زبان وصف
(۴) سر چیست تا به طاعت او بر زمین نهند؟

۱۳۷- با دانستن کدام مورد، طبق احکام قضا، صدق و کذب چهار رأس یک مربع تقابل برابمان روشن می‌شود؟

- (۱) بعضی کلاغ‌ها به طور طبیعی عمری بیش از سیصد سال دارند. (۲) مفهوم «کلاغ» و مفهوم «خوش‌صدا» مصداق مشترک ندارند.
(۳) برای قضیه «هر کلاغی سیاه است» مثال‌های نقض وجود دارد. (۴) بعضی از کلاغ‌ها علاقه‌ای به خوردن لبنیاتی مثل پنیر ندارند.

۱۳۸- طبق این قانون کلی کیفیت نتیجه در قیاس اقترانی که «اگر یکی از مقدمات استدلال سالبه باشد، نتیجه نیز سالبه خواهد بود.» کدام یک از

قیاس‌های زیر نامعتبر است؟

- (۱) سعدی شاعر است. هر شاعری باسواد است؛ پس سعدی باسواد است.
(۲) بیابان لوت از مناطق غرب ایران نیست. بیابان لوت دارای آب و هوای گرم و خشک است؛ پس برخی مناطق غرب ایران دارای آب و هوای گرم و خشک است.

(۳) هر استانی استاندار دارد. بعضی استاندارها کاردان نیستند؛ پس بعضی استان‌ها کاردان نیستند.

(۴) شناگران ماهر هستند. هیچ ماهری بی‌تمرین نیست؛ پس هیچ شناگری بی‌تمرین نیست.

۱۳۹- کدام یک از گزینه‌های زیر، حامل عبارتی مناسب برای «مقدمه اول قیاس انفصالی حقیقی» می‌باشد؟

- (۱) هر واجبی یا نماز است یا روزه.
(۲) فردا یا سه‌شنبه است یا چهارشنبه.
(۳) نتیجه هر عمل یا در دنیا یا در آخرت به انسان می‌رسد.
(۴) هر امری یا مطلق است یا نسبی.

۱۴۰- مغالطه به کار رفته در عبارت زیر کدام است؟

«امشب مسابقه بسیار سختی داشتیم. داوران محترم، با عدالت و انصافی که از آنان سراغ داریم، قطعاً به اجرای ما رأی خواهند داد.»

- (۱) مغالطه تله‌گذاری
(۲) مغالطه مسموم کردن چاه
(۳) مغالطه توسل به احساسات
(۴) مغالطه بزرگ‌نمایی

فلسفه دوازدهم

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

هستی و چیستی، جهان ممکنات،

جهان علی و معلولی

درس‌های ۱، ۲ و ۳

صفحه‌های ۱ تا ۲۱

۱۴۱- عبارت «انسانی که از حیوان درنده فرار می‌کند، در حقیقت از موجودی که در واقع درنده است دوری می‌کند نه

از آنچه در گمان و پندار و خیال خود درنده است.» بیانگر کدام اصل فلسفی است؟

- (۱) مغایرت وجود و ماهیت
(۲) واقعیت مستقل از ذهن
(۳) زیادت وجود بر ماهیت
(۴) واقعیت مستقل از عالم خارج

۱۴۲- کدام عبارت درباره اصل «مغایرت وجود و ماهیت در ذهن» صحیح نیست؟

- (۱) این که «در اطراف ما اشیای فراوانی وجود دارند که هم از هستی و هم از چیستی آنان خبر داریم» مستقیماً اشاره به همین اصل دارد.
(۲) تفکیک وجود و ماهیت در ذهن، مقدمه‌ای است برای درک اصل «واقعیتی هست!» و پذیرش این که می‌توان نسبت به آن واقعیت علم داشت.
(۳) این قضیه که «برخی امور وجود دارند که از هستی‌شان خبر داریم، اما چیستی آن‌ها برای ما روشن نیست» فلسفی محسوب نمی‌شود.
(۴) در خارج، دو امر جداگانه به نام وجود و ماهیت نداریم؛ پس ماهیت آب با وجود آب از لحاظ مصداق خارجی، با یکدیگر وحدت دارند.

۱۴۳- در صورت عینیت هستی و چیستی، کدام گزینه نادرست خواهد بود؟

- (۱) تصورکردن یک ماهیت خیالی ناموجود، یکسره غیرممکن می‌شد.
(۲) امکان قائل شدن تفاوت و تمایز میان موجودات جهان وجود نمی‌داشت.
(۳) علمی که بر پایه تفاوت موجودات جهان بنا شده‌اند، وجود نمی‌داشت.
(۴) از آنجایی که جهان پر از موجودات مختلف می‌شد، مصادیق علیت فراوان می‌شد.

۱۴۴- نهایی کدام یک از حمل‌های بیان شده، نیازمند به دلیل نیست؟

- (۱) کره زمین گرد است.
(۲) مثلث دارای سه زاویه است.
(۳) حیوان فانی است.
(۴) تعریف اندیشه است.

۱۴۵- نهایی منظور از امکانی بودن رابطه موضوع و محمول چیست و مثال آن کدام است؟

- (۱) موضوع حتماً محمول را می‌پذیرد - ارتفاع و میانه در مثلث یکی است.
(۲) موضوع می‌تواند محمول را نپذیرد - مجموع زوایای مثلث برابر با سه قائمه است.
(۳) موضوع اصلاً محمول را نمی‌پذیرد - مجموع زوایای مثلث برابر با سه قائمه است.
(۴) موضوع می‌تواند محمول را بپذیرد - ارتفاع و میانه در مثلث یکی است.

۱۴۶- کدام گزینه به لحاظ ذاتش باید معدوم باشد؟

- (۱) اژدهای هفت سر
(۲) دایره منتظم الاضلاع
(۳) نهنگ آتش خوار
(۴) اسب تک شاخ

۱۴۷- نهایی آن که وجودش از ناحیه غیر، ضروری شده باشد، ... و آن که امتناع وجودش از ناحیه غیر باشد، ... است.

- (۱) واجب الوجود بالغیر - ممتنع الوجود بالغیر
(۲) ممکن الوجود بالذات - ممتنع الوجود بالذات
(۳) واجب الوجود بالغیر - ممتنع الوجود بالذات
(۴) ممکن الوجود بالغیر - ممتنع الوجود بالغیر

۱۴۸- کدام گزینه درست است؟

- (۱) این که با روشن کردن کلید، لامپ حتماً روشن خواهد شد، نشان دهنده اصل علیت است.
(۲) هر حیوان ناطقی از اوایل کودکی درباره علیت و مفهوم آن پرسش می‌کند.
(۳) بنابر اصل سنخیت علت و معلول، ممکن نیست از علت‌های مختلف، معلول‌های یکسان حاصل شود.
(۴) میان استاد و شاگرد، از حیث آموزش و یادگیری، علیت برقرار است؛ استاد علت یادگیری شاگرد است.

۱۴۹- اگر وجود «الف» و «ب» را با یکدیگر مقایسه کنیم و ببینیم که «الف» موجودی است که تحقق موجود دیگر (یعنی «ب») به آن وابسته است، بر این

اساس کدام گزینه قابل پذیرش نیست؟

- (۱) وجوب وجود «ب» هنگام وجود «الف»
(۲) تقدّم عقلی وجود «الف» بر وجود «ب»
(۳) امکان ذاتی داشتن «ب» با قطع نظر از «الف»
(۴) تقدّم وجود بر وجوب «ب» به هنگام وجود «الف»

۱۵۰- در رابطه با علیت کدام گزینه درست است؟

- (۱) قائم به وجود دو طرف است.
(۲) رابطه جاذبه، رابطه اتکا و ... از این نوع هستند.
(۳) آنچه معلول از علت طلب می‌کند، هستی‌یابی است.
(۴) مؤخر از وجود طرفین برقرار نمی‌شود.

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

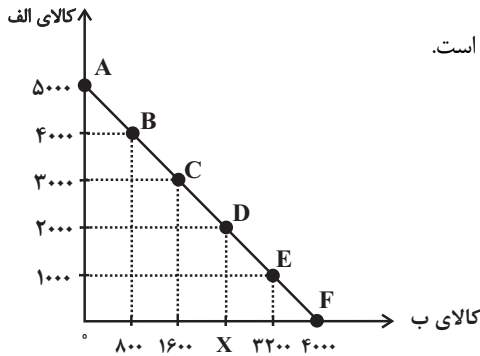
اقتصاد

۱۵۱- کدام عامل برای کارآفرینی موفق لازم است؟

- (۱) دوری از نتیجه‌گرایی
- (۲) اجتناب از تمام خطرات
- (۳) واقع‌بینی و فرصت‌گرا بودن
- (۴) توانایی مالی زیاد

۱۵۲- مرز امکانات بودجه (قید بودجه) خانواده‌ای برای خرید دو کالای «الف» و «ب» مطابق شکل زیر ترسیم شده است؛ اگر قیمت هر واحد کالای «الف»

معادل ۱۰,۰۰۰ تومان و قیمت هر واحد کالای «ب» معادل ۱۲,۵۰۰ تومان باشد، با توجه به نقاط روی خط قید بودجه، کدام مورد درست نیست؟

(۱) حرکت از پایین به بالا خط بودجه (C, D, E, F و ...) به معنی از دست دادن کالای «ب» است.

(۲) هزینه فرصت جابه‌جایی از نقطه A به C، ۱۶ میلیون ریال کالای «الف» است.

(۳) کل بودجه این خانواده ۵۰ میلیون تومان است.

(۴) با خرید ۲۰۰۰ واحد کالای «الف» این خانواده قادر به خرید ۲۴۰۰ واحد کالای «ب» خواهند بود.

۱۵۳- موارد کدام گزینه به ترتیب تکمیل‌کننده جاهای خالی جدول زیر به ترتیب حروف الفبا است؟

انواع کالا	تعریف	مثال
(الف)	به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد تقاضا برای آن کاهش می‌یابد.	(ب)
کالاهای جانشین	(ج)	(د)

(۱) کالای معمولی - برنج مرغوب - کالاهایی که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند زمانی که قیمت کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای کالای جانشینش

افزایش می‌یابد. - گوشت سفید و قرمز

(۲) کالای معمولی - برنج مرغوب - کالاهایی که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند افزایش قیمت یکی از کالاهای جانشین باعث کاهش میزان تقاضا

برای کالای دیگر خواهد شد. - اتومبیل و بنزین

(۳) کالای پست - برنج نامرغوب - کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند زمانی که قیمت کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای کالای

جانشینش افزایش می‌یابد. - گوشت سفید و قرمز

(۴) کالای پست - برنج نامرغوب - کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند افزایش قیمت یکی از کالاهای جانشین باعث کاهش

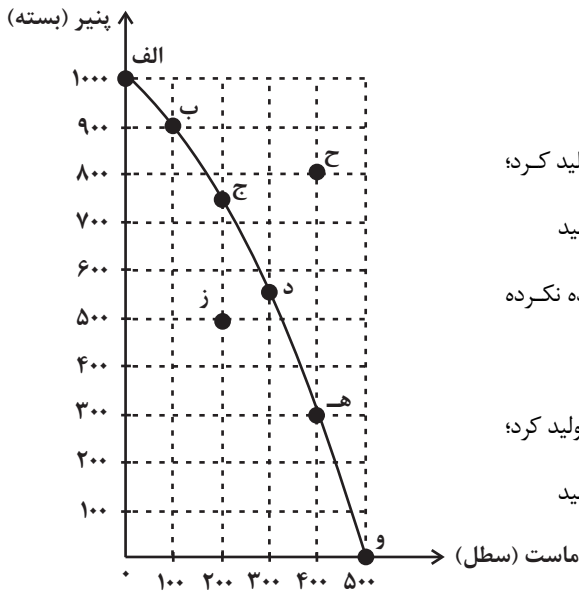
در میزان تقاضا برای کالای دیگر خواهد شد. - چای و قهوه

۱۵۴- با توجه به الگوی مرز امکانات تولید زیر که مربوط به یک شرکت فرضی است که تنها دو کالای پنیر و ماست را تولید می‌کند:

الف) با جابه‌جایی از نقطه «و» به «ه» چه تعداد پنیر بیشتری تولید می‌شود؟

ب) تولید در کدام نقطه ناکاراست و چرا؟

ج) در کجای نمودار مرز امکانات تولید قرار بگیریم که تا در شرایط کارایی باشیم؟

(۱) الف) ۳۰۰ بسته ب) نقطه «ز»، زیرا در این نقطه می‌توان حداقل بیشتر از یک کالا تولید کرد؛

بدون آنکه از تولید کالای دیگر کاسته شود. ج) در تمام نقاط روی منحنی مرز امکانات تولید

(۲) الف) ۱۰۰ بسته ب) نقطه «ح»، چون شرکت از حداکثر منابع موجود خود استفاده نکرده

است. ج) در تمام نقاط زیر منحنی مرز امکانات تولید

(۳) الف) ۳۰۰ بسته ب) نقطه «ح»، زیرا در این نقطه می‌توان حداقل بیشتر از یک کالا تولید کرد؛

بدون آنکه از تولید کالای دیگر کاسته شود. ج) در تمام نقاط روی منحنی مرز امکانات تولید

(۴) الف) ۱۰۰ بسته ب) نقطه «ز»، چون شرکت از حداکثر منابع موجود خود استفاده

نکرده است. ج) در تمام نقاط زیر منحنی مرز امکانات تولید

۱۵۵- هریک از عبارتهای زیر به کدام روش پس‌انداز و سرمایه‌گذاری اشاره دارد؟

- در این سرمایه‌گذاری برحسب فعالیت اقتصادی مرتبط، سود تعلق می‌گیرد.

- انجام این روش سرمایه‌گذاری، به اقتصاد کشور ضربه می‌زند.

- با این روش سرمایه‌گذاری، هم مشکل کمبود سرمایه شرکت حل می‌شود و هم سطح تولید در کشور افزایش می‌یابد.

(۱) اوراق مشارکت - خرید طلا - خرید سهام (۲) خرید سهام - سپرده‌گذاری در بانک - خرید طلا

(۳) خرید طلا - خرید طلا - اوراق مشارکت (۴) اوراق مشارکت - سپرده‌گذاری در بانک - خرید طلا

۱۵۶- جمعیت کشوری در سال ۹۹، ۷۸,۶۰۰,۰۰۰ نفر بود. این کشور از ۵۵,۲۰۰,۰۰۰ نفر جمعیت بالاتر از پانزده سال، ۲۷,۴۰۰,۰۰۰ نفر شاغل و

۴,۹۵۰,۰۰۰ نفر بیکار برخوردار بود. پاسخ موارد خواسته شده، به ترتیب (از راست به چپ)، کدام است؟

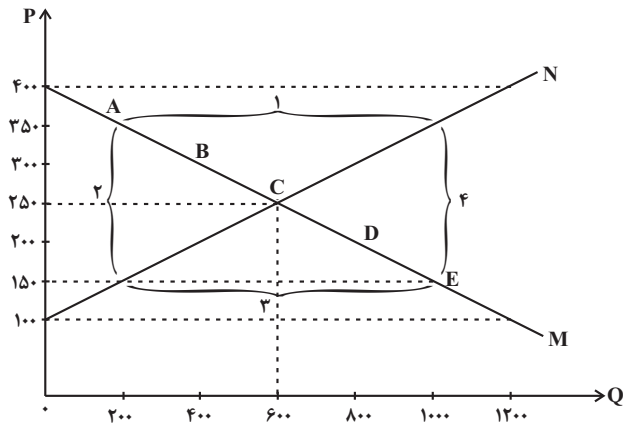
الف) جمعیت پایین‌تر از پانزده سال

ب) جمعیت غیرفعال

ج) نرخ بیکاری

(۱) ۱۳/۵ - ۲۲,۴۰۰,۰۰۰ - ۳۲,۳۵۰,۰۰۰ (۲) ۱۳/۵ - ۲۲,۸۵۰,۰۰۰ - ۳۲,۳۵۰,۰۰۰

(۳) ۱۵/۳ - ۳۲,۳۵۰,۰۰۰ - ۲۳,۴۰۰,۰۰۰ (۴) ۱۵/۳ - ۲۲,۸۵۰,۰۰۰ - ۲۳,۴۰۰,۰۰۰

۱۵۷- با توجه به نمودار داده شده:

الف) کدام شماره، بیانگر کمبود تقاضا است؟

ب) به ترتیب قیمت و مقدار تعادلی کدام است؟

ج) کدام محدوده بیانگر مازاد تقاضا است؟

د) کدام حروف به ترتیب، بیانگر نمودار تقاضا و عرضه است؟

(۱) الف (شماره ۱ ب) (۶۰۰-۲۵۰ ج) شماره ۳ د) N-M

(۲) الف (شماره ۳ ب) (۲۵۰-۶۰۰ ج) شماره ۱ د) M-N

(۳) الف (شماره ۱ ب) (۶۰۰-۲۵۰ ج) شماره ۳ د) N-M

(۴) الف (شماره ۳ ب) (۲۵۰-۶۰۰ ج) شماره ۱ د) M-N

۱۵۸- وضعیت توزیع درآمد کشور A در یک سال معین در جدول زیر آمده است، اگر ۳۰ درصد جمعیت پردرآمد کشور، ۵۰ درصد درآمد کشور را نصیب خود کرده باشند و جمعیت ۴ دهک کم درآمد جامعه برابر با ۳۲ میلیون نفر باشد، آنگاه:

الف) سهم دهک نهم و دهک سوم از درآمد ملی به ترتیب چند درصد است؟

ب) جمعیت کشور A چقدر است؟

پ) اگر شاخص دهکها در کشور B برابر با ۷ باشد، توزیع درآمد در کدام کشور عادلانه تر است؟

(۱) الف (۱۷-۴ ب) ۸۰ میلیون نفر پ) A

(۲) الف (۱۶-۵ ب) ۷۵ میلیون نفر پ) A

(۳) الف (۱۷-۴ ب) ۷۵ میلیون نفر پ) B

(۴) الف (۱۶-۵ ب) ۸۰ میلیون نفر پ) B

۱۵۹- به ترتیب کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر می باشد؟

الف) پول در ایفای کدام یک از وظایف خود، تابع سطح عمومی قیمت ها قرار می گیرد؟

ب) بانک مرکزی با فروش اوراق مشارکت به مردم، کدام سیاست پولی را اعمال می کند؟

پ) کدام یک از موارد زیر فعالیت تولیدی محسوب نمی شود و در محاسبات تولید داخلی لحاظ نمی شود؟

ت) مرحله دوم بودجه ریزی ماهانه کدام است؟

(۱) حفظ ارزش - انقباضی - تعمیر لوازم خانگی بدون دریافت وجه - هزینه های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.

(۲) سنجش ارزش - انبساطی - فعالیت تولیدی زنان در مزارع - اگر هزینه ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیر ضروری را کم کنید یا فرصت هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

(۳) حفظ ارزش - انقباضی - فعالیت تولیدی زنان در مزارع - مجموع درآمد و هزینه های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.

(۴) پرداخت های آینده - انقباضی - تعمیر لوازم خانگی بدون دریافت وجه - از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.

۱۶۰- کدام مورد در رابطه با سرمایه گذاری از روش خرید سهام شرکتها، درست است؟

(۱) سود سرمایه گذاری قطعی است و معمولاً از سپرده گذاری در بانک هم بیشتر است.

(۲) در سهام هرچقدر زمان طولانی تری سپرده گذاری شود، سود بیشتری هم به آن تعلق می گیرد.

(۳) سود سرمایه گذاری در سهام قطعی نیست و تولیدکننده مستقیماً سرمایه خود را از مردم تهیه می کند.

(۴) در این سرمایه گذاری برحسب فعالیت اقتصادی مرتبط، سود تعلق می گیرد و سهام بدون محدودیت قابل خرید و فروش است.

وضعیت توزیع درآمد در کشور A	
سهم دهک اول	۲ درصد
سهم دهک دوم	۳ درصد
سهم دهک سوم	؟
سهم دهک چهارم	۷ درصد
سهم دهک پنجم	۱۰ درصد
سهم دهک ششم	۱۱ درصد
سهم دهک هفتم	۱۲ درصد
سهم دهک هشتم	۱۲ درصد
سهم دهک نهم	؟
سهم دهک دهم	۲۲ درصد
۱۰۰ درصد جمعیت	۱۰۰ درصد درآمد ملی

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۶ مهر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، سپهر حسن‌خان‌پور، کیارش صانعی، نیلوفر امینی، عرشیا مرزبان، فاطمه راسخ، نیما امینی، هادی زمانیان، فرزاد شیرمحمدلی، مریم عظیم‌پور، حمید گنجی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

۳۰ دقیقه

استعداد تحلیلی

* بر اساس متن زیر از کتاب «فرانک بلت» از «انتشارات فاطمی» به چهار سؤالی که در پی می‌آید پاسخ دهید.

درست در سال ۱۶۴۲ میلادی، همان سالی که «گالیله» - پیرمردی نابینا، درهم‌شکسته و زندانی در چار دیواری خانه‌ی خود - درگذشت، «ایزاک نیوتون» در انگلستان به دنیا آمد؛ شخصی که علم امروز ما مدیون اوست. نیوتون تحصیلات دانشگاهی را در «کیمبریج» آغاز کرد و تا بیست‌وسه‌سالگی، تا شیوع طاعون در انگلستان - که به تعطیلی دانشگاه‌ها منجر شد - زیر نظر استادش «ایزاک بارو»، آنجا ماند. وی هجده ماهی را که در آنجا بود، «بهترین بخش زندگی‌ام، برای ابداع» توصیف کرده است. او در این مدت شاخه‌ای را از ریاضیات که امروزه حساب دیفرانسیل و انتگرال می‌نامیم به وجود آورد، قانون جاذبه‌ی گرانشی را کشف کرد و مجموعه‌ای از مشاهدات بنیادی درباره‌ی ماهیت نور انجام داد و آن‌ها را تفسیر کرد. کمی بعد از بازگشت نیوتون به کمبریج، بارو کرسی استادی را رها کرد و نیوتون بیست‌وهفت‌ساله به جای او به استادی منصوب شد.

تأثیر کار نیوتون نه تنها بر علوم قرن‌های هجدهم و نوزدهم، بلکه بر تفکر غربی در حوزه‌ی فعالیت‌های ذهنی چنان گسترده و عمیق است که حتی به دشواری می‌توان در آن مبالغه کرد. نسل‌های متوالی دانشمندان با ترکیب جامع و احاطه‌یاب اثر ماندگار نیوتون، «اصول ریاضی فلسفه‌ی طبیعی»، به عنوان یک نقطه‌ی عطف، ظاهراً همه‌ی پدیده‌های طبیعی را بر حسب یک نظریه‌ی کاملاً مکانیکی توضیح دادند و روشن کردند. این فلسفه‌ی جبری را «لاپلاس» در پاسخ به «ناپلئون» که پرسیده بود «خداوند در کجای این عالم ممکن است قرار بگیرد؟» به طور مشخصی بیان کرده است: «من به چنین فرضی نیاز ندارم.»

سه قانون حرکت که نام نیوتون را بر خود دارند، در واقع گزاره‌ها یا احکام بسیار ساده‌ای هستند. ارزش عمیق آن‌ها دقیقاً از این سادگی بنیادی و عمومیتی که در پی دارند، منتج می‌شود. غالباً ارائه‌ی یک نظریه برای توضیح‌دادن مشاهده‌ای خاص، کار دشواری نیست. ولی اگر هر مشاهده‌ی جدیدی نیازمند یک نظریه‌ی جدید باشد، مطمئناً به سوی دروازه‌های درک طبیعت پیشرفتی نصیبمان نمی‌شود. در واقع می‌توان به اجمال گفت ..... همین وحدت جامع است که به کار نیوتون، زیبایی باشکوهی می‌دهد. جای تعجب نیست که بسیاری از دانشمندان قرن نوزدهم احساس غبن می‌کردند، چرا که متقاعد شده بودند که دیگر هیچ چیزی با اهمیت واقعاً بنیادی که به کشف‌کردنش بیرزد، باقی نمانده است.

۲۵۱- کدام معنا برای واژه‌ی «غبن» در انتهای متن بهتر است؟

- (۱) شوق و رغبت
 (۲) کبر و نخوت
 (۳) زیان و افسوس
 (۴) عقل و فراست

۲۵۲- چهار داده‌ی زیر، از سالشماری درباره‌ی زندگی نیوتون استخراج شده است. کدام مورد طبق متن بالا درست نیست؟

- (۱) ۱۶۶۱: ورود به دانشگاه کیمبریج برای نخستین بار
 (۲) ۱۶۶۴: انجام آزمایش‌هایی درباره‌ی نور و ماهیت آن
 (۳) ۱۶۶۵: شیوع طاعون و ترک دانشگاه
 (۴) ۱۶۶۹: انتصاب به جایگاه استادی دانشگاه کیمبریج

۲۵۳- در پاسخ لاپلاس به ناپلئون، منظور از «چنین فرضی» دقیقاً چیست؟

- (۱) نبود خداوند
 (۲) لزوم دخالت امور ماوراءالطبیعه در پدیده‌های طبیعت
 (۳) سلب اختیار خداوند در امور طبیعی
 (۴) وجود جهان مادی

۲۵۴- جای خالی متن را در بند سوم، کدام گزینه بهتر کامل می‌کند؟

- (۱) اگر نظریه‌ای ابطال‌پذیر نباشد، علمی نیست ولو به تأیید چند مصداق.
 (۲) کلّ علم عبارت است از جست‌وجوی وحدت در شباهت‌های پنهان.
 (۳) علم چیزی نیست جز طبقه‌بندی و آنچه در طبقه‌بندی نگنجد، علمی نیست.
 (۴) نظریه‌های درست نامحدود است و نظریه‌های کاربردی لزوماً درست نیست.

۲۵۵- متن زیر عمدتاً کدام ویژگی خواجه حافظ شیرازی را نشان می‌دهد؟ متن از کتاب «در طریق ادب» دکتر سعید حمیدیان است.

از میان شاعران نامور تا زمان خواجه و از آنان که آثارشان کامل یا تقریباً کامل به دست ما رسیده، بعد از باباطاهر و ختیم و در سنجش با فردوسی، نظامی، خاقانی، کمال اسماعیل، مولانا و امیرخسرو، حافظ از همگی کمتر سخن سروده است. این را هم همه می‌دانند. یکی از حافظ‌پژوهان با بخش کردن شمار کلّ غزل‌های حافظ بر ماه‌های عمر مفید شاعری او، نتیجه گرفته که او به‌طور میانگین، ماهی یک غزل بیشتر نمی‌گفته و احتمالاً بقیه‌ی ایام ماه را صرف اصلاح و تهذیب همان مقدار موجود می‌کرده‌است.

- (۱) کاهلی
 (۲) سهل‌انگاری
 (۳) تواضع
 (۴) وسواس

۲۵۶- معنا و لحن ابیات زیر عمدتاً ناظر به موضوع کدام بیت است؟

«اگر از خرقه کس درویش بودی / رئیس خرقه‌پوشان میش بودی

وگر مرد خدا آن عام چرخ‌است / بلاشک آسیا معروف کرخی است»

- (۱) تو گندم آسیای گردونی / گر یک من و گر هزار خرواری
 (۲) سخن عشق تو بی آن که برآید به زبانم / رنگ رخساره خبر می‌دهد از حال نهانم
 (۳) دلبر آن نیست که مویی و میانی دارد / بنده‌ی خلعت آن باش که آنی دارد
 (۴) دانی ملخ چه گفت چو سرما و برف دید: / «تا گرم جست‌وخیز شدم نوبت شناست»

۲۵۷- با حروف به‌هم‌ریخته‌ی کدام یک از گزینه‌های زیر - به همان تعدادی که هست، بدون کاهش و افزایش - نمی‌توان واژه‌ای به معنای خواسته‌شده ساخت؟

- (۱) ا ر ز گ ن ی: ناچار
 (۲) ا ب ت ج ر: آزموده‌ها
 (۳) ا ض م ن ی: مفهوم‌ها
 (۴) آ گ ن ن ه ی: موزون

۲۵۸- در یک مجتمع بزرگ آموزشی، وقتی کودکان را به دسته‌های سه‌تایی، چهارتایی و پنج‌تایی تقسیم می‌کنیم، هر بار دو دانش‌آموز باقی می‌مانند که در هیچ دسته جایی ندارند. می‌دانیم تعداد دانش‌آموزان این مجتمع، کم‌ترین عدد چهاررقمی سازگار با شرایط بالاست. اگر این دانش‌آموزان را در دسته‌های هفت‌تایی تقسیم کنیم، چند دانش‌آموز باقی می‌مانند که در هیچ دسته‌ای جایی ندارند؟

- (۱) ۱
 (۲) ۲
 (۳) ۳
 (۴) دانش‌آموزی باقی نمی‌ماند.

۲۵۹- اعداد طبیعی را به‌ترتیب، به‌گونه‌ای دسته‌بندی می‌کنیم که تعداد اعداد هر دسته، از دسته قبلی ۵ تا بیش‌تر باشد. اولین دسته، یک عضو دارد:

{۱}, {۲, ۳, ۴, ۵, ۶, ۷}, {۸, ۹, ۱۰, ۱۱, ۱۲, ۱۳, ۱۴, ۱۵, ۱۶, ۱۷, ۱۸}, ...

حاصل جمع عدد آخر دسته پنجم و عدد وسط دسته هفتم کدام است؟

- (۱) ۱۵۱
 (۲) ۱۵۲
 (۳) ۱۵۳
 (۴) ۱۵۴

۲۶۰- در الگوی زیر به‌جای علامت سؤال کدام گزینه قرار می‌گیرد؟

- (۱) ۱۳۰
 (۲) ۱۲۱
 (۳) ۱۳۱
 (۴) ۱۲۲
 ۲۵۲ → ۹۰
 ۳۸۷ → ۱۸۱
 ۴۲۵ → ۱۱۱
 ۳۸۶ → ۱۷۰
 ۱۶۹ → ۱۶۱
 ۳۲۸ → ?

۲۶۱- دو جدول زیر، فاصله‌های خانه‌های دوستانش و فاصله‌های خانه‌های دوستان علی را با یکدیگر نشان می‌دهد. علی خودرویی با ۴۰ لیتر

بنزین و مصرف ۰/۵ لیتر بر کیلومتر دارد و قصد دارد به منزل دو تن از دوستانش برود. او به چند طریق می‌تواند بدون بنزین زدن چنین کاری کند؟

	حامد	رضا	آرش	امیر	نیما
حامد	۰	۲۵	۴۰	۳۲	۶۰
رضا	۲۵	۰	۴۰	۲۰	۳۸
آرش	۴۰	۴۰	۰	۶۰	۳۵
امیر	۳۲	۲۰	۶۰	۰	۹۰
نیما	۶۰	۳۸	۳۵	۹۰	۰

دقت کنید لزومی ندارد فاصله‌ها در دنیای طبیعی، منطقی باشند.

حامد	رضا	آرش	امیر	نیما
۵۰	۴۲	۳۰	۳۶	۲۵

فاصله‌های خانه‌های علی تا دوستانش (km)

فاصله‌های خانه‌های دوستانش علی با یکدیگر (km)

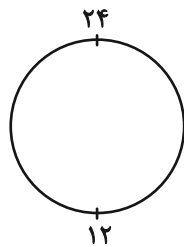
۱۱ (۲)

۱۰ (۱)

۱۳ (۴)

۱۲ (۳)

۲۶۲- ساعتی عقربه‌ای داریم که به جای ۱۲ ساعت، هر ۲۴ ساعت را روی آن نوشته‌اند. زاویه بین عقربه‌های ساعت‌شمار و دقیقه‌شمار این ساعت در ساعت

۱۰:۲۴ چند درجه است؟ دیگر ویژگی‌های ساعت با ساعت‌های معمولی تفاوتی ندارد.

۱۲ (۲)

۶ (۱)

۲۴ (۴)

۱۸ (۳)

۲۶۳- دقیقاً پنج نقطه داریم که به هر یک، دقیقاً ۲، ۲، ۳، ۳ و ۴ پاره‌خط وصل شده است. حداقل تعداد پاره‌خط‌های رسم‌شده کدام است؟

۷ (۲)

۵ (۱)

۱۳ (۴)

۱۱ (۳)

* حسن، حسین، محسن، رضا، منظر، آذر، اعظم و زری، چهار پسر و چهار دختر یک خانواده‌اند. در این خانواده، بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین فرزندان

خانواده هر دو پسرند و اگر فرزندان بر اساس سن در کنار یکدیگر قرار بگیرند، هیچ دو پسری کنار هم نخواهند ایستاد. بر این اساس به دو سؤال

بعدی پاسخ دهید. داده‌ها و پاسخ‌های دو سؤال از هم متمایز است.

۲۶۴- اگر آذر فرزند سوم خانواده باشد . . .

(۲) منظر قطعاً فرزند پنجم خانواده نیست.

(۱) منظر قطعاً فرزند پنجم خانواده است.

(۴) محسن قطعاً فرزند پنجم خانواده نیست.

(۳) محسن قطعاً فرزند پنجم خانواده است.

۲۶۵- شخصی بدون داشتن اطلاعاتی خارج از آن چه در بالا گفته شد، حدس زده است که زری فرزند دوم و اعظم فرزند ششم خانواده است. طبق دانش

ریاضی، احتمال درست بودن حدس این شخص کدام است؟

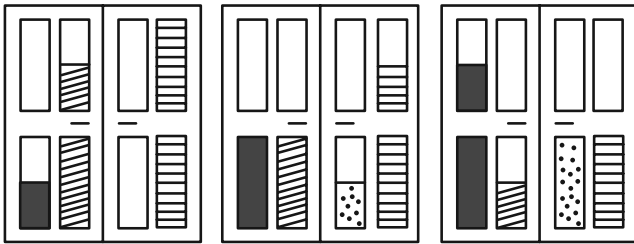
(۲) $\frac{1}{8}$

(۱) $\frac{1}{4}$

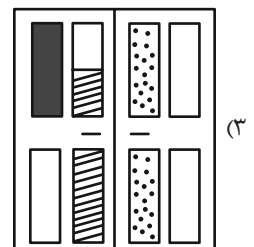
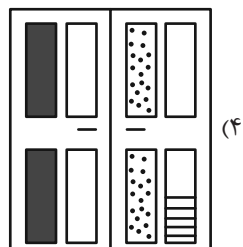
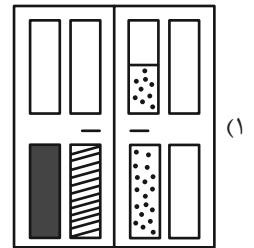
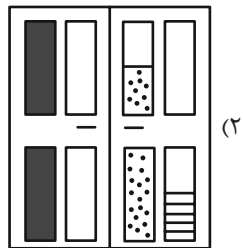
(۴) $\frac{1}{64}$

(۳) $\frac{1}{۳۶}$

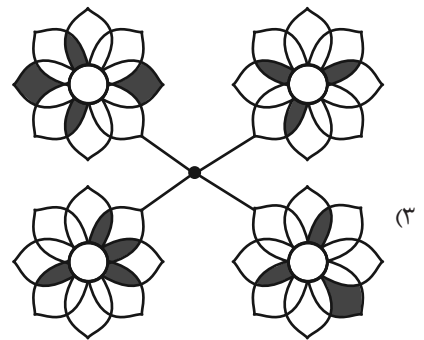
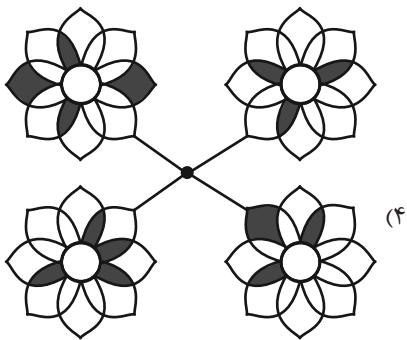
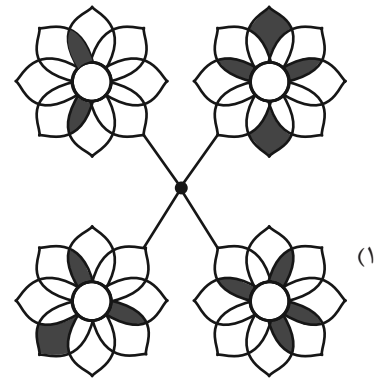
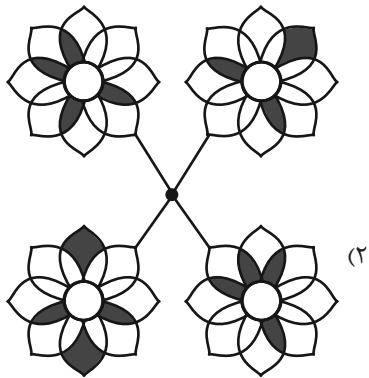
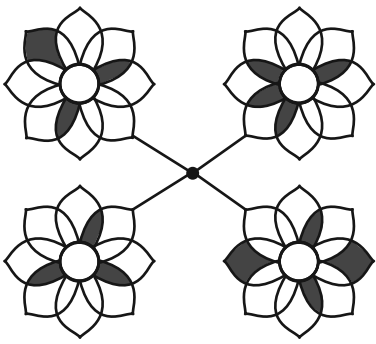
۲۶۶- کدام گزینه به شکل بهتری جایگزین علامت سؤال الگوی زیر است؟

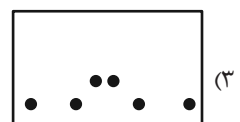
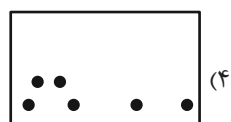
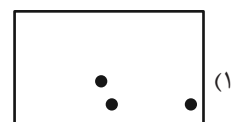
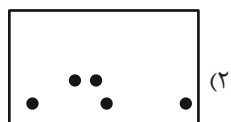
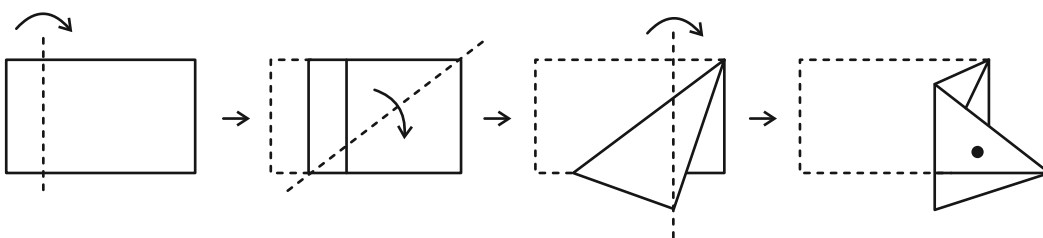
?

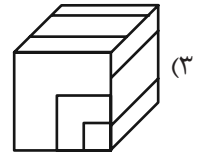
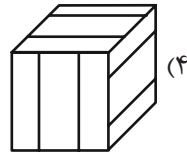
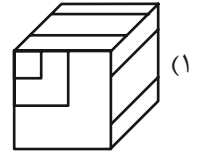
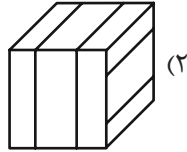
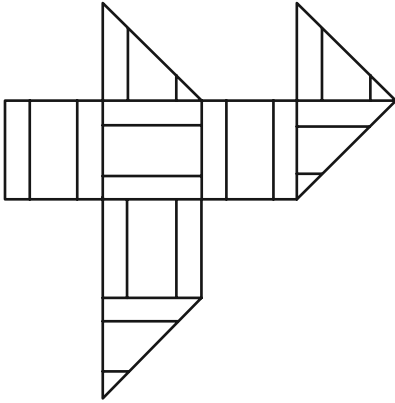
۲۶۷- کدام شکل دوران یافته شکل زیر است؟

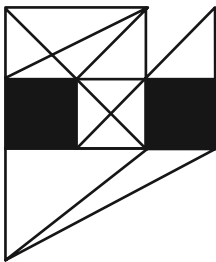
۲۶۸- برگه‌ای را مطابق با مراحل زیر تا و سوراخ کرده‌ایم. شکل باز شده به کدام گزینه شبیه‌تر خواهد بود؟

۲۶۹- از شکل گسترده زیر کدام مکعب ساخته می‌شود؟ پشت برگه کاملاً سفید است.

۲۷۰- در شکل زیر چند مثلث هست که هیچ‌یک از ضلع‌های آن‌ها - کامل یا قسمتی - بر ضلعی از مربع‌های رنگی مماس نیست؟

(۱) ۵

(۲) ۶

(۳) ۷

(۴) ۸

منابع مناسب هوش و استعداد

دوره دوم

استعداد تحلیلی
هوش غیر کلامی
ویژه همه مقاطع

کانون فرهنگی آموزش قلم‌چین

کتابخانه دیجیتال
منطبق بر آخرین تغییرات
آزمون‌های تیزهوشان

شکل منقولات - کوبانی - چاپخانه و شکل - آری کاتبه - تصویف‌های - پرسش‌های ترکیبی

مجموعه سؤالات طبقه‌بندی شده

پیمانه‌ای ۶۰۰

استعداد تحلیلی
هوش کلامی
ویژه همه مقاطع

کانون فرهنگی آموزش قلم‌چین

کتابخانه دیجیتال
منطبق بر آخرین تغییرات
آزمون‌های تیزهوشان

هوش ادبی و ریاضی - هوش منطقی و ریاضی - بازی‌ها و رمزها - فصل ویژه

مجموعه سؤالات طبقه‌بندی شده

پیمانه‌ای ۹۰۰

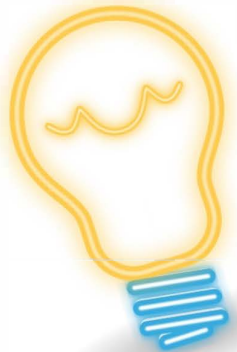

دانلود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمونها آزمایشی

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور

join us ...

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۶ مهر ماه ۱۴۰۳

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	دانیال آرکیش، علی آزاد، محمد اسدی، مهدی اسفندیاری، محمد بحیرایی، محمد بیگدلی، محمدابراهیم تونزنده‌جانی، سید منصور حسینی، میثم خشنودی، نریمان فتح‌اللهی، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی، زانبار محمدی، مهدی مسلمانی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، پوریا حسین‌پور، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، فرهاد فروزان‌گیا، شیوا نظری، هومن نمازی، سید محمد هاشمی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، علیرضا حیدری، فاطمه صفری، نگار غلامی، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، فرهاد علی‌نژاد
عربی، زبان قرآن	نوید امساک، محمود بادبرین، حسین رضایی، حسین شجاع‌الدینی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، احسان کلاته‌عربی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، مجید پیرحسینلو، عرفان دهدشتیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، یاسین ساعدی، موسی سپاهی، حمید سودیان، حسن صدری، کیمیا طهماسبی، مهرشاد عباسی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد، فرهاد قاسمی‌نژاد، علی معزی، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	نسرین جعفری، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	آروین حسینی سید سپهر متولیان	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	حدیث رحمتی‌راد مهرزاد مشایخی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سیدآرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، ملیکا ذاکری	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
فلسفه و منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۱»

(ممر اسری)

با توجه به این که q نادرست است، ارزش $\sim q$ درست می شود. حالا ترکیب دو شرطی p و q که هر دو درست هستند، درست است.

درست است $p \leftrightarrow \sim q \rightarrow$

در گزاره دوم ترکیب عطفی دو گزاره p و q که هر دو دارای ارزش درست هستند، درست است؛ یعنی:

درست است $p \wedge \sim q \rightarrow$

همچنین ترکیب فصلی $\sim p$ (با ارزش نادرست) و $\sim r$ (با ارزش درست) درست است:

درست است $\sim p \vee \sim r \rightarrow$

بنابراین ترکیب دو شرطی $(p \wedge \sim q) \leftrightarrow (\sim p \vee \sim r)$ درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه های ۳ تا ۱۱)

۲- گزینه «۲»

(علی آزار)

$p \leftrightarrow q$ نادرست است. این یعنی ارزش دو گزاره p و q مخالف هم است. در نتیجه ارزش گزاره $p \wedge q$ حتماً نادرست است. از طرفی ارزش گزاره $(p \vee q)$ درست است. در نتیجه گزاره $\sim (p \vee q)$ نادرست خواهد بود.

$s \Rightarrow r \sim$ نادرست است، یعنی r درست و s نادرست است، پس $s \equiv F$ و $r \equiv F$. ارزش گزاره $s \Rightarrow p$ به انتفای مقدم درست است و ارزش گزاره $(r \vee \sim s) \equiv F \vee \sim F \equiv T$ درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه های ۳ تا ۱۱)

۳- گزینه «۳»

(علی آزار)

اولین خطا در مرحله سوم است، زیرا اجازه تقسیم بر $2x$ را نداریم، چون x ممکن است صفر باشد و ریشه $x = 0$ حذف می شود.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه های ۱۴ تا ۱۷)

۴- گزینه «۱»

(مهری مسلمانی)

باید تمامی مؤلفه های دوم $x^2 - x, 2x$ و x با هم برابر باشند، پس:

$$x = 2x \Rightarrow x = 0$$

$$x^2 - x = x \Rightarrow x^2 = 2x \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \text{ قق} \\ x = 2 \text{ قق} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۲۶ و ۲۷)

۵- گزینه «۳»

(علی آزار)

چون نمی دانیم k در کدام یک از محدوده های $x \geq 2$ و $x < 2$ قرار دارد، باید هر دو حالت را بررسی کنیم و سپس جواب به دست آمده را بررسی کنیم. برای محدوده $x \geq 2$ خواهیم داشت:

$$f(-k) = 3 \Rightarrow 2(-k) - 1 = 3 \Rightarrow -2k = 4 \Rightarrow k = -2$$

$k = -2$ در محدوده $x \geq 2$ قرار دارد، پس قابل قبول است.

در محدوده $x < 2$ خواهیم داشت:

$$f(-k) = 3 \Rightarrow \frac{2(-k) + 3}{4} = 3 \Rightarrow -2k + 3 = 12$$

$$\Rightarrow -2k + 3 = 12 \Rightarrow -2k = 9 \Rightarrow k = -4/5$$

$k = -4/5$ در محدوده $x < 2$ قرار ندارد، پس قابل قبول نیست.

بنابراین $k = -2$ و $k^2 + 1 = 5$ می باشد که بر ۵ بخش پذیر است.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۲۷ تا ۲۹)

۶- گزینه «۱»

(عباس ماکلی)

مقدار تابع ثابت برابر کمترین مقدار $C(x)$ است $\Rightarrow$ تابع g تلاقی در یک نقطه با $C(x)$

کمترین عرض در $3 = C(x) \Rightarrow$

$$3(a^2 + 1) = 3 \Rightarrow a^2 + 1 = 1 \Rightarrow a = 0$$

$$\frac{f(x)}{\text{تابع همانی}} \rightarrow 2|a| - b = 1 \xrightarrow{a=0} 0 - b = 1 \Rightarrow b = -1$$

$$\frac{g}{\text{تابع ثابت}} \rightarrow b^2 - k = 0 \xrightarrow{b=-1} 1 - k = 0 \Rightarrow k = 1$$

$$C(k) = |1 - 3| + 3 = 5 \Rightarrow C(k) + b = 5 - 1 = 4$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۲۵ تا ۴۴)

۷- گزینه «۲»

(میثم فشنوری)

$$\left. \begin{aligned} \pi &= 3/14 \\ \sqrt{\pi} &= 1/7 \\ \sqrt{27} &= 3\sqrt{3} \\ \sqrt{3} &= 1/7 \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow f(\pi) = \left[\sqrt{3/14} - \frac{2(3/14)}{3} \right]$$

$$= \left[1/7 - \frac{2(3/14)}{3} \right] = \left[1/7 - 2/7 \right] = \left[-1/7 \right] = -1$$

$$\Rightarrow g(\sqrt{27}) = \left[1 - \frac{3\sqrt{3}}{3} \right] = \left[1 - 1/7 \right] = \left[-1/7 \right] = -1$$

$$\Rightarrow \frac{2f(\pi)}{g(\sqrt{27})} = \frac{2(-1)}{-1} = 2$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۳۷ تا ۳۹)

(زانیار ممدری)

۱۲- گزینه «۳»

نقطه سر به سر، نقطه‌ای است که سود صفر است یا به عبارت دیگر، درآمد و هزینه با هم برابرند:

$$R(x) = C(x)$$

چون $x = 3$ نقطه سر به سر است، پس در معادله فوق صدق می‌کند:

$$-\frac{1}{3}x^2 + 16x = ax + 21 \xrightarrow{x=3} -3 + 48 = 3a + 21$$

$$3a = 45 - 21 = 24 \Rightarrow a = 8$$

$$R(x) = C(x) \Rightarrow -\frac{1}{3}x^2 + 16x = 8x + 21$$

$$\Rightarrow -\frac{1}{3}x^2 + 8x - 21 = 0$$

$$\xrightarrow{\times(-3)} x^2 - 24x + 63 = 0$$

$$\Rightarrow (x-3)(x-21) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=3 \\ x=21 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار، (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

(سیرمنصور حسینی)

۱۳- گزینه «۱»

مخرج کسرها به صورت زیر هستند:

$$\begin{cases} x^4 - 4x^2 = x^2(x^2 - 4) = x^2(x+2)(x-2) \\ x^2 - 1 = (x+1)(x-1) \\ x^2 - x = x(x-1) \end{cases}$$

$$\text{مخرج مشترک} = x^2(x^2 - 1)(x^2 - 4)$$

مشاهده می‌شود که عامل $x-4$ (در مخرج مشترک)، وجود ندارد.

(ریاضی و آمار، (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

(مهروی اسفندیاری)

۱۴- گزینه «۳»

شرط تابع بودن نمودار پیکانی این است که از هر عضو مجموعه اول،

دقیقاً یک پیکان خارج شود، بنابراین داریم:

$$\begin{cases} 3^{a+1} \\ 81 \end{cases} \Rightarrow 3^{a+1} = 81 \Rightarrow 3^{a+1} = 3^4 \Rightarrow a+1 = 4 \Rightarrow a = 3$$

$$\begin{cases} b-2 \\ 4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow b-2 = 4 \Rightarrow b = 6$$

$$\Rightarrow a + b = 3 + 6 = 9$$

(ریاضی و آمار، (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۵ و ۴۸)

۸- گزینه «۳»

(ممدراهرام تونزره جانی)

$$(4, 3k-1), (4, 2) \Rightarrow 3k-1 = 2 \Rightarrow k = 1$$

$$(6, \frac{n-2}{3}), (6, \frac{1}{3}) \Rightarrow \frac{n-2}{3} = \frac{1}{3} \Rightarrow n = 3$$

حال با جایگذاری k و n ، تابع‌های f و g را بازنویسی می‌کنیم.

$$f = \{(4, 2), (6, 4), (-2, 5, 4)\}$$

$$g = \{(-2, 5, 0), (6, \frac{1}{3}), (4, 13)\}$$

$$\frac{f}{g} = \{(-2, 5, \frac{4}{0}), (6, \frac{4}{\frac{1}{3}}, \frac{4}{13}), (4, \frac{2}{13})\}$$

$$\frac{f}{g} = \{(6, 12), (4, \frac{2}{13})\}$$

$$A = \{12, \frac{2}{13}\} \Rightarrow 12 \times \frac{2}{13} = \frac{24}{13}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۴)

۹- گزینه «۳»

(علی قهرمان زاده)

۳۰۰ درصد افزایش یعنی ۴ برابر می‌شود، چون:

$$\frac{\text{جدید}}{\text{قدیم}} = \frac{100 + 300}{100} = \frac{400}{100} = 4$$

پس درآمد تمام افراد جامعه ۴ برابر می‌شود، پس خط فقر نیز ۴ برابر می‌شود.

(ریاضی و آمار، (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۰- گزینه «۱»

(علی قهرمان زاده)

$$100 \times \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{نرخ بیکاری}$$

$$\frac{12}{100} = \frac{1200}{1200 + \text{شاغل}}$$

$$8800 = \text{شاغل} \Rightarrow 1200 + 1200 = 10000$$

$$\frac{\text{فعال}}{\text{شاغل}} = \frac{10000}{8800} = \frac{100}{88} = \frac{25}{22}$$

(ریاضی و آمار، (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۲»

(دانیال آرکیش)

اگر عدد مورد نظر را x فرض کنیم، داریم:

$$7x - 2 = 3x + 3 \Rightarrow 7x - 3x = 3 + 2$$

$$\Rightarrow 4x = 5 \Rightarrow x = \frac{5}{4}$$

(ریاضی و آمار، (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۸)

(نریمان فتح‌اللهی)

۱۹- گزینه «۲»

باتوجه به تعریف نمودار جعبه‌ای داریم:

$$IQR = Q_3 - Q_1 = 2a^2 - 3a + 6 \quad (1)$$

$$Q_1 = 1 + a, Q_3 = 8 - a^2$$

$$\Rightarrow IQR = Q_3 - Q_1 = (8 - a^2) - (1 + a) = -a^2 - a + 7 \quad (2)$$

$$(1) \text{ و } (2): 2a^2 - 3a + 6 = -a^2 - a + 7 \Rightarrow 3a^2 - 2a - 1 = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a = 1 \checkmark \\ a = -\frac{1}{3} \times (a > 0) \end{cases}$$

$$\frac{\text{چارک سوم}}{\text{چارک اول}} = \frac{8 - a^2}{1 + a} = \frac{8 - 1}{1 + 1} = \frac{7}{2} = 3.5$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

(علی آزاد)

۲۰- گزینه «۳»

$$\frac{\text{نمره‌درس ریاضی دانش‌آموز}}{\text{بیشترین نمره در درس ریاضی}} \times 100 = 35 \Rightarrow \frac{x}{200} \times 100 = 35$$

$$\Rightarrow x = 70$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۶)

ریاضی و آمار (۳)

(میثم فشنوردی)

۲۱- گزینه «۳»

$$\frac{n!}{(n-2)!} + \frac{n!}{(n-2)! \times 2!} = 30$$

$$\Rightarrow \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)!} + \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)! \times 2!} = 30$$

$$\frac{n(n-1)(2+1)}{2} = 30 \Rightarrow n(n-1) \times 3 = 60 \Rightarrow n(n-1) = 20$$

$$\Rightarrow n(n-1) = 5 \times 4 \xrightarrow{n \in \mathbb{N}} n = 5$$

باجایگذاری $n = 5$ داریم:

$$C(5,3) + P(5,3) + (2!)^2 = \frac{5!}{3! \times 2!} + \frac{5!}{2!} + (2)^2$$

$$= 10 + 60 + 4 = 74$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ تا ۱۰)

(مهمرب بگیری)

۱۵- گزینه «۱»

$$x_s = \frac{-b}{2a} = -\frac{4}{2 \times 2} = -1$$

$$y_s = 2(-1)^2 + 4(-1) - 1 = 2 - 4 - 1 = -3$$

$$\Rightarrow S(-1, -3)$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

(مهمرب بگیری)

۱۶- گزینه «۴»

$$3x + 4y = 0 \Rightarrow 4y = -3x \Rightarrow y = -\frac{3}{4}x \Rightarrow \text{شیب خط} = -\frac{3}{4}$$

دو خط موازی شیب‌های برابر دارند، بنابراین:

$$y - 3 = \frac{-3}{4}(x - 4) \Rightarrow y = -\frac{3}{4}x + 3 + 3 \Rightarrow y = -\frac{3}{4}x + 6$$

$$\Rightarrow f(x) = -\frac{3}{4}x + 6$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۱)

(نریمان فتح‌اللهی)

۱۷- گزینه «۳»

می‌دانیم مجموع انحراف از میانگین داده‌ها برابر صفر است، بنابراین:

$$3 + a + 4 + 3 + a + 6 = 0 \Rightarrow 2a = -16 \Rightarrow a = -8$$

حال میانگین داده‌های ۴، ۸، ۶ و ۱۰ را به دست می‌آوریم:

$$\bar{x} = \frac{10 + 4 + 8 + 6}{4} = \frac{28}{4} = 7$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

(علی آزاد)

۱۸- گزینه «۳»

ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$3, 5, 6, 9, 12, 15, 16, 18, 21, 25 \Rightarrow \text{میانگین} = \frac{12 + 15}{2} = 13.5$$

داده‌های بیشتر از عدد 13.5 را حذف می‌کنیم. داریم:

$$3, 5, 6, 9, 12$$

$$\bar{x} = \frac{3 + 5 + 6 + 9 + 12}{5} = 7$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{(3-7)^2 + (5-7)^2 + (6-7)^2 + (9-7)^2 + (12-7)^2}{5}}$$

$$= \sqrt{\frac{50}{5}} = \sqrt{10}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۰)

(معمد بیگدرلی)

۲۶- گزینه «۲»

پیشامدهای A و B را به شکل زیر تعریف می‌کنیم:
A: مهره سبز خارج نشود.
B: مهره آبی خارج نشود.
خواسته مسئله $P(A \cup B)$ است که برابر است با:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$$

$$= \frac{\binom{6}{2} + \binom{7}{2} - \binom{3}{2}}{\binom{10}{2}} = \frac{15 + 21 - 3}{45} = \frac{33}{45} = \frac{11}{15}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۷)

(معمد بیگدرلی)

۲۷- گزینه «۱»

اگر میله خطا نداشته باشیم، یعنی انحراف معیار صفر بوده است. پس باید تمام داده‌های $z+3$ ، $2y$ ، $2x+6$ ، $3x$ با هم برابر باشند. از $2x+6=3x$ شروع می‌کنیم:

$$3x = 2x + 6 \Rightarrow x = 6$$

با جایگذاری، $x=6$ ، $2x+6$ می‌شود ۱۸، پس $2y$ و $z+3$ هم باید برابر ۱۸ باشند:

$$\begin{cases} 2y = 18 \Rightarrow y = 9 \\ z + 3 = 18 \Rightarrow z = 15 \end{cases}$$

حالا واریانس سه داده ۶، ۹، ۱۵ را محاسبه می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{15 + 9 + 6}{3} = \frac{30}{3} = 10$$

$$\sigma^2 = \frac{(15-10)^2 + (9-10)^2 + (6-10)^2}{3} = \frac{25 + 1 + 16}{3} = 14$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

(علی قهرمان زاده)

۲۸- گزینه «۲»

در گام دوم اطلاعات توصیفی را به اطلاعات کمی تبدیل می‌کنیم. در گام سوم به تصحیح اشتباهات در اطلاعات جمع‌آوری یا ثبت شده می‌پردازیم.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۷)

(عباس مالکی)

۲۹- گزینه «۲»

سنجش - اول - کمی

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۷)

(عباس مالکی)

۳۰- گزینه «۲»

سؤال را به روش متمم حل می‌کنیم یعنی احتمال آن‌که هر سه بار اعداد اول بیاید. (اعداد اول شامل ۵ و ۳ و ۲ می‌باشد) بنابراین:

$$P = \frac{\text{حالت مطلوب}}{\text{حالت کل}} = 1 - \frac{3 \times 3 \times 3}{6 \times 6 \times 6} = 1 - \frac{1}{8} = \frac{7}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷)

(معمد ابراهیم توزنده‌بانی)

۲۲- گزینه «۲»

متمم آنکه حداکثر ۳ مهره هم‌رنگ باشند، آن است که هر ۴ مهره خارج شده هم‌رنگ باشند.

$$P(\text{هر ۴ مهره هم‌رنگ باشند}) = \frac{\binom{4}{4}}{\binom{9}{4}} = \frac{1}{126}$$

$$P(\text{هر ۴ مهره هم‌رنگ باشند}) = 1 - P(\text{حداکثر ۳ مهره هم‌رنگ باشند})$$

$$= 1 - \frac{1}{126} = \frac{125}{126}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷)

(میثم فشنوری)

۲۳- گزینه «۲»

$$A = \{(پ, پ), (پ, ر), (ر, پ), (ر, ر)\}$$

$$B = \{(پ, پ), (ر, پ), (پ, ر), (ر, ر)\}$$

$$A \cap B = \{(پ, پ), (پ, ر)\} \Rightarrow P(A \cap B) = \frac{1}{4}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۲۱)

(علی قهرمان زاده)

۲۴- گزینه «۲»

$$P(A) = 2P(A') - 0.5$$

$$1 - P(A') = 2P(A') - 0.5$$

$$1/5 = 3P(A')$$

$$P(A') = 0.5 \Rightarrow P(A) = 0.5$$

$$\frac{P(A)}{P(A')} = \frac{0.5}{0.5} = 1$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

(معمد بیگدرلی)

۲۵- گزینه «۱»

تعداد حالاتی که مهره‌ها هم‌رنگ هستند، یعنی حالاتی که هر دو مهره انتخاب شده قرمز یا هر دو مورد آبی باشند، طبق فرض مسئله تعداد این حالات برابر ۲۱ است. فرض کنیم در این کیسه n مهره آبی داریم. در نتیجه خواهیم داشت:

$$\binom{6}{2} + \binom{n}{2} = 21 \Rightarrow \frac{6 \times 5}{2} + \binom{n}{2} = 21 \Rightarrow \binom{n}{2} = 6$$

همان‌طور که می‌دانیم $\binom{n}{2} = \frac{n(n-1)}{2}$ است، در نتیجه:

$$\frac{n(n-1)}{2} = 6 \Rightarrow n(n-1) = 12 \Rightarrow n(n-1) = 4 \times 3$$

$$\Rightarrow n = 4$$

تعداد حالاتی که هر سه مهره انتخاب شده در آزمایش دیگر آبی باشند، برابر است با:

$$\binom{4}{3} = \frac{4 \times 3 \times 2}{3 \times 2 \times 1} = 4$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

در این گزینه، پدیدآورندگان تمامی آثار صحیح هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «احسن التواریخ» اثر حسن بیگ روملو است.

گزینه «۳»: «عباس‌نامه» اثر وحید قزوینی است.

گزینه «۴»: «تحفة الاحرار» اثر جامی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹، ۸۳ و ۸۴)

۳۲- گزینه «۴»

(فرهاد فروزان‌کیا)

الف) کاربرد ردیف طولانی و خوش‌آهنگ در این بیت (می‌شود پیدا) از ویژگی‌های ادبی سبک هندی است.

ب) پرهیز از زهد ریایی از درون‌مایه‌های اصلی سبک عراقی است. ضمناً اگر به تاریخ ادبیات مسلط باشید، خواجوی کرمانی از شاعران سبک عراقی است و در این بیت، تخلص خود را آورده است.

ج) بی‌توجهی به کاربرد زبان و بی‌دقتی در کاربرد فعل‌ها و جمله‌ها از ویژگی‌های زبانی سبک هندی است. در این بیت طرزی افشار ترکیب فعلی «زعفران می‌آرد» به‌صورت «می‌زعفران آرد» آمده است و ترکیب «نمی‌روی» به معنای «روی نمی‌آوری» دیده می‌شود.

د) در این بیت انوری (از شاعران سبک عراقی) از گرفتاری به غم یار تا لحظه مرگ می‌گوید. مقام متعالی معشوق و غم‌گرایی از خصیصه‌های فکری سبک عراقی‌اند.

ه) استفاده زیاد از آرایه اسلوب معادله از ویژگی‌های ادبی سبک هندی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۷، ۳۸ و ۸۱ تا ۸۳)

۳۳- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا امیری)

در بیت گزینه «۳» تنها یک تشبیه مشهود است. (زنجیر می)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «بحر خونین اشک» و «گوهر یکدانه عشق»

گزینه «۲»: «قصر خلد» و «ویرانه عشق»

گزینه «۴»: «میخانه عشق» و «پیمانۀ عشق»

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۴- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانۀ ای)

بیت «ج»: مزرع سبز فلک (تشبیه آسمان به مزرع سبز) و داس مه نو (تشبیه ماه نو به داس) تشبیه دارد.

بیت «ب»: «لعل» استعاره از لب

بیت «د»: کنایه: خون به دیده آمدن

بیت «الف»: ای نسیم سحر: تشخیص

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۵- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

وزن این بیت «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» بوده که از اوزان ناهمساز است.

وزن سایر ابیات:

گزینه «۱»: مفتعلن مفاعلن / مفتعلن مفاعلن

گزینه «۲»: مفعول فاعلاتن / مفعول فاعلاتن

گزینه «۴»: مفعول مفاعیلن / مفعول مفاعیلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانۀ ای)

پایه‌های	عَجَبَ نِیَ	سُ تَزْ غَلْ	کَ خَنَدَد	بَ سَرِ وِی
آوایی	کَدِرِ اِیْنِ	چَ مَن پَا	یِ دَرِ گَلْ	نَ شِیَ نَد
وزن و اژه	فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعولن
نشانه‌های	-- U	-- U	-- U	-- U
هجایی				

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۷- گزینه «۴»

(رضا رنجبری)

وزن بیت: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (سه رکن در هر مصراع)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (چهار رکن در هر مصراع)

گزینه «۲»: مفاعیلن مفاعیلن فعولن (مفاعی) (سه رکن در هر مصراع)

گزینه «۳»: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن (چهار رکن در هر مصراع)

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، موسیقی شعر)

۳۸- گزینه «۳»

(پوریا حسین‌پور)

با تقطیع مصراع اول هر کدام از ابیات و دانستن اصول اوزان دوری به راحتی می‌توانید به پاسخ این سؤال دست پیدا کنید.

اوزان ابیات:

گزینه «۱»: فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن

گزینه «۲»: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

گزینه «۳»: مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

گزینه «۴»: مفاعلن فاعلن مفاعلن فاعلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر)

۳۹- گزینه «۲»

(سعید جعفری)

در بیت نخست سراینده از خداوند می‌خواهد که سخنی اثرگذار داشته باشد، اما در بیت دوم سراینده به نابودگری زبان اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر دو بیت به این اشاره دارند که عشق به کمال و سعادت منجر می‌شود.

گزینه «۳»: در هر دو بیت سخنور از خدا درخواست آگاهی دارد.

گزینه «۴»: مضمون مشترک دو بیت این است که در پرده وجود جز عشق نیست.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، صفحه‌های ۱۰، ۱۹، ۲۴، ۲۸، ۳۰ و ۳۴)

۴۰- گزینه «۴»

(عزیز الیاسی‌پور)

همه ابیات غیر از بیت گزینه «۴» درباره تناسب عمل و عکس‌العمل هستند. بیت گزینه «۴» رو به خداوند بیان شده است و می‌گوید اگر چیزی در عدم

هم فرورفته باشد، به اذن خداوند دوباره وجود می‌یابد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، صفحه ۷۵)

علوم و فنون ادبی (۱)

۴۱- گزینه «۴»

(شبو نظری)

تشریح موارد نادرست:

ب) در این دوره، بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید، از راه ترجمه متون عربی به فارسی، وارد فارسی دری می‌شود.

د) اصل کتاب «تفسیر طبری» به دست محمد بن جریر طبری به عربی نوشته شده است و ترجمه آن به‌عهدۀ جمعی از دانشمندان آن زمان بوده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴)

۴۲- گزینه «۲»

(مبتهی قهراری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ویژگی زبانی شعر سبک خراسانی (و البته نثر دوره سامانی) - ویژگی نثر دوره سامانی

گزینه «۳»: ویژگی نثر دوره غزنوی و سلجوقی - ویژگی نثر دوره سامانی

گزینه «۴»: ویژگی نثر دوره سامانی - ویژگی نثر دوره دوم (عراقی)

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲، ۶۳، ۶۵ و ۸۵)

۴۳- گزینه «۴»

(حسن اصحابی)

متن مذکور در صورت سؤال متعلق به «کليلة و دمنه» اثر ابوالعالی نصرالله منشی است که در نیمه اول قرن ششم تألیف شده و اولین نمونه نثر فنی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۸)

۴۴- گزینه «۳»

(سعیر معفری)

فقط مورد شماره ۳ نادرست است. قطعات شعری بازمانده از زبان پهلوی در میان اندرزنامه‌های منثور جای دارند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه ۳۰)

۴۵- گزینه «۴»

(حسن اصحابی)

در گزینه «۴» گاه، گرم (هجاهای پایانی سموم و موم در جایگاه هجای پایان نیم مصراع هستند، بنابراین هجای کشیده محسوب نمی‌شوند).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اشک، خاک، ناک، خار

گزینه «۲»: راه، نیست، راه، نیم

گزینه «۳»: ماه

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۴۶- گزینه «۳»

(هومن نمازی)

«روی» در گزینه «۳» جناس تام (همسان) دارد، در مصراع نخست به معنی رو و چهره است و «روی» دوم به معنی نوعی فلز است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «روان» در هر دو مورد معنی باطن و درون را می‌دهد و واژه‌آرایی زبان آشکار است.

گزینه «۲»: ردیف در مقوله موسیقی کناری است. تکرار زمانی آرایه است که اختیاری نیست.

گزینه «۴»: واژه‌آرایی واژگان «تو» باعث رد گزینه می‌شود.

(علوم و فنون ادبی، بدیع لفظی)

۴۷- گزینه «۳»

(ممن اصغری)

علامت هجاهای هر مصراع از تکرار چهار بار «- U -» یا «مستفعلن» ساخته شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واج «ا» یازده بار در واژه‌های «آتش، بیار، آن، آب، آتش، فام، راه، جامه، بستان، جام و را» مصوت بلند تلفظ می‌شود.

گزینه «۲»: در بیت دوم، دو هجای کشیده وجود دارد: «جیر» در «زنجیر» و «شام» در «خون آشام»

گزینه «۴»: واج «ی» دو بار در «حلقه» صامت و پنج بار در واژه‌های «دردی‌کشان، گیسو، زنجیر، بین و شیران» مصوت بلند محسوب می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۴۸- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

«ر»: حروف اصلی (مصوت + صامت)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تبصرة قافیه، یعنی حروف الحاقی. در این بیت «ه» در حکم حروف الحاقی است.

گزینه «۲»: حرف روی، یعنی آخرین حرف از حروف الحاقی (در این بیت «ود» حروف اصلی‌اند).

گزینه «۴»: بیت، یک جفت قافیه دارد و ذوقافیتین نیست.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۴۹- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا احمدی)

قافیۀ اول: شاه و آه

قافیۀ دوم: نیست (نمی‌باشد) و نیست (وجود ندارد): با توجه به تفاوت معنایی (جناس تام) بین دو «نیست» این دو واژه، قافیه محسوب می‌شوند؛

نه ردیف. (این رویکرد مطابق با سؤال ۱۵۲ کنکور ۱۴۰۰ است.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیشه‌زار و زار واژه‌های قافیه‌اند. (شد در مصراع اول و اندیشه در مصراع دوم نمی‌توانند قافیه دوم باشند).

گزینه «۳»: بلبل و گل واژه‌های قافیه‌اند. (هزار در معنای عدد ۱۰۰۰ به عنوان ردیف تکرار شده‌است).

معنای بیت: اگر گلِ چهره او هزاران بلبل و عاشق دارد، گلشن (دنیا) من هزار گل زیبا دارد. (بی‌نیازی عاشق از معشوق)

گزینه «۴»: خورشیدتاب و تاب واژه‌های قافیه‌اند. (اختر در مصراع اول و خورشید در مصراع دوم نمی‌توانند قافیه دوم باشند).

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۵۰- گزینه «۳»

بیت «الف»: اشاره به واقعه کربلا و تازاندن اسبان بر پیکر شهیدان کربلاست. امام حسین (ع) به خورشید (خور) تشبیه شده‌اند و شاعر، مرثیه‌ای برای ایشان سروده است.

بیت «د»: اگر گفتم تو مانند حور زیبا هستی پوزش می‌خواهم، زیرا تو زیباتری.

بیت «ج»: در این بیت تاخت‌وتاز اسبان در میدان جنگ با استفاده از اغراق (غلو) توصیف شده است. زمین از تاخت‌وتاز اسب‌های جنگی به جوش آمده و فغان و فریاد جنگاوران به ابر رسیده است.

بیت «ب»: اگر سر من هم برود (بمیرم)، دست از پیمانی که با تو بسته‌ام بر نمی‌دارم.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه‌های ۲۱، ۲۲، ۲۴ و ۲۷)

علوم و فنون ادبی (۳)

۵۱- گزینه «۲»

(سعید معفری)

تشریح موارد نادرست:

(۱) قائم‌مقام احیاکننده نثر فارسی است، نه ادیب‌الممالک.

(۲) دهخدا با روزنامه صوراسرافیل همکاری داشت و «چرند و پرند» هم در آن روزنامه منتشر می‌شد.

(۳) دهخدا روزنامه سروش را در استانبول منتشر کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۶، ۲۰ و ۲۱)

۵۲- گزینه «۱»

(عزیز الیاسی پور)

«سرگذشت حاجی بابای اصفهانی» اثر جیمز موریه است. میرزا حبیب اصفهانی مترجم این کتاب به فارسی است.

مطالب دیگر گزینه‌ها همگی درست هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۵۳- گزینه «۲»

(رضا رنجبری)

بررسی ابیات:

الف) «کوکب زیر لب» استعاره از دندان‌های معشوق / «کوکب» در مصراع دوم در معنای اصلی خود، یعنی «ستاره» به کار رفته است.

معنای بیت: شاعر می‌گوید: «اگر دندان‌های درخشان معشوق نبود و مرا شیفته خود نمی‌کرد، هر شب تا صبح، چون شیدایان با ستارگان سخن نمی‌گفتم».

ب) مصراع دوم را صائب از حافظ تضمین کرده است.

بر در ارباب بی‌مروت دنیا / «چند نشینی که خواجه کی به در آید» از «حافظ»

همچنین بین «صائب و حافظ» مراعات نظیر وجود دارد.

ج) «روی» معشوق به بهشت و «زلف» او به عقرب تشبیه شده است.

معنای بیت: می‌گویند که در بهشت، جانوری به اسم عقرب یافت نمی‌شود، اما با این وجود در جنت سیمای یار بهشتی روی، عقرب زلفش قابل مشاهده است و این مایه شگفتی است.

د) در این بیت «سعدی» تخلص است نه تضمین!

ه) «لعل» استعاره از دهان یا لب / «گهر» استعاره از سخن / بیت فاقد تشبیه می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد تضمین

گزینه «۳»: فاقد تضمین، تشبیه

گزینه «۴»: فاقد مراعات نظیر و تشبیه

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برع)

۵۴- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نقل قول از معشوق اتفاق افتاده است.

گزینه «۲»: در این گزینه هیچ‌گونه تضمینی نیست.

گزینه «۳»: یک نصیحت از پدر به فرزند انجام شده است که مثل رایج است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، برع معنوی)

۵۵- گزینه «۲»

(سعیدعلیرضا احمدی)

اوزان ابیات:

وزن بیت الف و د: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

وزن بیت ب: مفعول مفاعیل مفاعیل فعل

وزن بیت ج: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

وزن بیت ه: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

جامعه‌شناسی (۲)

(مهم‌موردی یعقوبی)

۶۱- گزینه «۴»

تشریح عبارت‌ها:

الف) هر فرهنگی باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد و اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت.

ب) رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود.

پ) فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به‌عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت ظهور و بروز پیدا کنند.

ت) غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند مانع می‌شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به‌طور کامل آشکار شود.

ث) قاجار به دلیل اثرپذیری از دولت‌های استعماری به جای مقاومت در برابر بیگانگان به قراردادهای استعماری روی آوردند.

تکات مهم درسی:

۱) فرهنگی که به حقیقتی قائل نباشد، نمی‌تواند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشد و در نتیجه، نمی‌تواند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کند.

۲) جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و فتح قسطنطنیه زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۶، ۲۹، ۳۸، ۴۶ و ۱۱۶)

۶۲- گزینه «۲»

تشریح موارد نادرست:

(ریبانه امینی)

- رهبران دینی پس از شکست در مشروطه از موضع فعالیت رقابت‌آمیز به موضع مقاومت منفی بازگشتند.

- ناسیونالیسم مجموعه‌ای از باورها و نمادها است که دلبستگی و تعلق به ملت، سرزمین، نژاد، قوم و زبان را اصل قرار می‌دهد و صرفاً تعلق خاطر و وابستگی به چنین عناصری را آرمان اساسی انسان‌ها و تعیین کننده هویت ملت‌ها می‌داند.

(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۲، ۳۲، ۱۱۷ و ۱۱۸)

۶۳- گزینه «۳»

تشریح گزینه‌ها:

(آزیتا پیرقی)

گزینه «۱»: درست - درست

گزینه «۲»: درست - درست

گزینه «۳»: درست - نادرست (واقعیت خلاف این پیش‌بینی را نشان داد).

گزینه «۴»: نادرست (بحران‌های اقتصادی برخلاف چالش فقر و غنا دوره‌ای و مقطعی هستند) - درست

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جوانی، صفحه‌های ۹۲، ۹۳ و ۱۰۰ تا ۱۰۲)

۵۶- گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

(حسن اصحابی)

گزینه «۱»: «دست» مجاز از محتوا و چیزی که در دست است. «خاک» مجاز از زمین است.

گزینه «۲»: «هزار» مجاز از مقدار زیاد است.

گزینه «۳»: «کف» مجاز از خود دست (تشریح بیت: در اینجا خود دست را هم می‌توانیم مجاز از خود شخص بگیریم، یعنی اختیارم را از من گرفته است).

گزینه «۴»: «به خون جگر پیدا شدن» کنایه از به سختی حاصل شدن است و خون در معنای حقیقی به کار رفته است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان)

۵۷- گزینه «۱»

(سیدعلیرشا احمدی)

بیت گزینه «۱» در وزن «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» (وزنی ناهمسان) سروده شده است و قابل دسته‌بندی هجایی به صورت «مستفعل مستفعل مستفعل مستف» (وزنی همسان) نیز می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (وزنی همسان) معادل است با وزن مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن (وزنی همسان)

گزینه «۳»: مفعول مفاعیلن مفاعیلن (وزنی ناهمسان) معادل است با وزن مستفعل فاعلاتن مفعولن (وزنی ناهمسان)

گزینه «۴»: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن (وزنی است همسان که قابلیت دسته‌بندی هجایی دوگانه را ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۵۸- گزینه «۲»

(سیدعلیرشا احمدی)

وزن بیت گزینه «۲»: «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن» است و سایر ابیات در وزن «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعولن» سروده شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر)

۵۹- گزینه «۲»

(سعید یعفری)

در بیت صورت سؤال سخنان از بی‌محللی و آزار یار گله می‌کند و او را تهدید می‌کند که اگر من را بیش بیزاری خواهی رفت و دیگر برنخواهم گشت، ولی در بیت گزینه «۲» شاعر اشاره می‌کند که زخم و درد یار را برمی‌تابد و از آن نمی‌گریزد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۲۷)

۶۰- گزینه «۴»

(کنکلور جارج از کشور ایتالیا)

ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» در پی بیان این نکته‌اند که عبادت، تضرع و گریه و زاری نیمه‌شب و سحرگاه به درگاه خداوند، تأثیر خود را می‌گذارد و برای انسان قبول درگاه الهی، دفع بلاها و ارزشمندی را به همراه دارد.

در بیت گزینه «۴»، حافظ شوق لب معشوق را دلیل از یاد بردن ورد سحرگاه (عبادت سحرگاهی) و درس شبانه می‌داند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۳۸)

۶۴- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

در قرن نوزدهم، جامعه‌شناسان به دنبال آن بودند که درباره حقایقی که پیامبران از طریق وحی درباره جامعه بشری بیان کرده‌اند یا عالمان با استدلال‌های عقلی به آن‌ها رسیده‌اند با روش حسی و تجربی داوری کنند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

۶۵- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

ریکارδο اقتصاددان مخالف دخالت دولت در اقتصاد، افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌داند.

آیزایا برلین در نقد لیبرالیسم اولیه، از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفت.

از نظر مالتوس جمعیت شناس انگلیسی، کسانی که در فقر متولد می‌شوند حق حیات ندارند.

کارل مارکس حل چالش‌های جامعه سرمایه داری را فقط با یک انقلاب قابل حل می‌دانست.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

۶۶- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت. بدین ترتیب، نخستین چالش که چالش فقر و غناست، در کشورهای غربی شکل گرفت.

مارکس، سوسیالیسم را مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم می‌دانست. سوسیالیسم و کمونیسم در مقابل فردگرایی لیبرال دو رویکرد جامعه‌گرا هستند. سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است ولی برخلاف سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند ولی کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست.

چالش بلوک شرق و غرب چالشی جهانی، فرامنطقه‌ای، کلان، مقطعی و درون فرهنگی بوده است.

جوامع سوسیالیستی با دو مشکل اساسی روبه‌رو شدند:

الف) از بین رفتن آزادی افراد: به بهانه عدالت اقتصادی، نه تنها آزادی معنوی، بلکه آزادی دنیوی افراد نیز از بین رفت.

ب) پیدایش طبقه جدید: با اینکه مارکس و مارکسیست‌ها طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند و به آن انتقاد داشتند، در کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی شکل گرفت که نه بر اساس ثروت بلکه بر مدار قدرت سازمان می‌یافت.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۷۸ تا ۸۱)

۶۷- گزینه «۴»

(علیرضا هیرری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: انقلاب‌های آزادی‌بخش با جنبش‌های چریکی شکل می‌گیرند.

گزینه «۲»: انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند.

گزینه «۳»: پس از انقلاب‌های آزادی‌بخش، استعمار در چهره استعمار نو باز می‌گردد.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان بربر، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

۶۸- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۹۹)

- پیدایش فلسفه دکارت مربوط به دوره روشنگری و فرهنگ جدید غرب است.

- جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه، در قرون وسطی زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد.

- در دوره پسامدرن، گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق بخشید.

- آتاتورک در ترکیه، رضاخان در ایران و امان‌الله خان در افغانستان، سه نمونه از قدرت‌های سکولاری‌اند که آرمان‌های منورالفکران غرب‌گرا را با حمایت دولت‌های غربی دنبال می‌کردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۹، ۱۰۲ و ۱۱۱)

۶۹- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

الف) اصلاح رفتار حاکمان یا اصلاح ساختار حکومت
ب) انقلاب اجتماعی
ج) جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه
د) مقاومت منفی

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان بربر، صفحه ۱۱۸)

۷۰- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)

- منورالفکران غرب‌گرا که در قدم‌های نخست از ضرورت اصلاحات در دولت‌های کشورهای اسلامی خود سخن می‌گفتند، در نهایت با حمایت کشورهای غربی، در جوامع خود حکومت‌های سکولار تشکیل دادند.

- نظریه‌پردازان لیبرال، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بودند. آنان حتی کمک به مستمندان را بی‌پهلو می‌دانستند.

- منورالفکران غرب‌گرا، نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند، بلکه حضور سیاسی و اقتصادی آنان را فرصت می‌دانستند.

- جهان‌گشایی و امپراتوری اغلب با کشتار و خسارت‌های انسانی و اقتصادی فراوان همراه بوده است.

(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۰، ۷۶، ۱۱۰ و ۱۱۱)

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

دعا کردن در حق همسایه ← کنش اجتماعی
پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر ← ورزش حرفه‌ای و ورزشکار حرفه‌ای شدن

به صورت فرصت و محدودیت‌ها پیش‌روی ما قرار می‌گیرند ←
خط‌کشی‌های مسیر خانه تا مدرسه
مرزهای آن همان مرزهای دانش است ← جهان اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۸ تا ۱۲ و ۲۳)

۷۲- گزینه «۲»

(مهم‌مهری یعقوبی)

تشریح موارد:

حضور در هیئت عزاداری: عینی (محسوس) و خرد
عدالت آموزشی: ذهنی (نامحسوس) و کلان
علاقه به رشته حقوق: ذهنی (نامحسوس) و خرد
شهر شیراز: عینی (محسوس) و کلان

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۷۳- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

- آزادی اجتماعی: کلان و ذهنی
- قاب عکس مریم و دوستش: خرد و عینی
- وزارت آموزش و پرورش: کلان و عینی
- تصور سارا از روز تولدش: خرد و ذهنی

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۷۴- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و وحی را به‌عنوان دو روش علمی معتبر نمی‌دانند، نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند.
ناپسند بودن اسراف و تبذیر بیرون از قلمرو واقعی جامعه ما است.
حقایق هر چند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیرند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۳، ۵۴ و ۵۷)

۷۵- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

علوم عقلانی و وحیانی ← جهان متجدد این علوم را علم نمی‌شناسد.
کنش حسابگرانه معطوف به دنیا ← استفاده از علم اقتصاد و حسابداری
زوال عقلانیت ذاتی ← از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها
محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی ← فرهنگ اساطیری

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹)

۷۶- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۹۸)

وابستگی اقتصادی به نفت، می‌تواند در کوتاه‌مدت احساس رفاه بیش‌تری را
آن هم با نوسانات زیاد برای مردم به ارمغان آورد؛ اما این وضعیت پایدار
(بلندمدت) نیست.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۳۲ و ۱۳۳)

۷۷- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

دانش آموز: اجتماعی - متغیر - اکتسابی
روستایی: اجتماعی - ثابت - انتسابی
تنبل: فردی - متغیر - اکتسابی

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۵)

۷۸- گزینه «۱»

(مهم‌مهری یعقوبی)

تشریح عبارت نادرست:

(ب) حیا از جمله ویژگی‌های اخلاقی است که بر اساس ارزش‌های معنوی و
الهی وجود انسان شکل گرفته است و با جهان متجدد سازگار نیست.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۸ تا ۷۰)

۷۹- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

- اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های
خود پافشاری نکند، داد و ستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت
می‌کند و در صورتی که به مرور زمان، به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند،
دچار تحولات هویتی می‌شود.

- اگر اعضای جهان اجتماعی مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شوند و
در نتیجه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از
دست بدهند، دچار خودباختگی فرهنگی می‌شوند.

- اگر جهان اجتماعی، فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، دچار
ازخودبیگانگی تاریخی می‌شود. جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ
دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند، به این معنای ازخودبیگانگی گرفتار
می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۷، ۹۸ و ۱۰۱)

۸۰- گزینه «۱»

(نگار غلامی)

- هنگامی که قدرت برخلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم
از روی احساس رضایت باشد، اقتداری غیرمشروع شکل می‌گیرد.
- اگر قدرت موافق حکم و قانون و اراده تشریحی خداوند اعمال شود،
مشروعیت حقیقی دارد.

- اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه
باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را نیز تأمین می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۱)

روان‌شناسی

۸۱- گزینه «۲»

(ممیرضا توکلی)
 گزاره اول: بررسی مکرر یک پدیده و فرضیه‌آزمایی برای آن نشان‌دهنده علم تجربی است که از روش‌های قابل اندازه‌گیری بهره می‌برد.
 گزاره دوم: داشتن توان مطالعه عینی، نشان‌دهنده روش علمی است که چیزهایی را بررسی می‌کند که با حواس پنجگانه درک شوند.
 گزاره سوم: استفاده از نمره‌ها و شاخص‌های کمی، نشان‌دهنده تعریف عملیاتی است.
 گزاره چهارم: نگهداری اطلاعات در حافظه، بخشی از فرآیند شناخت پایه است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲، ۱۶، ۱۹، ۲۱ و ۲۲)

۸۲- گزینه «۱»

(ممیرضا توکلی)
 دوره شدن صدا جزئی از علائم رشد و قابل رؤیت است، بنابراین ویژگی ثانویه نامیده می‌شود (رد گزینه‌های ۳ و ۴). فراحافظه، تفکر فرضی و اشراف بر قضاوت، در دوره کودکی وجود نداشته و برای اولین بار در نوجوانی دیده می‌شود (رد گزینه ۲). افزایش تحریک‌پذیری نوجوانان حاصل تغییرات هورمونی و فیزیولوژیکی است، بنابراین این تغییرات مربوط به رشد هستند (رد گزینه‌های ۲ و ۳). اشکال کار نوجوانی که می‌داند درس خواندن مهم است ولی کوتاهی می‌کند این است که شناخت او به عقیده، باور و ارزش تبدیل نشده است (رد گزینه ۲).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۴ تا ۵۷ و ۶۲)

۸۳- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۱۴۰۱)
 آماده‌سازی زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی، تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک شبیه آن قرار می‌گیرد. در این مثال با نوشتن درس جلسه آینده در پایین صفحه، فرد برای یادگیری آن در جلسه آینده آماده می‌شود.

(روان‌شناسی، احساس، توبه، ادراک، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۸۴- گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

(ممیرضا توکلی)
 گزینه «۱»: تقسیم توجه باعث کاهش کارایی هر تکلیف می‌شود.
 گزینه «۲»: ویژگی‌های شخصی و دشواری تکلیف در تعیین زمان حفظ توجه نقش دارند.
 گزینه «۳»: برای حفظ کیفیت باید از اجرای تکلیف در ساعات طولانی پرهیز کرد.
 گزینه «۴»: شباهت و آسانی تکلیف در کاهش اثر تقسیم توجه نقش دارند، اما آن را کامل خنثی نمی‌کنند.

(روان‌شناسی، احساس، توبه، ادراک، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۸۵- گزینه «۲»

بررسی گزینه‌ها:

(ممیرضا توکلی)
 گزینه «۱»: پاسخ سؤال اول اشاره به یک تجربه مشخص، در یک زمان و مکان مشخص دارد؛ بنابراین از حافظه رویدادی استفاده شده است.
 گزینه «۲»: مراجع فراموش کرده است که مشاوره پیش از ازدواج داشته‌اند یا نه. به این خطا، خطای حذف کردن گفته می‌شود.
 گزینه «۳»: ممکن است در سؤال سوم خطای اضافه کردن رخ داده باشد.
 گزینه «۴»: حین پاسخگویی به سؤالات در مرحله بازیابی اطلاعات، ممکن است خطایی رخ دهد.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۱، ۹۷ تا ۹۹)

۸۶- گزینه «۳»

(ممیرضا توکلی)
 بررسی قبل و بعد از مداخله، یعنی ارزیابی راه حل جست‌وجو برای راه‌حل جدید یعنی انتخاب راه حل جایگزین استفاده از روش‌های اجرای کار، یعنی به‌کارگیری راه حل

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۸۷- گزینه «۳»

(ممیرضا توکلی)

تعداد افراد تصمیم‌گیرنده	تعداد اولویت‌ها	میزان اهمیت	تصمیم	سبک
گروهی	پیچیده	مهم	فرماندهان نظامی یک کشور، بی‌هیچ دلیل خاصی و صرفاً از روی جاه‌طلبی اقدام به حمله نظامی به کشور همسایه می‌کنند.	احساسی
فردی	ساده	معمولی	مدیر مدرسه X با الگوبرداری از مدرسه Y تصمیم می‌گیرد درب آموزشگاه را به رنگ پرچم ایران دربیاورد.	وابسته
گروهی	پیچیده	مهم	با توجه به کمبود بارش‌ها، شورای شهر تهران دستور اجرای طرحی کارشناسی شده را برای تأمین آب شرب مردم صادر کرد.	منطقی
فردی	ساده	معمولی	کارمندی برای تنوع، تصمیم گرفت امروز به جای مسیر الف، از مسیر ب برای رفتن به اداره استفاده کند.	منطقی

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۹، ۱۴۰ و ۱۴۳ تا ۱۴۷)

۸۸- گزینه «۴»

(کنکور، قاج از کشور، ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

- انگیزه‌ها می‌توانند، از نظر جهت و شدت، در افراد متفاوت باشند.

- انگیزه‌های انسان هم منشأ درونی دارند و هم توسط عوامل بیرونی ایجاد می‌شوند.

- در بررسی چرایی رفتار گاه به عواملی توجه می‌شود که فراتر از نیازهای

زیستی و مادی انسان است. به مجموعه عوامل فزایستی که باعث به حرکت

درآوردن رفتار و شناخت ما می‌شود، نگرش می‌گویند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۰ تا ۱۶۵)

۸۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

عبارت مطرح‌شده در صورت سؤال به این نکته اشاره دارد که اگر فردی مبتلا به

بیماری‌ها و مشکلات جسمانی باشد، احتمالاً عوارض و مشکلات روانی نیز در وی

بروز می‌کند. (روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۱)

۹۰- گزینه «۳»

(فرهاد علی‌نژاد)

الف) در این مورد باید یک بیماری جسمانی ذکر شود. اختلال اضطراب

فراگیر، اختلالی روانی است و بنابراین، گزینه‌های «۲» و «۴» حذف

می‌شوند. فشار و استرس شدید کاری می‌تواند منجر به بیماری‌های قلبی

عروقی (مانند سکته قلبی و بیماری عروق کرونری) شود.

ب) بیماری ام‌اس می‌تواند منجر به افسردگی شود که پیامدی روانی است.

ج) «قطع عضو» پیامدی جسمانی است که ممکن است در اثر دیابت رخ

دهد (رد گزینه ۱)، اما در این بخش ما به دنبال پیامد روانی دیابت می‌گردیم

که «عصبانیت» و «غمگینی» است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۱)

عربی زبان قرآن (۲)

۹۱- گزینه «۳»

(آیرین مصطفی‌زاده)

«لم نمنع»: منع نکنیم، جلوگیری نکنیم (رد گزینه «۲») / «السلوک السیئ

للطفل الصغیر»: رفتار بد کودک خردسال (رد گزینه‌های «۲» و «۴») /

«سیؤذی»: اذیت خواهد کرد (رد گزینه «۴») / «أصدقائه الآخیرین»: دوستان

دیگر خود (رد گزینه‌های «۱» و «۲»)

در گزینه «۲»، «هم» اضافی است و معادلی ندارد.

(ترجمه)

۹۲- گزینه «۲»

(امیرحسین شکوری)

«یتواضع»: فروتنی می‌کند، تواضع می‌کند (رد گزینه «۳») / «لیس متکبراً»:

متکبر نیست (رد گزینه «۴») (دقت کنید که فعل به صورت اسم و بالعکس

ترجمه نشود) / «یحبه الله»: خداوند او را دوست می‌دارد (رد گزینه «۱») /

«لا تعمر»: ماندگار نمی‌شود (رد گزینه «۱») / «قلب الّذی»: قلب کسی که

(رد گزینه‌های «۳» و «۴»)

نکته مهم: مراقب باشید که اگر «الذی، الّتی، ...» بعد از اسم «ال» دار بیاید، به معنی «که» است و اگر بعد از اسم بدون «ال» بیاید، معنای «کسی که» دارد. مثال: القلب الّذی: قلبی که / قلب الّذی: قلب کسی که

(ترجمه)

۹۳- گزینه «۳»

(میرزا قاندرامینی - اصفهان)

«حاول»: کوشید، تلاش کرد (رد گزینه «۴») / «یتظاهر»: جمله وصفیه‌ای

درباره اسم نکره «رجل» است؛ اما در ترجمه گزینه‌های «۱» و «۲» پس از

«رجل» و قبل از فعل، حرف ربط «که» نیامده است (رد گزینه‌های «۱» و

«۲») / کلمات «کاشتن» و «بذر» در گزینه «۴» به صورت زائد و اضافی آمده

است و معادل عربی آن در متن وجود ندارد (رد گزینه «۴»)

نکات مهم درسی:

معمولاً هرگاه بعد از اسم نکره، فعلی بیاید که درباره آن اسم نکره توضیح

دهد، در ترجمه به فارسی بعد از آن اسم، حرف ربط «که» می‌آوریم و فعل

مطابق شرایط جمله ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۹۴- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیروزی)

«هناک»: وجود دارد، هست / «مباحث صعبة»: مباحث دشواری / «لا

نفهمها»: ما آن را نمی‌فهمیم / «إلّا»: مگر / «يقوم بشرح»: به توضیح ...

بپردازد / «المباحث»: آن (این) مباحث

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «موفق‌ترین انسان» صحیح است.

گزینه «۲»: «هدیه تولدش را به او خواهیم داد» صحیح است.

گزینه «۴»: «نیاز دارم» صحیح است.

(ترجمه)

۹۵- گزینه «۲»

(امسان کلاته عربی)

«هرکس»: (ادات شرط) مَنْ (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «کتابی»: (نکره)

کتاباً (رد گزینه‌های «۳» و «۴») / «مطالعه کند»: يُطالع / «نوشتن انشایش»:

کتابه انشائه (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «به او کمک می‌کند»: يُساعده (رد

گزینه «۴»)

(ترجمه)

۹۶- گزینه «۲»

(کنکور مهر تیر ۱۴۰۱)

ترجمه عبارت صورت سؤال: هرکس اخلاقش بد شود، خودش را عذاب

می‌دهد!

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه: اگر نیکی کنید، به خودتان نیکی کرده‌اید و اگر بدی

کنید، به خودتان بدی کرده‌اید. (مفهوم آیه مانند صورت سؤال، بر این تأکید

دارد که هرکس نتیجه عمل خود را می‌بیند.)

گزینه «۲»: ترجمه: کسانی که دعوت پروردگارش را نپذیرفته‌اند، حساب

بدی دارند. (مفهوم عبارت، ارتباطی به صورت سؤال ندارد.)

گزینه‌های «۳» و «۴»: ابیات فارسی، مشابه صورت سؤال، می‌گویند: از

ماست که بر ماست!

(مفهوم)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۰۱- **گزینۀ ۱** (سیر مفعولی مرتضوی)
 «قُلْ»: (فعل امر) بگو (رد گزینہ‌های «۲ و ۴») / «تعالوا»: بیایید / «کلمة سوا»: سخنی یکسان (رد گزینۀ «۳») / «أَلَا نَعْبُدُ إِلَّا اللَّهَ»: که به جز خدا را نپرستیم (رد سایر گزینہ‌ها)
 (ترجمه)

۱۰۲- **گزینۀ ۱** (روح‌الله گلشن)
 «ما أجمَلٌ»: چه (چقدر) زیبا است (رد گزینہ‌های «۳ و ۴») / «در» در گزینۀ «۴» اضافی است. / «كثيراً من السَّائِحِينَ»: بسیاری از گردشگران اذقت کنید «كثيراً» صفت نیست [(رد گزینۀ «۴») / «خود» در گزینہ‌های «۲ و ۳» اضافی است و معادلی در عبارت عربی ندارد.
تکات: ساختار [ما أَفْعَلٌ + اسم منصوب] بیانگر «فعل تعجب» است که در ترجمۀ آن از «چه، چقدر ... است» استفاده می‌شود.
 مراقب باشید این ساختار (ما أَفْعَلٌ) نباید با «تر» و «ترین» ترجمه شود:
 مثال: ما أَقْبَحُ الكَذِبِ: چه زشت است دروغ.
 (ترجمه)

۱۰۳- **گزینۀ ۴** (عمیدرضا قانرازمینی - اصفهان)
 «النباتات البریئة»: گیاهان صحرائی (رد گزینۀ «۳») / «بعض الأمراض»: برخی از بیماری‌ها، بعضی از بیماری‌ها (رد گزینہ‌های «۱ و ۲») / «سلوک الذی»: رفتاری کسی که / «یستفید منها»: از آن استفاده می‌کند
تکات مهم درسی:
 به تفاوت معنایی کلمات مشابه دقت کنیم:
 «الأمراض: (جمع المَرَض) بیماری‌ها»، «المَرَضَى: (جمع المَرِیض) بیماران»
 (ترجمه)

۱۰۴- **گزینۀ ۳** (کنگور سراسری ۱۴۰۰)
 «یَسْتَب»: باعث می‌شود (رد گزینۀ «۲») / «أَنْ نَجِدَ»: بیابیم (رد گزینہ‌های «۱ و ۲») / «طَرَقًا»: (اسم نکره) راه‌هایی (رد گزینہ‌های «۱ و ۲») / «للقضاء حیاتنا»: برای گذران زندگیمان (رد گزینہ‌های «۱ و ۲») / «تتجلی لنا سهلة»: برایمان آسان جلوه می‌کند «تتجلی» یک فعل مضارع است ← رد سایر گزینہ‌ها
 (ترجمه)

۱۰۵- **گزینۀ ۳** (سیر مفعولی مرتضوی)
 در این گزینہ، «سَتَحْضَلُ» یک فعل آینده (مستقبل) است و باید به صورت «به‌دست خواهد آورد» ترجمه شود.
 (ترجمه)

۹۷- **گزینۀ ۴** (کنگور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول دی‌ماه)
 در گزینۀ «۴»، «الأراذل» و «الأفاضل» هر دو نادرست هستند.
 اسم تفضیل بر وزن «أفعل» جمع بسته می‌شود و عین‌الفعل آن کسره می‌گیرد، بنابراین «الأراذل» و «الأفاضل» صحیح است.
 (ضبط حرکات)

۹۸- **گزینۀ ۳** (روح‌الله گلشن)
 «مهاجمی» و «لاعبی» هر دو اسم فاعل و در اصل به ترتیب «مهاجمین» و «لاعبین» بوده‌اند که به عنوان اسم جمع مذکر سالم به دلیل مضاف شدن، حرف «نون» از انتهایشان حذف شده است، «المحبوب» اسم مفعول بر وزن «مفعول» و «السَّیَّارة» اسم مبالغه بر وزن «فَعَالَة» است.

تشریح سایر گزینہ‌ها:

گزینۀ «۱»: «المواطن» اسم فاعل مزید طبق الگوی [مَب + «ب»] و «الفهامة» اسم مبالغه بر وزن «فَعَالَة» است؛ اما دقت کنید «المسؤولیة» چون در انتهای خود، «ی» نسبت گرفته نمی‌تواند اسم مفعول باشد.
 گزینۀ «۲»: «العلامة» اسم مبالغه بر وزن «فَعَالَة» و «النَّافعة» و «المُختلفة» اسم فاعل است. در این گزینہ اسم مفعول نداریم.
 گزینۀ «۴»: «مشاهدة» مصدر باب «مُفَاعَلَة» است و مصدرها نمی‌توانند اسم فاعل یا اسم مفعول باشند، «الطَّالِب» جمع «الطَّالِب» و اسم فاعل مجرد بر وزن «فَاعِل» است. در این گزینہ اسم مبالغه هم نداریم.

(قواعد اسم)

۹۹- **گزینۀ ۳** (معمود باربرین - یاسوج)
 در این گزینہ «عالِم» توسط فعل «یُطالِع» وصف شده است و ساختار جمله وصفیه دارد.

تشریح سایر گزینہ‌ها:

گزینۀ «۱»: چون فعل «إشتهر» در نقش خبر است، نمی‌تواند اسم نکره «عالِم» را توصیف کند.
 گزینۀ «۲»: مانند گزینۀ «۱»، فعل «یَمْضی» در نقش خبر است و نمی‌تواند اسم نکره «عالِم» را توصیف کند.

گزینۀ «۴»: در ساختار جمله وصفیه، باید بعد از اسم نکره، فعل بیاید و آن را توصیف کند، اما در اینجا بعد از اسم نکره «عالِم»، فعلی نیامده است.

تکات مهم درسی:

اگر فعلی که بعد از اسم نکره می‌آید، در نقش خبر باشد، نمی‌تواند اسم نکره را توصیف کند و آن فعل، ساختار جمله وصفیه نمی‌سازد.

(قواعد اسم)

۱۰۰- **گزینۀ ۴** (سیر مفعولی مرتضوی)
 صورت سؤال، فعل مضارعی را می‌خواهد که معنای ماضی بدهد. در گزینۀ «۴»، «لم یشکروا» (ساختار «لَمْ + مضارع») معنی ماضی منفی می‌دهد.
 فعل‌های مضارع در سایر گزینہ‌ها، در ترجمه نیز معنای مضارع دارند.

(قواعد فعل)

عربی، زبان قرآن (۳)

۱۱۱- **گزینۀ ۱** (سیر ممرعلی مرتضوی)
 «هل»: آیا (رد گزینہ‌های «۲ و ۳») / «بستوی»: مساوی هستند (رد گزینہ‌های «۲ و ۳») / «الذین یَعْلَمون»: کسانی که می‌دانند (رد سایر گزینہ‌ها) / «الذین لا یَعْلَمون»: کسانی که نمی‌دانند (رد سایر گزینہ‌ها) (ترجمه)

۱۱۲- **گزینۀ ۳** (مصطفی قریمی فرد)
 «کثیر من الناس»: بسیاری از مردم (رد گزینہ‌های «۱ و ۴») / «لن یفتخروا»: (آینده منفی) افتخار نخواهند کرد (رد گزینۀ «۴») / «النسب»: (بدون ضمیر) نسب (رد گزینۀ «۲») / «آتما»: فقط، تنها (رد گزینہ‌های «۱ و ۴») / «خُلِقَ»: (فعل ماضی مجهول) خلق شده است (رد گزینۀ «۲») (ترجمه)

۱۱۳- **گزینۀ ۴** (سیر ممرعلی مرتضوی)
 «قد انطوی»: به هم پیچیده شده است (رد گزینۀ «۳») / «عالم أكبر»: جهان بزرگتری (رد گزینۀ «۱») / «لا نراه مع الأسف»: متأسفانه آن را نمی‌بینیم (رد گزینہ‌های «۱ و ۲») / «لا نشکر خالقَه»: از آفریننده‌اش تشکر نمی‌کنیم (رد گزینہ‌های «۱ و ۲») (ترجمه)

۱۱۴- **گزینۀ ۲** (مصطفی قریمی فرد)
 «یموت»: می‌میرد / «یمیت»: می‌میراند (مضارع باب افعال) (این دو فعل، جابه‌جا ترجمه شده‌اند.) (ترجمه)

۱۱۵- **گزینۀ ۱** (مصطفی قریمی فرد)
 «هیچ برکتی نیست»: لا برکة، ما من برکة (رد گزینۀ «۳») / «برکتی» (نکره) ← (رد گزینۀ «۳») / «کالایی» (نکره و مفرد): بضاعة (رد گزینہ‌های «۲ و ۴») / «پنهان می‌کند»: یکتّم، یستّر، یخفی (رد گزینۀ «۴»): به صورت ماضی استمراری ترجمه شده است: «کان یخفی»: پنهان می‌کرد / «لکن»: در گزینۀ «۲» اضافی است. / «تیست» (دومی): لیس (رد گزینۀ «۳») (ترجمه)

۱۱۶- **گزینۀ ۴** (سیر ممرعلی مرتضوی)
 گرسنه: کسی که احساس نیاز شدیدی به خوردن غذاها می‌کند! (صحیح)
تشریح گزینہ‌های دیگر:
 گزینۀ «۱»: گوشت: قسمتی قوی از بدن که استخوان بر روی آن است! (نادرست)
 گزینۀ «۲»: بیماری: کسی که احساس درد می‌کند در حالی که در سلامتی نیست! (نادرست)
 گزینۀ «۳»: رسانا: ماده‌ای که مانع از عبور جریان برق یا مانند آن می‌شود! (نادرست)
 (واژگان)

۱۰۶- **گزینۀ ۴** (لنگور سراسری ۱۴۰۲- نوبت اول دی‌ماه)
 «آیا»: هل، أ / «باور می‌کنی»: تُصدّقُ / «روزی از روزها»: يوم من الأيام (رد گزینہ‌های «۱ و ۳») / «ماه‌یانی»: (اسم نکره است) أسماکاً (رد سایر گزینہ‌ها) / «ببینی»: أن تری (رد گزینۀ «۱») / «پی در پی فرو می‌ریزند»: (باید به شکل فعل مضارع بیاید، نه مصدر) تتساقط (رد گزینہ‌های «۲ و ۳») / «از آسمان»: من السماء (رد گزینۀ «۳») (ترجمه)

۱۰۷- **گزینۀ ۱** (مسین رشایی)
 فعل مناسب برای «أنا و زمیلی»: من و هم کلاسی‌ام باید متکلم مع الغیر و برای «بعضُ الزملاء»: بعضی هم کلاسی‌ها»، باید جمع مذکر غایب باشد؛ با توضیحات داده شده، تنها گزینۀ «۱» درست است. (قواعد فعل)

۱۰۸- **گزینۀ ۳** (مرتضی کاظم شیروزی)
 در این گزینہ، هیچ فعلی وجود ندارد و بنابراین جمله فعلیه نداریم.
تشریح سایر گزینہ‌ها:
 گزینۀ «۱»: «نستفید» فعل است و بنابراین جمله فعلیه داریم.
 گزینۀ «۲»: «أُنشدا» فعل است و بنابراین جمله فعلیه داریم.
 گزینۀ «۴»: «تعرف» فعل است و بنابراین جمله فعلیه داریم. (انواع یملات)

۱۰۹- **گزینۀ ۲** (مرتضی کاظم شیروزی)
 فعل «لا یصدّق» می‌تواند هم مجهول خوانده شود و هم معلوم. اگر فعل معلوم باشد، ترجمه‌اش بدین صورت است: «اگر بسیار دروغ بگوید، سخنش را باور نمی‌کند» و اگر مجهول باشد: «اگر بسیار دروغ بگوید، سخنش باور نمی‌شود».
تشریح سایر گزینہ‌ها:
 گزینۀ «۱»: «تغسل» مضارع مجهول است، زیرا پس از آن نایب فاعل مرفوع آمده است.
 گزینۀ «۳»: فعل مجهول ندارد؛ «تجذب» (جذب می‌کند) فعل معلوم است و «السائحین» مفعول آن و منصوب است. توجه داشته باشید که پس از فعل مجهول، عموماً مفعول نمی‌آید.

گزینۀ «۴»: «شجعوا» (تشویق کردند) فعل معلوم و «فریق» مفعول آن است. (قواعد فعل)

۱۱۰- **گزینۀ ۳** (مسین شیخ‌الدینی - بم)
 [حرف جرّ «ب» + اسم دارای مفهوم مکان و زمان] به معنای «در» است.
 در گزینۀ «۳»، حرف جرّ «ب» معادل حرف جرّ «فی» در است، چرا که در کنار کلمه «مدینة» به معنای «شهر» آمده است. (انواع یملات)

فلسفه یازدهم

(هسین آفونری، راهنمایی)

۱۲۱- گزینه «۳»

بر اساس آن چه که کتاب درسی ذکر شده است، تفکر چهار مرحله دارد که عبارت‌اند: (۱) روبه‌روشدن با مسئله، (۲) طرح سؤال، (۳) تفکر در اندوخته‌ها و (۴) رسیدن به پاسخ.

در منطق، تفکر را به صورت «فرایند رسیدن به مجهولات، با استفاده از معلومات» تعریف می‌کنند. عبارت «با استفاده از معلومات» در این تعریف، در واقع بیانگر همان مرحله «تفکر در اندوخته‌ها» که مرحله سوم از مراحل تفکر است، می‌باشد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۴)

(کیمیا طوماسبی)

۱۲۲- گزینه «۲»

همان‌طور که می‌دانیم، مکاتب مختلفی در علوم تربیتی هست که هر کدام ریشه در یک مکتب فلسفی خاص دارد. به عبارت دیگر، از فلسفه‌های افلاطون، ابن‌سینا، کانت و دیگر فیلسوفان، فلسفه تربیت ویژه‌ای پدید می‌آید و براساس آن، نظام تربیتی خاصی حاصل می‌شود و این توضیحات بیانگر تأثیر فلسفه در علوم مختلف از طریق فلسفه‌های مضاف است.

به عبارت دیگر مبانی و زیربنای علوم در فلسفه‌های مضاف قرار دارند و آنچه در فلسفه‌های مضاف پذیرفته شود، اساس و شالوده نظریات در علوم قرار می‌گیرد.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۴، ۱۵ و ۱۷)

(هسین آفونری، راهنمایی)

۱۲۳- گزینه «۴»

در این مثال، چون که شخص خودش تحقیق کرده و صرفاً به حرف رسانه اتکا نکرده است، نمی‌توان گفت که استقلال نداشته، یا در دام تبلیغات افتاده و لزوماً دچار مغالطه شده است. در عین حال، چون این هیاهوی رسانه‌ای او را به این کار وا داشته که درباره این شخص تحقیق کند، نمی‌توان گفت که کارش از رسانه تأثیری نپذیرفته است.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

(همید سوریان)

۱۲۴- گزینه «۲»

اوپانیساده‌ها شامل متون متعدد آیین هندو است (رد گزینه «۳») که کتابی دینی محسوب می‌شود، ولی این عبارت نقل شده از آن یک مضمون فلسفی را مطرح کرده است. پس می‌توان چنین استنباط کرد که فلسفه گاهی در قالب یک متن دینی خودنمایی می‌کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مطلب درستی است، ولی از عبارت ذکر شده قابل استنباط نیست. گزینه «۴»: آغاز زمانی فلسفه مشخص نیست و نمی‌توان این عبارت را معرف اولین موضوع محوری در فلسفه دانست.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۲۹)

۱۱۷- گزینه «۲»

(نوبیر امساکلی)

فعل «أحستوا» بدین شکل صحیح است؛ زیرا فعل ماضی از باب افعال است و باید بر روی عین الفعل، حرکت فتحه داشته باشد.

دقت کنید در این باب‌ها، فعل ماضی بر روی عین الفعل خود، علامت فتحه می‌گیرد ولی فعل امر، عین الفعلش علامت کسره دارد.

(ضبط حرکات)

۱۱۸- گزینه «۳»

(مصطفی قریمی‌فر)

ترجمه: همانا نادان اگر بخواهد که به کسی سود برساند، به او ضرر می‌زند! جای خالی اول، چون اول جمله است و بعد از آن اسم منصوب آمده، از «إن» استفاده می‌کنیم. (رد گزینه «۱»)

در جای خالی دوم، چون بعد از آن فعل ماضی آمده، نمی‌توانیم از حروف مشبّهه بالفعل استفاده کنیم (رد گزینه‌های «۱» و «۲») و «أن» غالباً بر سر فعل مضارع می‌آید (رد گزینه «۴»)

در جای خالی سوم، چون بعد از آن فعل مضارع منصوب آمده، از «أن» استفاده می‌کنیم (رد گزینه‌های «۲» و «۴»)

تذکره: مراقب ترجمه درست این حروف شبیه به هم باشید:

۱- حرف شرط «إن: اگر»

۲- حرف ناصبه «أن: که»

۳- حرف مشبّهه بالفعل «إن: قطعاً»

۴- حرف مشبّهه بالفعل «أن: که»

(انواع یملات)

۱۱۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

از میان حروف مشبّهه بالفعل، «کأن: گویی» گاهی معنای «ظن و گمان» می‌دهد.

ترجمه عبارت گزینه «۲»: گویی دوستان ما برای راضی کردن همه مردم تلاش می‌کنند!

(انواع یملات)

۱۲۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در این گزینه، «لا تُحْمَل» از نوع نهی است (آخر فعل مضارع ساکن شده است) و «لا يُحْتَبَن» از نوع نفی است (حرف نون پایانی حذف نشده است).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لا تنتظر» از نوع نهی است (آخر فعل مضارع کسره گرفته است) و «لا یدرک» از نوع نفی است.

گزینه «۲»: «لا یعمل» از نوع نفی است. (معنای نهی و بازداشتن ندارد).

گزینه «۴»: «لا یحاول» از نوع نفی است. (معنای نهی و بازداشتن ندارد).

(انواع یملات)

۱۲۵- گزینه «۲»

(مفهم رضایی بقا)

سقراط در دفاعیات خود گفت: «اکنون که خداوند مرا مأمور کرده تا در جست‌وجوی دانش بکوشم و آن را به دیگران بیاموزم، آیا پسندیده است که از ترس مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان الهی سربتایم؟ بلی! اگر چنین گناهی از من سر زند، سزاوار است که دادگاهی تشکیل دهند و بگویند سقراط به خدا اعتقاد ندارد. ارتکاب آن گناه دلیل بر سرپیچی از امر خداست. در آن صورت مدعی داشتن دانشی شده‌ام که در حقیقت فاقد آن هستم.»

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه ۳۱)

۱۲۶- گزینه «۴»

(کنکور فارغ از کشور ۱۴۰۰)

هم معنای معرفت و هم امکان رسیدن به آن برای هر انسانی روشن است و شکاکیت مطلق، یعنی شک در اصل دانستن و همه دانسته‌ها، امکان‌پذیر نیست و اگر کسی چنین نظری بدهد، گرفتار یک تناقض شده و همین نظر او با شک مطلق سازگار نیست. چون در چنین صورتی، او به این شناخت رسیده که «هیچ چیز را نمی‌توان شناخت.» و این خود یک معرفت به شمار می‌رود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شناخت ما محدود است، اما می‌تواند گسترش یابد.

گزینه «۲»: شک در توانایی انسان در شناخت برخی امور به معنای شک در خود اصل امکان شناخت نیست.

گزینه «۳»: با پیشرفت علم، «برخی» از دانش‌های گذشته باطل می‌شوند.

(فلسفه یازدهم، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۵ و ۴۸)

۱۲۷- گزینه «۴»

(فرهار قاسمی نژاد)

قلمرو شناخت عقل، علاوه بر امور غیرمحسوس و غیرطبیعی شامل امور محسوس و طبیعی نیز می‌شود.

(فلسفه یازدهم، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

۱۲۸- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

نسبی‌گرایان بر این باورند که هر فرد، با توجه به ویژگی‌های فردی و شخصی‌ای که دارد، درباره امور مختلف به شناخت می‌رسد (رد گزینه «۴») و از آن جایی که این ویژگی‌های شخصی و فردی در کسب شناخت مؤثرند، اولاً این شناخت‌ها فقط برای همان فرد معتبرند و ثانیاً، نمی‌شود آن‌ها را بدون لحاظ کردن فرد شناسنده و ویژگی‌های متمایز و ممتاز آن از سایرین، معتبر تلقی کرد و مورد بررسی قرار داد. (رد گزینه «۲») در نتیجه، منشأ ادراکات مختلفی که انسان از اشیا دارد، می‌تواند به تفاوت‌های انسان‌ها با هم و ویژگی‌های مختلف آنان بازگردد. (رد گزینه «۳») و این در تمامی شناخت‌های انسان وجود دارد؛ یعنی حتی در مورد حقایق عینی فیزیکی نیز همچنین است. کتاب درسی از قول نسبی‌گرایان چنین بیان می‌کند که نمی‌توان به طور مطلق گفت که فلز بر اثر حرارت انبساط پیدا می‌کند، بلکه باید گفت که من در این وضعیت، فکر می‌کنم که فلز بر اثر حرارت منبسط می‌شود. بنابراین گزینه «۱» نمی‌تواند بیانگر دیدگاه نسبی‌گرایان باشد.

(فلسفه یازدهم، گناهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۶۶)

۱۲۹- گزینه «۴»

(مفهم رضایی بقا)

داروین‌یست‌ها، انسان را به حیوان راست‌قامت تعریف می‌کنند، اما ارسطو انسان را حیوان ناطق معرفی نمود. پس هر دو در حیوان‌دانستن انسان اشتراک دارند، اما تفاوت در این است که داروین‌یست‌ها تفاوتی میان انسان و حیوانات دیگر جز در خصوصیات زیستی قائل نیستند، اما ارسطو تفاوت انسان را با سایر حیوانات در قوه نطق و تفکر می‌بیند.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان ۱، صفحه‌های ۷۲ و ۷۴)

۱۳۰- گزینه «۳»

(حسن صدری)

عمل اخلاقی از نظر کانت خیر فی‌نفسه است و برای غایتی بیرون از خود انجام نمی‌شود، بلکه صرفاً به خاطر اطاعت از وجدان انجام می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از نظر افلاطون معیار اخلاق ثابت است و با گذر زمان تغییر نمی‌کند.

گزینه «۲»: از نظر ارسطو عقل خود ابتدائاً ممکن است دچار افراط و تفریط شود و حکمت، فضیلتی کسب‌کردنی‌ست که مانند فضایل دیگر، باید کسب شود.

گزینه «۴»: ماتریالیست‌ها معتقدند انسان در شرایط قرارگرفتن در اجتماع، دست به ابداع قوانین اخلاقی می‌زند، نه کشف آن‌ها.

(فلسفه یازدهم، انسان، موهود افلاق‌گرا، صفحه‌های ۸۶ تا ۸۹)

منطق

۱۳۱- گزینه «۲»

(هسین آفونری راهنمایی)

هدف علم منطق جلوگیری از خطای اندیشه یا همان مغالطات است. این هدف صرفاً با فراگرفتن قواعد منطق به دست نمی‌آیند، بلکه باید آن‌ها را تمرین کرد و به کار بست تا این هدف به دست بیاید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کسی منطق یاد نگرفته باشد، به این معنی نیست که منطق ندارد و نمی‌تواند درست استدلال کند.

گزینه «۳»: موضوع علم منطق = تفکر، ما را با استفاده از معلومات به کشف و شناخت مجهولات می‌رساند، نه برعکس.

گزینه «۴»: خیلی‌ها مغالطه نمی‌کنند، بعضی‌ها منطق آموزش دیده‌اند، بعضی‌ها آموزش ندیده‌اند. رابطه‌ای قطعی بین آموزش دیدن منطق و مغالطه‌نکردن وجود ندارد.

(منطق، منطق، ترازی اندیشه، صفحه ۴)

۱۳۲- گزینه «۳»

(مبیر پیرسینلو)

در اینجا میان دلالت مطابقی (مرد میدان: ← دفن جنازه او در میدان) و دلالت التزامی (مرد میدان: کنایه از اهل مبارزه و پیکار) خلط شده است؛ بنابراین مغالطه این عبارت توسل به معنای ظاهری است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لپ‌تاپش» ابهام در مرجع ضمیر «ش» دارد. (لپ‌تاپ سعید یا لپ‌تاپ پدر سعید؟)

گزینه «۲»: این جمله با تغییر علائم نگارشی به دو صورت قابل خواندن است و دو معنای متفاوت می‌دهد: الف) اتهامات وارد شده، توسط روابط عمومی سازمان رد شد. ب) اتهامات وارد شده توسط روابط عمومی سازمان، رد شد.

گزینه «۴»: تور پهن کردن برای یک انسان کنایه از نقشه کشیدن برای فریب دادن او است؛ پس دلالت از نوع التزامی است؛ اما در جمله بعد تور در معنای مطابقی‌اش به کار رفته است. چون دلالت مطابقی با التزامی خلط شده است، با مغالطه توسل به معنای ظاهری مواجهیم.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۷)

۱۳۳- گزینه «۴»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

بین دو مفهوم کلی «تماز» و «حافظ» رابطه تباین برقرار است چون در هیچ یک از مصادیق‌شان اشتراک ندارند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کلمه «امروز» به معنای «این روز»، یک مفهوم جزئی است. گزینه «۲»: «قرآن» مفهومی جزئی است، اما حافظ در این جمله از آن جایی که معنی «حفظ‌کننده» می‌دهد، یک مفهوم کلی‌ست.

گزینه «۳»: کلمه «تبریز» اسم خاص یک شهر است و در نتیجه مفهومی جزئی است و نمی‌شود بین یک مفهوم جزئی و یک مفهوم کلی یا دو مفهوم جزئی نسبتی از نسبت‌های چهارگانه را فرض کرد.

(منطق، مفهوم و مصراع، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳)

۱۳۴- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

تعریف انسان به «حیوان سخن‌گو» نه جامع است و نه مانع؛ زیرا برخی انسان‌ها توانایی سخن گفتن ندارند و همچنین برخی حیوان‌ها که انسان نیستند نیز سخن می‌گویند، بنابراین رابطه آن‌ها عموم و خصوص من‌وجه است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۳۵- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

بررسی موارد نادرست:

مورد الف) این دانشمندان علوم تجربی هستند که با استفاده از استدلال‌های استقرایی قوی، مبنایی برای علوم تجربی فراهم می‌آورند.

مورد ب) استنتاج بهترین تبیین در زندگی روزمره نیز کاربرد بسیار دارد. مورد ج) استقرای تمثیلی، عموماً استدلالی ضعیف است و نتایج آن احتمالی است، نه تضمینی.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲، ۴۳، ۴۶، ۴۸ و ۴۹)

۱۳۶- گزینه «۲»

(فرهاد علی‌نژاد)

عبارت «برو خواجه کوتاه کن دست از» یک جمله امری است و نمی‌تواند یک قضیه حملی باشد.

نکته: عبارت مطرح شده در گزینه «۴»، به ظاهر یک جمله پرسشی است، اما از آن جایی که در آن از استفهام انکاری استفاده شده، در نتیجه یک قضیه حملی، به این شکل می‌باشد: «سر چیزی نیست تا به طاعت او بر زمین نهند.»

(منطق، قضیه عملی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۱۳۷- گزینه «۲»

(عمید سوریان)

در مربع تقابل، صدق دو رأس بالایی (فضایی کلیه) و نیز کذب دو رأس پایینی، طبق احکام قضایا، صدق و کذب هر ۳ رأس دیگر مربع را مشخص می‌کنند. اما کذب یک قضیه کلیه یا صدق یک قضیه جزئی منجر به ابهام در صدق و کذب رأس متداخل (رأس بالایی یا پایینی) و رأس متضاد یا متداخل متناقض (رأس سمت چپ یا راست) می‌شود.

گزینه «۱»: یک قضیه موجبه جزئی است که در رئوس پایینی مربع قرار می‌گیرد و صدق آن بیان شده است.

گزینه «۲»: وقتی دو مفهوم «الف» و «ب» مصداق مشترک ندارند، یعنی «هیچ الف ب نیست». بنابراین صدق یک قضیه کلیه را می‌دانیم که یکی از رئوس بالایی مربع است.

گزینه «۳»: مثال نقض منجر به کذب قضیه کلیه می‌شود. پس در این فرض، کذب یک رأس بالایی مربع برای ما معلوم است.

گزینه «۴»: یک قضیه سالبه جزئی است که از رئوس پایینی مربع محسوب می‌شود و صدق آن بیان شده است.

(منطق، امکام قضایا، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۷)

۱۳۸- گزینه «۲»

(یاسین ساعدی)

کیفیت نتیجه در قیاس اقتراعی از این قانون کلی پیروی می‌کند که «اگر یکی از مقدمات استدلال سالبه باشد، نتیجه نیز سالبه خواهد بود.» که این مورد در گزینه «۲» رعایت نشده است و باید نتیجه به صورت سالبه می‌آمد.

(منطق، قیاس اقتراعی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۱۳۹- گزینه «۴»

(پرگل رهیمی)

مقدمه اول قیاس انفصالی حقیقی، باید قضیه منفصله حقیقی باشد و قضیه مطرح شده در گزینه «۴» یک قضیه منفصله حقیقی‌ست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: منفصل مانع‌الجمع در صدق

گزینه «۲»: منفصل مانع‌الجمع در صدق

گزینه «۳»: منفصله غیرقابل جمع در کذب

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۷ و ۹۲)

۱۴۰- گزینه «۱»

(پرگل ریمی)

در این جا به داوران مسابقه نسبت های «عادل» و «بائنصاف» داده شده که نسبت های خوبی هستند و در نتیجه مغالطه تله گذاری را به وجود خواهند آورد.

(منطق، سنهنگری در تفکر، صفحه ۱۰۹)

فلسفه دوازدهم

۱۴۱- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

در اطراف ما چیزهایی واقعی هستند که بر حسب نیاز از آن ها استفاده می کنیم و نیازمان را برطرف می کنیم. یعنی مثلاً قبول داریم که حیوان درنده وجود دارد و زمانی که با آن مواجه می شویم فرار می کنیم. در حقیقت ما از موجودی که در حقیقت درنده است، دوری می کنیم نه از آنچه در گمان و پندار و خیال خودمان درنده است و این بیانگر واقعیت مستقل از ذهن است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۲)

۱۴۲- گزینه «۲»

(علی معزی)

اصل «واقعیتی هست» (واقعیت مستقل از ادراک) مقدمه ای است برای درک اصل مغایرت وجود و ماهیت در ذهن.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: مطابق جدول «تکمیل گزاره ها» در صفحه ۴ کتاب درسی، این جمله اشاره به مغایرت وجود و ماهیت در ذهن دارد.
گزینه «۳»: قضایای موجود در بخش «تکمیل گزاره ها» صفحه ۴ کتاب درسی، فلسفی نیستند، اما یک تبیین فلسفی دارند.
گزینه «۴»: وجود و ماهیت، مغایرت ذهنی دارند و اتحاد مصداقی؛ مثلاً آب، موجودی واحد است که انسان، دو معنا و دو مفهوم مختلف پیستی (آب) و هستی (وجود داشتن آب) را از همین یک موجود به دست می آورد؛ یعنی در خارج دو امر جداگانه به نام «آب» و «وجود» نداریم. به عبارت دیگر، «آب» و «وجود» دو مفهوم مختلف و متفاوت از یک موجود هستند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه های ۲ تا ۶)

۱۴۳- گزینه «۴»

(پوار پاکدل)

اگر هستی و پیستی عین هم بودند دیگر جایی برای مفهوم علت و تعیین مصادیق آن و کشف سنخیت میان علت ها و معلول ها باقی نمی ماند، چرا که وجود عین هر چیزی می شد و نیازی نبود تا یک موجود، وجود خود را از موجودی دیگر به نام «علت» بگیرد.

بررسی سایر گزینه ها:

اگر وجود و ماهیت یا همان هستی و پیستی عین هم بودند، هر تصویری که بیانگر یک ماهیت باشد، لاجرم موجود می بود و نمی شد آن را بدون وجود

تصور کرد (رد گزینه «۱»). همچنین در صورت یکسان بودن وجود و ماهیت انسان دیگر قادر نبود میان موجودات اختلاف و تمایز را ببیند زیرا وجود میان همه مشترک است و اگر وجود عین ماهیت می شد پس همه چیز یک چیز بود! (رد گزینه «۲»). اگر وجود و ماهیت عین یکدیگر بودند، بنابر توضیحی که داده شد، علمی مانند زیست شناسی که به دنبال شناخت تفاوت و اختلاف موجودات با یکدیگر هست، هم شکل نمی گرفت و بی معنا می شد. (رد گزینه «۳»)

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه های ۵ و ۶)

۱۴۴- گزینه «۴»

(مسین آفونری راهنمایی)

تعریف اندیشه است. ← حمل اندیشه بر تعریف حمل ذاتی بر ذات است و نیازمند به دلیل نیست.

بررسی گزینه ها:

گزینه «۱»: کره زمین گرد است. ← حمل «گرد بودن» بر «زمین» ذاتی نیست و نیازمند دلیل است.

گزینه «۲»: مثلث دارای سه زاویه دارد. ← حمل سه زاویه داشتن بر مثلث ذاتی مثلث نیست و برای آن نیاز به دلیل داریم.

گزینه «۳»: حیوان فانی است. ← حمل فانی بر حیوان ذاتی نیست و برای آن نیاز به دلیل داریم.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۴۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانهای)

در جایی که رابطه بین موضوع و محمول امکانی است؛ یعنی موضوع هم می تواند این محمول را بپذیرد و هم می تواند نپذیرد.

در قضیه «ارتفاع و میانه در مثلث یکی است» رابطه میان موضوع و محمول، امکانی است.

(فلسفه دوازدهم، میان ممکنات، صفحه های ۹ و ۱۰)

۱۴۶- گزینه «۲»

(مبیر پیرحسینلو)

چیزی که به لحاظ ذاتش (یعنی ذاتش را که فرض کنیم) عدم برایش ضرورت دارد، ممتنع الوجود بالذات است. در میان گزینه ها، تنها دایره منتظم الاضلاع است که عقلاً عدم وجودش ضروری است. هر چند سایر موارد، بسیار بعید و نزدیک به محال هستند اما محال عقلی نیستند.

(فلسفه دوازدهم، میان ممکنات، صفحه های ۱۰ تا ۱۲)

۱۴۷- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانهای)

آن که وجودش از ناحیه غیر، ضروری شده باشد، واجب الوجود بالغیر است. آن که امتناع وجودش از ناحیه غیر باشد، ممتنع الوجود بالغیر است.

نکته: اساساً امکان ندارد که ممکن الوجودی، بالغیر ممکن الوجود شده باشد.

(فلسفه دوازدهم، میان ممکنات، صفحه های ۱۱ و ۱۲)

اقتصاد

۱۴۸- گزینه «۳»

(معرشار عباسی)

اصل سنخیت علت و معلول بیان می‌دارد که هر معلول، علت خاص خود و هر علت، معلول خاص خویش را دارد؛ پس ممکن نیست که علت‌های مختلف معلول‌های یکسانی به بار بیاورند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فرض مطرح شده در این گزینه، نشان‌دهنده ضرورت علی و معلولی است که حتمیت و ضرورت پیداشدن معلول بعد از ایجاد علت را گویاست.

گزینه «۲»: انسان‌ها از اوایل کودکی از چرایی پدیدآمدن اشیا و حوادث سؤال می‌پرسند نه از مفهوم علیت.

گزینه «۴»: میان آموزش استاد و یادگیری شاگرد رابطه علیت برقرار نیست. چون با وجود آموزش استاد ممکن است که شاگرد چیزی فرا نگیرد. به عبارت دیگر آموزش استاد علت تامه آموزش و یادگیری شاگرد نیست.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵، ۱۸ و ۱۹)

۱۴۹- گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

تقدم وجود بر وجوب «ب» هنگام وجود «الف» قابل پذیرش نیست، زیرا ابتدا باید وجوب یابد، سپس به وجود برسد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: اشاره به ضرورت یافتن و سپس موجودشدن «ب» هنگام وجود «الف» دارند که صحیح است.

گزینه «۳»: «ب» با قطع نظر از «الف» امکان ذاتی دارد، یعنی ذات و ماهیتش نسبت به وجود و عدم مساوی است. (صحیح است.)

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۹)

۱۵۰- گزینه «۴»

(عرفان هره‌شینی)

در رابطه علیت، یک طرف از طرف دیگر وجود می‌گیرد و هست می‌شود؛ پس نمی‌شود گفت که این رابطه مؤخر از وجود طرفینش است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: روابط بعد از وجود، قائم به وجود دو طرف هستند، نه علیت.

گزینه «۲»: در رابطه جاذبه، رابطه اتکا و ... ابتدا باید دو طرف باشند تا رابطه برقرار شود؛ بنابراین روابط این گزینه نیز مربوط به روابط بعد از وجود است.

گزینه «۳»: معلول قبل از وجود، موجود نیست که طلبی از علتش داشته باشد؛ چون به واسطه علت است که هستی می‌یابد.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۵۱- گزینه «۳»

(مهوری ضیائی)

کارآفرینان واقع‌بین هستند و فرصت‌های کسب‌وکار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کارآفرین نتیجه‌گراست؛ او به دنبال ایجاد یک کسب‌وکار سودآور و موفق است.

گزینه «۲»: کارآفرین ریسک‌پذیر است و خطرات شروع یک فعالیت اقتصادی جدید را می‌پذیرد.

گزینه «۴»: کارآفرین باید توانایی مالی لازم (نه زیاد) را برای راه‌اندازی کسب‌وکارش داشته باشد.

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۱۵۲- گزینه «۲»

(امسان عالی‌نژاد)

به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

گزینه «۱»: صحیح است. حرکت از پایین به بالا خط بودجه (D, E, F, C و ...) به معنی از دست دادن کالای «ب» است. و حرکت از بالا به پایین خط بودجه (A, B, C, D و ...) به معنی از دست دادن کالای «الف» است.

گزینه «۲»: نادرست است. هزینه فرصت جابه‌جایی از نقطه A به C، میزان کالای «الف» است که خانواده از خرید آن صرف‌نظر کرده است تا بتواند میزان بیشتری کالای «ب» بخرد.

در نقطه A، ۵۰۰۰ واحد کالای «الف» و در نقطه C، ۳۰۰۰ واحد کالای «الف» خریداری می‌شود، بنابراین هزینه فرصت حرکت از نقطه A به C، ۲۰۰۰ واحد کالای «الف» است (۲,۰۰۰ = ۵,۰۰۰ - ۳,۰۰۰) که از خرید آن صرف‌نظر شده است، اما در صورت سؤال ارزش هزینه فرصت به ریال داده شده است؛ در نتیجه خواهیم داشت:

تعداد (واحد) کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است = ارزش هزینه فرصت
ارزش هر واحد از کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است X

$$\text{تومان } ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۰,۰۰۰ \times (۵,۰۰۰ - ۳,۰۰۰)$$

$$\text{میلیون ریال } ۲۰۰ = ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۰ = ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

گزینه «۳»: صحیح است.

هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای «الف» و «ب» است که خانواده می‌تواند با بودجه مشخص بخرد، در نتیجه با توجه به نقطه «الف» خواهیم داشت:

$$\text{تومان } ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۰,۰۰۰ \times ۵,۰۰۰ = \text{بودجه خانواده}$$

$$\text{میلیون تومان } ۵۰ =$$

ب) تولید در نقطه «ز» ناکاراست؛ چون شرکت از حداکثر منابع موجود خود استفاده نکرده است و در این نقطه می‌توان حداقل بیشتر از یک کالا تولید کرد؛ بدون آنکه از تولید کالای دیگر کاسته شود.

ج) تولید بر روی تمامی نقاط روی منحنی مرز امکانات تولید، کاراست.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۰)

(معمری ضیائی)

۱۵۵- گزینه «ا»

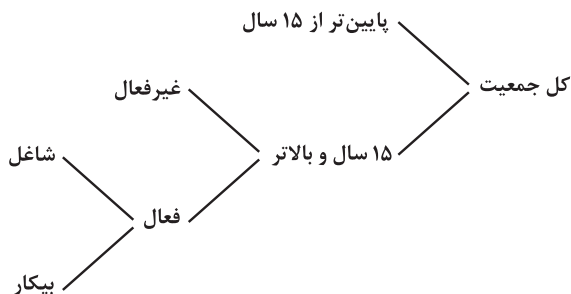
- به اوراق مشارکت، برحسب فعالیت اقتصادی مرتبط، سودی تعلق می‌گیرد.
- یکی از مشکلات خرید طلا، برای اقتصاد کشور این است که پول‌هایی که می‌توانست صرف سرمایه‌گذاری‌های مولد در اقتصاد شود، در چیزی مثل طلا منجمد می‌شود.

- با خرید سهام، هم مشکل کمبود سرمایه شرکت حل می‌شود و هم درآمد دیگری به مردم اضافه می‌شود و سطح تولید در کشور افزایش می‌یابد.

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۶ تا ۱۵۸)

(کنکور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت دوم تیرماه)

۱۵۶- گزینه «ب»

جمعیت زیر ۱۵ سال + جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت کل کشور

جمعیت ۱۵ سال و بالاتر - جمعیت کل = جمعیت زیر ۱۵ سال

$$\text{نفر } ۲۳,۴۰۰,۰۰۰ = ۵۵,۲۰۰,۰۰۰ - ۷۸,۶۰۰,۰۰۰$$

جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال

$$\text{نفر } ۳۲,۳۵۰,۰۰۰ = ۴,۹۵۰,۰۰۰ + ۲۷,۴۰۰,۰۰۰$$

جمعیت فعال + جمعیت غیرفعال = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

جمعیت فعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت غیرفعال

$$\text{نفر } ۲۲,۸۵۰,۰۰۰ = ۳۲,۳۵۰,۰۰۰ - ۵۵,۲۰۰,۰۰۰$$

$$\text{درصد } ۱۵/۳ = \frac{۴,۹۵۰,۰۰۰}{۳۲,۳۵۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ = \text{نرخ بیکاری}$$

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

گزینه «۴»: صحیح است.

هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای «الف» و «ب» است که خانواده می‌تواند با بودجه مشخص ۵۰ میلیون تومان بخرد، با توجه به نقطه «D» خواهیم داشت:

$$۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = (۲,۰۰۰ \times ۱۰,۰۰۰) + (x \times ۱۲,۵۰۰)$$

$$۵۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = x \times ۱۲,۵۰۰$$

$$\Rightarrow x = \frac{۳۰,۰۰۰,۰۰۰}{۱۲,۵۰۰} = ۲,۴۰۰ \text{ واحد}$$

در نتیجه با توجه به نقطه «D» با خرید ۲۰۰۰ واحد کالای «الف» این خانواده قادر به خرید ۲۴۰۰ واحد کالای «ب» خواهند بود.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

(سارا شریفی)

۱۵۳- گزینه «۳»

انواع کالا	تعریف	مثال
کالای معمولی	کالایی است که با کاهش درآمد، تقاضا برای آن کم می‌شود و با افزایش درآمد میزان مصرف آن کالا افزایش می‌یابد.	برنج مرغوب
کالای پست	به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد تقاضا برای آن کاهش می‌یابد.	برنج نامرغوب
کالاهای مکمل	کالاهایی که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند. افزایش قیمت یکی از کالاهای مکمل باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر خواهد شد و برعکس.	اتومبیل و بنزین
کالاهای جانشین	کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای کالای جانشینش افزایش می‌یابد و برعکس.	گوشت سفید و قرمز

(اقتصاد، بازار پیست و پلگوت عمل می‌کنند، صفحه ۴۹)

(امسان عالی‌نژاد)

۱۵۴- گزینه «ا»

الف) در نقطه «و» تمامی منابع و امکانات شرکت برای تولید کالای ماست به کار گرفته می‌شود و ۵۰۰ سطل ماست تولید می‌شود و دیگر امکان تولید کالای پنیر برای شرکت وجود ندارد.

در نقطه «ه» شرکت امکان تولید ۴۰۰ سطل ماست و ۳۰۰ بسته پنیر دارد. بنابراین با جابه‌جایی از نقطه «و» به «ه» شرکت، ۳۰۰ بسته پنیر بیشتر تولید می‌شود و از میزان تولید ماست، ۱۰۰ سطل کاسته می‌شود.

۱۵۷- گزینه «۳»

(امسان عالی نژاد)

(الف) در محدوده بالای قیمت تعادلی (شماره ۱) با مزاد عرضه یا همان کمبود تقاضا مواجه هستیم.

(ب) نقطه برخورد دو نمودار عرضه و تقاضا با یکدیگر نقطه تعادل در بازار است که قیمت متناظر با آن قیمت تعادلی و مقدار متناظر با آن مقدار تعادلی نامیده می‌شود، در نتیجه با توجه به نقطه C (نقطه تعادلی) قیمت تعادلی ۲۵۰ و مقدار تعادلی ۶۰۰ است.

(ج) در محدوده پایین قیمت تعادلی (شماره ۳) با مزاد تقاضا یا همان کمبود عرضه مواجه هستیم.

(د) خط نزولی (M) نمودار تقاضا و خط صعودی (N) نمودار عرضه است.

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کنند؟، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

۱۵۸- گزینه «۴»

(نسرین پعفری)

(الف) در جدول شاخص دهک‌ها سهم هر دهک برابر با ۱۰ درصد جمعیت کشور است، در نتیجه: ۳۰ درصد جمعیت برابر است با ۳ دهک و منظور از سه دهک پردرآمد جامعه: سه دهک دهم، نهم و هشتم است.

درصد $۵۰ = \text{سهم دهک هشتم} + \text{سهم دهک نهم} + \text{سهم دهک دهم}$

$$\Rightarrow ۵۰ = ۱۲ + \text{سهم دهک نهم} + ۲۲$$

$$\Rightarrow \text{درصد} = ۱۶ = ۵۰ - ۳۴ = \text{سهم دهک نهم}$$

درصد $۱۰۰ = \text{مجموع سهم دهک‌ها}$

$$\Rightarrow ۱۰۰ = ۲۲ + ۱۶ + ۱۲ + ۱۱ + ۱۰ + ۷ + \text{سهم دهک سوم}$$

$$\Rightarrow \text{درصد} = ۵ = ۱۰۰ - ۹۵ = \text{سهم دهک سوم}$$

(ب) جمعیت همه دهک‌ها برابرند و هر کدام ۱۰ درصد جمعیت کشور را شامل می‌شوند. در نتیجه وقتی مجموع جمعیت ۴ دهک برابر با ۳۲ میلیون نفر باشد، جمعیت هر دهک برابر با ۸ میلیون نفر است و کل جمعیت برابر خواهد بود با:

میلیون نفر $۸۰ = ۸ \times ۱۰ = ۱۰ \times \text{جمعیت هر دهک} = \text{جمعیت کل جامعه}$

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \text{شاخص وضعیت توزیع درآمد}$$

هر چه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است و بالعکس، در نتیجه خواهیم داشت:

$$۷ = \text{شاخص وضعیت توزیع درآمد در کشور B}$$

$$۱۱ = \frac{۲۲}{۲} = \text{شاخص وضعیت توزیع درآمد در کشور A}$$

وضعیت توزیع درآمد در کشور B با شاخص دهک ۷، عادلانه‌تر از وضعیت توزیع درآمد در کشور A با شاخص دهک ۱۱ است.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۱۵۹- گزینه «۱»

(موری کاروان)

(الف) یکی از وظایف پول، وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش است. افراد پول‌هایی را که نزد خود پس‌انداز کرده‌اند، به‌عنوان وسیله حفظ ارزش در زمان لازم مورد استفاده قرار می‌دهند. این وظیفه زمانی تحقق می‌یابد که پول بتواند در مقابل سطح عمومی قیمت‌ها ارزش خود را حفظ کند.

(ب) انواع سیاست‌های پولی:

۱- کاهش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انقباضی): مانند: فروش اوراق مشارکت به مردم

۲- افزایش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انبساطی): مانند: خرید اوراق مشارکت در دست مردم

(پ) مواردی که در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شوند:

۱- کار بدون دستمزد، کارهایی که، پولی برای آن‌ها رد و بدل نمی‌شود. مانند:

کارهای خانه، خدمات داوطلبانه ارائه شده در خیریه‌ها

۲- خرید و فروش کالاهای دست دوم، مانند: خودرو، مبلمان یا خانه (این قبیل کالاها زمانی که برای اولین بار تولید و فروخته شده‌اند، به حساب آمده‌اند.)

۳- تولیدات اقتصاد زیرزمینی، غیرقانونی و قاچاق: اطلاعات دقیقی از این فعالیت‌ها در دست نیست و عملاً محاسبه آن‌ها مشروعیت بخشی به آن‌ها تلقی می‌شود.

(ت) مراحل بودجه‌ریزی ماهیانه:

۱- از هر منبعی که درآمدی به دست آوردید، آن درآمد را ماهیانه مشخص کنید و بنویسید.

۲- هزینه‌های متغیر و ثابت خود را به صورت ماهیانه فهرست کنید.

۳- مجموع درآمد و هزینه‌های خود را ماهیانه با یکدیگر مقایسه کنید.

۴- اگر هزینه‌ها بیشتر از درآمد بود، مخارج غیرضروری را کم کنید یا فرصت‌هایی را که فراموش کردید، به نظر آورید تا درآمدها افزایش یابد.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۹۸، ۱۰۳، ۱۲۱ و ۱۳۷)

۱۶۰- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت اول اردیبهشت‌ماه)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ سود سرمایه‌گذاری در سهام معمولاً از سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک هم بیشتر است؛ اما قطعی نیست.

گزینه «۲»: نادرست است؛ در حساب‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت هرچه قدر زمان طولانی‌تری پول سپرده‌گذاری شود، سود بیشتری به آن تعلق می‌گیرد. (در خرید سهام ممکن است در بلندمدت شرکت سهامی زیان‌ده باشد و دارنده سهام آن‌ها نیز متحمل ضرر و زیان شود.)

گزینه «۳»: درست است.

گزینه «۴»: نادرست است؛ به اوراق مشارکت منتشر شده برحسب فعالیت اقتصادی مرتبط، سود تعلق می‌گیرد، همچنین خرید و فروش سهام نیز ممکن است با محدودیت‌هایی مواجه باشد.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۴ تا ۱۵۸)

کتاب‌های آیة انسانیت را

پیمانانای تمبرین کنید

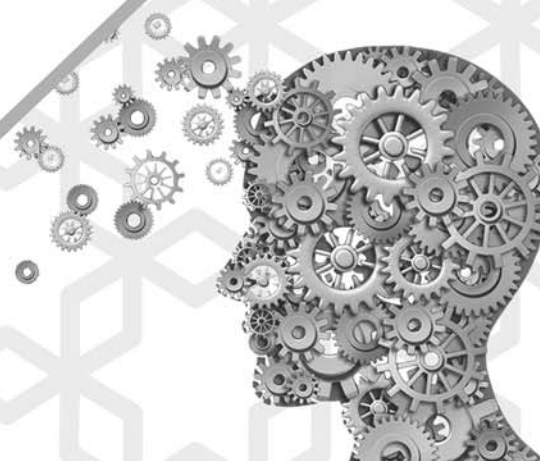
فصل
در
عربی
مجموعه
کتاب‌ها

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۶ مهر

تعداد کل سوالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، سپهر حسن‌خان‌پور، کیارش صانعی، نیلوفر امینی، عرشیا مرزبان، فاطمه راسخ، نیما امینی، هادی زمانیان، فرزاد شیرمحمدلی، مریم عظیم‌پور، حمید گنجی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۳»

(ممد اصفوانی)

متن صورت سؤال بیان می‌کند دانشمندانی که پس از نیوتون می‌زیسته‌اند، از آنجا که قوانین نیوتون جامع و کامل بوده و هرچه را تا آن زمان در طبیعت دیده شده، توجیه می‌کرده است، دیگر کاری برای انجام دادن ندارند و بی‌انگیزه می‌شوند. پس احساس «زیان و افسوس» می‌کنند.

(هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۱»

(ممد اصفوانی)

نیوتون طبق متن، پس از آن که برای اولین بار به عنوان دانشجو وارد دانشگاه کیمبریج می‌شود، هجده ماه در آنجا می‌ماند و سپس در بیست‌وسه سالگی آنجا را ترک می‌کند. بنابراین وی در حدود بیست‌ویک و بیست‌ودو سالگی وارد دانشگاه شده است. طبق متن، نیوتون در سال ۱۶۴۲ به دنیا آمده است، پس در حدود سال $۱۶۶۳ = ۱۶۴۲ + ۲۱$ وارد دانشگاه شده است، نه زودتر. این یعنی گزینه «۱» مطابق متن نیست.

(هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۲»

(ممد اصفوانی)

به دو نکته دقت کنید: متن می‌گوید با تلاش‌های نیوتون، ظاهراً همه پدیده‌های طبیعی دیده شده تا آن زمان بر حسب یک نظریه کاملاً مکانیکی توضیح می‌گیرد. همچنین برای توصیف پاسخ لاپلاس به ناپلئون از واژه «فلسفه جبری» استفاده شده است. این‌ها یعنی اختیاری خارج از این جبر و مکانیک، دست‌اندر کار نیست. پاسخ لاپلاس، رد لزوم فرض چنین دخالتی است.

(هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۲»

(ممد اصفوانی)

متن از نظریه‌های نیوتون با ذکر این نکته تمجید می‌کند که «عمومیت» دارد: یعنی برای هر پدیده یک نظریه جداگانه نیست، نظریه‌ای است که همه پدیده‌های طبیعی را - تا زمان خودش - توجیه می‌کند. این، یعنی آن‌چه را مشترک است می‌بیند، در حالی که به نظر مشترک نمی‌رسد.

(هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۴»

(نیلوفر امینی)

متن در وصف «سواس» حافظ است که به جای کمیت کار، به کیفیت کار می‌پردازد و برای آن نیز زحمت بسیار می‌کشد. دیگر گزینه‌ها نامربوط است. (هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۳»

(نیلوفر امینی)

خرقه که لباس عارف‌هاست، از پشم است. شاعر در بیت نخست صورت سؤال می‌گوید «اگر (صرفاً) با پوشیدن خرقة، کسی درویش و عارف می‌شد، میش (گوسفند) رئیس عارف‌ها می‌بود.» معروف کرخی هم صوفی و عارفی مشهور است. شاعر در بیت دوم صورت سؤال می‌گوید «اگر آن مرد معمولی که سرگردان است (به دلیل همین سرگردانی‌اش، خیال می‌کند که) مرد خداست، چرخ آسیا (که دائم می‌چرخد) در جایگاه معروف کرخی قرار دارد.» بیت گزینه «۳» نیز در ردّ ظواهر است.

(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۲»

(سپهر حسن‌شان‌پور)

واژه‌های خواسته‌شده:

تجارب: آموزه‌ها (یک «» درگزینه اضافه است).
ناگزیر: ناچار / مضامین: مفهوم‌ها / آهنگین: موزون

(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۴»

(عرشیا مرزبان)

کوچک‌ترین مضرب مشترک اعداد ۳، ۴ و ۵، عدد ۶۰ است:

$$3 \times 4 \times 5 = 60$$

برای پیدا کردن عدد چهاررقمی مدنظر، ابتدا حدود آن را معلوم می‌کنیم:

$$1000 = 16 \times 60 + 40$$

پس کوچک‌ترین مضرب چهاررقمی عدد ۶۰، عدد $(16 \times 60) + (40 + 20) = 1020$ است، یعنی ۱۰۲۰. پس تعداد دانش‌آموزان ما $1020 \div 2 = 510$ است که مضرب ۷ است:

$$1020 = 7 \times 146$$

(هوش ریاضی)

۲۵۹- گزینه ۲»

(کیارش صافی)

تعداد اعضای دسته‌ها، پنج تا پنج تا بیش‌تر می‌شود:

$$1, 6, 11, 16, 21, 26, 31, \dots$$

عدد آخر هر دسته از الگوی زیر معلوم می‌شود:

$$1, 1+6=7, 1+6+11=18, \dots$$

$$1+6+11+16=34, 1+6+11+16+21=55$$

پس عدد آخر دسته پنجم، عدد ۵۵ است.

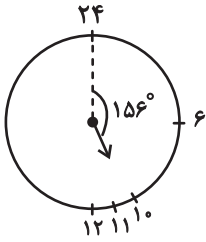
به همین ترتیب، عددهای پایانی دسته ششم و هفتم هم معلوم می‌شود:

$$55+26=81, 81+31=112$$

دسته هفتم ۳۱ عضو دارد، پس برای رسیدن به عدد وسط آن، باید ۱۵ واحد به عقب برویم و به عدد $97 = 112 - 15$ برسیم.

حاصل جمع خواسته‌شده، $152 = 97 + 55$ است.

(هوش ریاضی)

پس در ساعت ۱۰:۲۴ عقربه ساعت‌شمار به‌اندازه

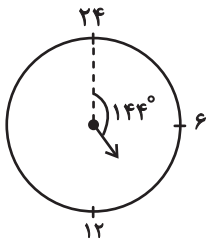
$$156^\circ = \left(10 \times 15 + 24 \times \frac{1}{4}\right)^\circ$$

از ساعت ۲۴ دور شده است.

همچنین عقربه دقیقه‌شمار در هر دقیقه $6^\circ = \left(\frac{360}{60}\right)^\circ$ حرکت می‌کند.

پس در ساعت ۱۰:۲۴، عقربه دقیقه‌شمار $144^\circ = 24 \times 6$ از ساعت ۲۴ دور است.

پس فاصله خواسته‌شده، $12^\circ = (156 - 144)^\circ$ است.

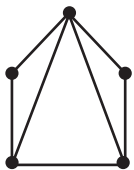

(هوش ریاضی)

(کیارش صانعی)

۲۶۳- گزینه «۲»

می‌توان شکل زیر را رسم کرد:

که در مجموع حداقل هفت پاره‌خط رسم شده است.

همچنین می‌توانیم خیلی ساده‌تر، متوجه شویم هر پاره‌خط بین دو نقطه

رسم می‌شود، پس در مجموع $7 = \frac{14}{2} = \frac{2+2+3+3+4}{2}$ پاره‌خط در

شکل رسم شده است

(هوش ریاضی)

(فاطمه اسخ)

۲۶۰- گزینه «۱»

در الگوی صورت سؤال، «جمع ارقام عدد سمت چپ»، در «سمت چپ عدد سمت راست» می‌آید و بسته به زوج یا فرد بودن عدد سمت چپ، عدد «۰» یا «۱» در یکان عدد سمت راست قرار می‌گیرد:

$$90 \Rightarrow \text{زوج و } 2+5+2=9$$

$$181 \Rightarrow \text{فرد و } 3+8+7=18$$

$$111 \Rightarrow \text{فرد و } 4+2+5=11$$

$$170 \Rightarrow \text{زوج و } 3+8+6=17$$

$$161 \Rightarrow \text{فرد و } 1+6+9=16$$

$$130 \Rightarrow \text{زوج و } 3+2+8=13$$

(هوش ریاضی)

(نیما امینی)

۲۶۱- گزینه «۲»

$$\frac{40L}{1L} = 80 \text{ km}$$

مسافتی که علی می‌تواند طی کند:

حال مسافت‌های کوچک‌تر و مساوی ۸۰ کیلومتر را بررسی می‌کنیم:

$$50 + 25 = 75$$

علی ← حامد ← رضا

$$42 + 25 = 67$$

علی ← رضا ← حامد

$$42 + 20 = 62$$

علی ← رضا ← امیر

$$42 + 38 = 80$$

علی ← رضا ← نیما

$$36 + 32 = 68$$

علی ← امیر ← حامد

$$36 + 20 = 56$$

علی ← امیر ← رضا

$$25 + 38 = 63$$

علی ← نیما ← رضا

$$25 + 35 = 60$$

علی ← نیما ← آرش

$$30 + 40 = 70$$

علی ← آرش ← حامد

$$30 + 40 = 70$$

علی ← آرش ← رضا

$$30 + 35 = 65$$

علی ← آرش ← نیما

در مجموع ۱۱ طریق داریم.

(هوش ریاضی)

(کیارش صانعی)

۲۶۲- گزینه «۲»

فاصله بین هر دو عدد روی ساعت خاص ما، $15^\circ = \left(\frac{360}{24}\right)^\circ$ است. پس

عقربه ساعت‌شمار در هر دقیقه، $\left(\frac{15}{60}\right)^\circ = \left(\frac{1}{4}\right)^\circ$ جابه‌جا می‌شود.

۲۶۴- گزینه «۴»

(ممید اصفهانی)

فرزندهای اول و هشتم پسرند، پس فرزندهای دوم و هفتم دخترند. حال اگر فرزند سوم نیز دختر باشد، دو فرزند پسر دیگر باید فرزندهای چهارم و ششم باشند. پس فرزند پنجم قطعاً دختر است، اما معلوم نیست منظر باشد یا نه.

۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
پ	د					د	پ

۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
پ	د	پ	د	پ	د	د	پ

(هوش ریاضی)

۲۶۵- گزینه «۳»

(ممید اصفهانی)

از نظر تفکیک جنسیتی، تنها سه حالت برای این سؤال ممکن است، که در هر سه حالت فرزند دوم دختر است. تنها در یکی از این حالت‌هاست که فرزند ششم نیز دختر است.

احتمال این که فرزند دوم زری باشد $\frac{1}{4}$ و احتمال این که فرزند ششم دختر

باشد، $\frac{1}{3}$ از $\frac{1}{3}$ است، چرا که سه دختر باقی است:

پ د پ د پ د د پ
پ د د پ د پ د پ
پ د پ د د پ د پ

$$\frac{1}{4} \times \frac{1}{3} \times \frac{1}{3} = \frac{1}{36}$$

(هوش ریاضی)

۲۶۶- گزینه «۲»

(ممید کنی)

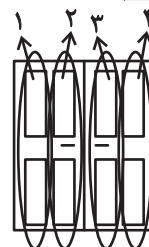
الگوی صورت سؤال، سه درِ دولنگه دارد که هر کدام چهار ستون با چهار طرح مختلف دارند. ستون اول رنگی، دوم هاشور کج، سوم نقطه و چهارم هاشور راست است. میزان رنگی بودن آن‌ها ربع ربع در حال تغییر است:

$$1: \frac{1}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}, \frac{4}{4}$$

$$2: \frac{3}{4}, \frac{2}{4}, \frac{1}{4}, \frac{0}{4}$$

$$3: 0, \frac{1}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}$$

$$4: \frac{4}{4}, \frac{3}{4}, \frac{2}{4}, \frac{1}{4}$$

(هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه «۳»

(فرزاد شیرمحمدی)

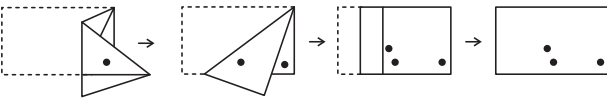
شکل صورت سؤال با 180° درجه دوران به شکل گزینه «۳» تبدیل می‌شود.

(هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه «۱»

(هاری زمانیان)

مراحل تا را پس از سوراخ، برعکس طی می‌کنیم:

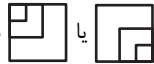
(هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۴»

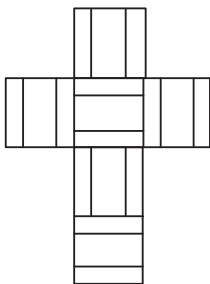
(مریم عظیم‌پور)

شکل گسترده صورت سؤال را می‌توان به شکل زیر ساده کرد. واضح است

وجه‌های هرگز در مکعب صورت سؤال حاصل نمی‌شود.

همچنین هرگز دو وجه به شکل کنار هم قرار نمی‌گیرند.

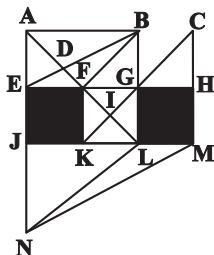

(هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۴»

(ممید کنی)

مثلث‌های مدتظر:

ABD, ABF, ADE, DBF, FBG, FGI, KIL, AEB

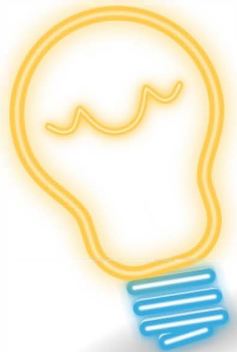
(هوش غیرکلامی)

دانلود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمونها آزمایشی

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور

join us ...

